

คู่มือแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก
ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

นางสาวอุดมลักษณ์ hmeesut

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

คำแนะนำการใช้คู่มือ

คู่มือแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี เล่มนี้จัดทำขึ้นเนื่องจากผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์การศึกษา 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 2. เพื่อศึกษาและจัดทำแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และ ในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้ศึกษาอยู่ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และ ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และจากการศึกษาก็จะได้แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีเล่มนี้ออกมาใช้ประกอบการนิเทศนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีทุกปีการศึกษา

อนึ่งเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศ และรับการนิเทศในการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน หรือนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่น ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำเป็นคู่มือแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนต่อไป

ก่อนนำไปใช้ หรือ ประยุกต์ใช้ควรศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ นิยามศัพท์เฉพาะ กรอบแนวคิดในการศึกษา ที่สำคัญคือองค์ความรู้ประกอบการนิเทศภายใน กระบวนการและขั้นตอนในการนิเทศภายใน และเครื่องมือประกอบการนิเทศภายในให้เข้าใจและพัฒนาตนเองเพิ่มเติมองค์ความรู้ จากแหล่งความรู้อื่นๆ เพิ่มเติมให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพราะที่ผู้ศึกษานำมาบรรจุในเล่มนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาเท่านั้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาอื่นได้

อุดมลักษณ์ หมีสมุทร

31 สิงหาคม 2565

คำนำ

การนิเทศการศึกษา เป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำระบบการนิเทศภายในเข้ามาใช้ควบคู่กับการบริหารอย่างจริงจัง เป็นระบบครบวงจรและในการพัฒนาการเรียนการสอนทางสถานศึกษาได้นำระบบการนิเทศโดยใช้กรอบแนวคิดวงจรคุณภาพ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ (Plan) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การนิเทศการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ (Check) และการนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act) เข้ามาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ครูสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่ง เพราะเป็นการสร้างระบบที่ครูจะได้ร่วมกันจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงคุณภาพงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ครูจะได้ปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน อันส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนแต่ละบุคคล

คู่มือแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะและส่งเสริมสนับสนุนให้คำแนะนำช่วยเหลือร่วมมืออีกทั้งให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล เป็นไปตามเป้าหมายของคู่มือนี้ นำเสนอเป็น 8 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ตอนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
- ตอนที่ 3 นิยามศัพท์เฉพาะ
- ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดในการศึกษา
- ตอนที่ 5 องค์ความรู้ประกอบการนิเทศภายใน
- ตอนที่ 6 กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายใน
- ตอนที่ 7 เครื่องมือประกอบการนิเทศภายใน
- บรรณานุกรม
- ภาคผนวก

หวังว่าเอกสารฉบับนี้จะประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องต่อไป

อุดมลักษณ์ หมีสมุทร

31 สิงหาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
คำแนะนำการใช้คู่มือ.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
ตอนที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ตอนที่ 2 บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ.....	7
ตอนที่ 3 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
ตอนที่ 4 กรอบ แนวคิดในการศึกษา.....	15
ตอนที่ 5 องค์ความรู้ประกอบการนิเทศภายใน.....	16
1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ.....	16
2. วงจรคุณภาพ.....	22
3. การนิเทศภายใน.....	27
4. บุคคลออกทิสติก.....	48
5. การจัดการเรียนร่วม.....	61
6. บทบาทหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ.....	90
7. บริบทของห้องเรียนคู่ขนานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.....	95
8. ความพึงพอใจ.....	97
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	101
ตอนที่ 6 กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายใน.....	105
ตอนที่ 7 เครื่องมือประกอบการนิเทศภายใน.....	108
7.1 แบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออกทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.....	108
7.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออกทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี.....	116
7.3 แบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศตามแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออกทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.....	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.4 แบบนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ปทุมธานี.....	123
7.5 แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา.....	137
7.6 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP).....	141
7.7 แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP).....	146
7.8 แบบสอบถามความพึงพอใจแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.....	148
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	165
ประวัติผู้ศึกษา.....	166

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศแต่ละคนตามกระบวนการและ ขั้นตอนการนิเทศภายในตามแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.....	7
ตารางที่ 6.1 แสดงกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในตามแนวทางในการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ปทุมธานี.....	105

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล	
ออสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี.....	15
ภาพที่ 2 แสดงการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท.....	75

ตอนที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการศึกษามีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การแพทย์ การเกษตร สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาการศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่นกัน อาทิ ด้านการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางด้านความรู้ ทักษะและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนั้น การสอนของครูจึงเป็นภารกิจสำคัญ เนื่องจากการสอนของครูที่มีคุณภาพ ย่อมก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านวิชาการ และส่งผลดีต่อตัวผู้เรียน กระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุน และปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายดังกล่าวนี้ คือ การนิเทศการศึกษา (วชิรา เครือคำอ้าย 2558: 260) การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือ การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยการเปลี่ยนแปลงนั้น ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันในการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาครู เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพและเพื่อสร้างคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา ให้เต็มตามวัย และศักยภาพ (ศุภลักษณ์ มีปาน 2562: 21) ในการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา ซึ่งจะต้องตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการมีจุดมุ่งหมายชัดเจนเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไป อย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในที่สุดผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ให้ครูสามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลักสูตรด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูที่ผู้บริหารมอบหมาย เป็นความพยายามทุกวิถีทางของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการโดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ประสานงานและใช้ศักยภาพในการทำงานอย่างเต็มที่ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา ในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาชาติ เพิ่มสูงขึ้นอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง (อดิศักดิ์ สมบูรณ์กุล 2553: 2) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการสำคัญอย่าง

หนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงาน ในขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบประสบความสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐาน และสอดคล้องกับระเบียบวิธีการดำเนินงานที่กำหนดไว้ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นยุทธวิธีที่ผู้เกี่ยวข้องควรหาแนวทางดำเนินการ กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สายวินิตย์ ดวงสนาม 2561: 2)

การศึกษาพิเศษในประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมาย และนโยบายทางการศึกษา สำหรับ คนพิการในประเทศสหรัฐอเมริกา Individuals with Disabilities Education Improvement Act (2004) และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Declaration of Human Rights, 1948) (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554 : 2) กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 71 วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พ้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว (พระราชกิจจานุเบกษา 2560 : 18) หลังจากนั้นนโยบายทางการศึกษาพิเศษมีวิวัฒนาการเรื่อยมา และมุ่งเป้าหมายที่การศึกษาแบบเรียนร่วม (Mainstreaming Education) สำหรับคนพิการในสถานศึกษาทั่วไป ต่อมาในปี 2551 มีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ที่เน้นย้ำนโยบายการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2554: 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เริ่มดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน ในปีการศึกษา 2547 กลุ่มเป้าหมายคือบุคคลออทิสติกระดับรุนแรง ซึ่งยังไม่สามารถจัดให้เข้าเรียนร่วมได้ จำนวน 53 ห้องเรียน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 46 โรงเรียน จัดครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนาน สัดส่วนห้องเรียนละ 2 คน ต่อนักเรียน 3 - 6 คน ก่อนการดำเนินการได้อบรมผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ สำหรับบุคคลออทิสติก ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์รวม กล่าวคือเน้นขจัดอุปสรรคอันเนื่องมาจากความบกพร่องที่ขัดขวางการเรียนรู้ และการเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งเปิดโอกาสที่ได้เรียนรู้ทางวิชาการในเชิงบูรณาการไปพร้อมกันตามศักยภาพ ในปีงบประมาณ 2551 ได้ขยายห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกเพิ่มครอบคลุมทั่วประเทศ เป็น 110 ห้อง ใน 73 จังหวัด สามารถรองรับนักเรียนที่เป็นบุคคลออทิสติกระดับรุนแรงและระดับรุนแรงมาก จำนวน 616 คน และในปีงบประมาณ 2552 ได้รับการบรรจุข้าราชการครูการศึกษาพิเศษ เพื่อไปประจำห้องเรียนคู่ขนาน

110 ห้อง อีกจำนวน 110 อัตรา พร้อมได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการของห้องเรียนคู่ขนานเพิ่ม ซึ่งมีใจความสรุปได้ว่าพื้นที่บริการใดมีนักเรียนที่เป็นบุคคลออทิสติกเพิ่มมากขึ้นเกินกว่าจำนวนห้องที่จัดสรรไป และมีความต้องการเปิดห้องเรียนคู่ขนานเพิ่ม ให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/ประจำจังหวัดพิจารณาและสั่งการให้ข้าราชการครูประจำห้องเรียนคู่ขนานเพิ่ม 1 คน ไปประจำห้องเรียนที่เปิดใหม่ และโรงเรียนที่เปิดห้องเรียนคู่ขนานใหม่นั้นต้องจัดครูหรืออาสาสมัครหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถอีก 1 คน มาช่วยครูที่ห้องเรียนคู่ขนานนั้นซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้พบว่าในปีงบประมาณ 2553 มีห้องเรียนคู่ขนานทั้งสิ้น 176 ห้อง ในโรงเรียน 157 โรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 143 โรง และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา 14 โรง (สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2554 : 2)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นมาให้มีบทบาทและหน้าที่ในการ จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบและส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัว และชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา เป็นศูนย์ข้อมูลรวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย และการปฏิบัติหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ 1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ ซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรังอยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นระยะเวลานานจนไม่สามารถไปเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามปกติ 2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งของรัฐและเอกชน 3. จัดทำระบบส่งต่อ และส่งเสริมสนับสนุนช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ 4. ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาศักยภาพदानอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตามความเหมาะสมและจำเป็น 5. ประสานและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐและ เอกชน สามารถพัฒนา สนับสนุน และจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมทั้งของรัฐและเอกชน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 2564 : 1)

สำหรับในจังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม รับนโยบาย และดำเนินการจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้าง SEAT ตั้งแต่ ปี 2547 - 2553 จนปัจจุบันมีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจำนวน 36 โรงเรียน คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 19 โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 11 โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี - สระบุรี) จำนวน 6 โรงเรียน มีผู้บริหารที่ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 79 คน ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 151 คน รวม 230 คน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการตามโครงสร้าง SEAT ได้แก่ การบริหารจัดการเกี่ยวกับนักเรียน สิ่งแวดล้อม กิจกรรมและเครื่องมือที่คำนึงถึงความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดกรอง การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) การผลิตสื่อการเรียนการสอน และอบรมให้ความรู้ด้านการศึกษาพิเศษอื่นๆ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กแต่ละคนได้อย่าง มีคุณภาพและเป็นการให้โอกาสนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเข้ารับบริการทางการศึกษาตามสิทธิที่กำหนดในกฎหมาย (อุดมลักษณ์ หมีสมุทร 2554 : 3)

ในปีการศึกษา 2551 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ได้สำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนบุคคลออทิสติก ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน พบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียนที่เป็นบุคคลออทิสติกและพร้อมในการเรียนรู้การจัดการด้วยนวัตกรรมบริหารจัดการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษรูปแบบใหม่ มีจำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) โรงเรียนวัดอัยการาม โรงเรียนวัดกลางคลองสี่ โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ และโรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวชน์) ต่อมาได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากรเพิ่มเติมสำหรับห้องคู่ขนานบุคคลออทิสติก 2 ห้องเรียน จากสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจ้างครูจำนวน 4 คน โดยสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี แล้วส่งไปช่วยปฏิบัติราชการเป็นการประจำ ณ ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกแห่งแรกที่โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ ณ โรงเรียนวัดอัยการามห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกแห่งแรกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2551 นี้ จึงนับได้ว่า จังหวัดปทุมธานี มีนวัตกรรมด้าน การบริหารจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 1 รูปแบบ คือ นวัตกรรมการบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ซึ่งเป็นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมระหว่าง ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในเชิงลึกเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านนักเรียน (S-Students) ด้านกายภาพ (E-Environment) ด้านเครื่องมือ (T-Tools) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) ซึ่งมีคุณค่าต่อการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการที่เปิดโอกาสให้เด็กออทิสติก ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมในโรงเรียนใกล้บ้าน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 2552 : 42)

จากการนิเทศ ติดตาม โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน และการประชุมร่วมกับหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลว่าการ

จัดห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกเป็นเรื่องที่ดี ทำให้นักเรียนบุคคลออทิสติกได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล นักเรียนบุคคลออทิสติกได้เรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน ทำให้นักเรียนบุคคลออทิสติกได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานีจึงเล็งความสำคัญนี้ และได้จัดทำโครงการจ้างบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษให้แก่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษ (ห้องเรียนคู่ขนาน) ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เสนอขอรับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี และได้รับการอนุมัติจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 ปัจจุบันศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการโดยบูรณาการการศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 23 โรงเรียน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 อย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีเด็กพิการแต่ละประเภทจำนวนมากเข้ารับบริการ จากสถิติเชิงปริมาณของข้อมูลที่ได้จากการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของสถานศึกษา ที่มีห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกกล่าวคือ ปีการศึกษา 2563 มีนักเรียนบุคคลออทิสติกเรียนรวมใน 23 โรงเรียน จำนวน 145 คน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก : ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID – 19 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นการประเมิน SAR ของปีการศึกษา 2560 – 2562 พบว่า มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่มีการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 2564 : 6) และจากงานวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับบุคคลออทิสติก รูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน กรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่นใน 4 ภูมิภาคแนวทางในการพัฒนาในอนาคต ข้อ 6.3.9 ควรมีการปรับปรุงพัฒนาระบบการกำกับ พัฒนาระบบการกำกับ นิเทศ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และความต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ข้อ 6.4.2 คือการนิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2550: 95 – 96)

สิรินันท์ สุรไพฑูรย์ แซ่ฝูง (2562: ข) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ข้อ 1 ประเด็นที่ 2 สภาพการนิเทศการ จัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก พบว่า มีการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งการนิเทศพบปะเผชิญหน้าและการนิเทศออนไลน์ มีการนิเทศภายในของสถานศึกษา แต่การนิเทศดำเนินการได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ไม่มีคู่มือและเครื่องมือในการดำเนินงานนิเทศที่ชัดเจน เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครู และการติดตามผลเป็นระยะๆ และข้อ 3 ลำดับที่ 5. ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่

เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกอยู่ในระดับมาก ซึ่ง
 อูซา มะลิคำ (2557: 16) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรในองค์กร มีผลต่อ
 ความสำเร็จของงานและ องค์กร เพราะเมื่อบุคคลในองค์กรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้วย
 ความเต็มใจ และเต็มกำลัง ความสามารถ ในทางตรงกันข้ามหากบุคลากรในองค์กรไม่มีความพึงพอใจ
 ในการปฏิบัติงาน อาจเป็นเหตุให้งานขององค์กรขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ หรืออาจก่อให้เกิด
 ปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกได้ ดังนั้นความพึงพอใจในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารองค์กร ไม่ควร
 มองข้าม แต่เมื่อ ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา เป็นความรู้สึกที่รับรู้ด้วยจิตใจและอาจ
 แสดงออกมา ในพฤติกรรมต่างๆ ให้บุคคลรอบข้างได้รับรู้

ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังที่กล่าวแล้วข้างต้นทำให้ข้าพเจ้าในฐานะผู้อำนวยการศูนย์
 การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ซึ่งทำหน้าที่ร่วมลงพื้นที่การนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงาน
 โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษ การจัดการเรียนรวมและโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษารูปแบบ
 ห้องเรียนคู่ขนาน จึงมีความสนใจที่จะจัดทำแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก
 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ในโรงเรียนเรียนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ
 จังหวัดปทุมธานีให้มีคุณภาพและเป็นแนวทางปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากร หน่วยงานอื่นๆ ในการ
 ประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพต่อไป และสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู
 และผู้ปกครองต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ
 ประจำจังหวัดปทุมธานีเพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการพัฒนาแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียน
 คู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 2

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษ ครู นักสหวิชาชีพ บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในฐานะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้นจึงกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนตามกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศแต่ละคนตามกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในตามแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

บทบาท	ผู้บริหาร	ศึกษา พิเศษ	ครู	นักสห วิชาชีพ	บุคลากรภายในศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี
1. การวางแผนการนิเทศภายใน (Plan)					
1.1 ศึกษาหลักการแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในรูปแบบที่หลากหลาย สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศให้ ผู้นิเทศและผู้ได้รับการนิเทศให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เหมาะสม โดยเลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติงาน และการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง ศึกษาบริบทและความต้องการจำเป็นของแต่ละโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓
1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จ	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

บทบาท	ผู้ บริหาร	ศึกษา นิเทศก์	ครู	นักสห วิชาชีพ	บุคลากรภายใน ศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี
1.3 นำผลการประเมินความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานแต่ละปี ตลอดจน ปัญหา อุปสรรคที่พบ มาวิเคราะห์เพื่อ จัดลำดับความสำคัญที่จะแก้ปัญหา	✓	✓	✓	✓	✓
1.4 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ร่วมกัน วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและ เลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้เป็น อย่างดี จัดทำปฏิทินการนิเทศ ประเด็นที่จะ นิเทศให้ชัดเจน กำหนดงาน/กิจกรรมและ รายละเอียดการนิเทศรองรับ	✓	✓	✓	✓	✓
1.5 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและเลือก ทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี จัดทำปฏิทินการนิเทศ ประเด็นที่จะนิเทศให้ ชัดเจน กำหนดงาน/กิจกรรมและรายละเอียด การนิเทศรองรับผู้นิเทศ กับ ผู้รับการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
1.6 ร่วมกันสร้างเครื่องมือในการนิเทศให้ เหมาะสมและจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน นิเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่ กำหนดไว้	✓	✓	✓	✓	✓
1.7 จัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งครูผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ จัดทำเป็นแนวทางในการนิเทศเพื่อ ใช้เป็นคู่มือประกอบการนิเทศภายใน	✓	✓	✓	✓	✓
1.8 วางแผนระดมทรัพยากรจากชุมชน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุน งบประมาณในการจ้างครูในการสอนนักเรียน บุคคลออทิสติก เช่น ขอรับการสนับสนุนจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

บทบาท	ผู้บริหาร	ศึกษานิเทศก์	ครู	นักสหวิชาชีพ	บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
2. การปฏิบัติงานตามแผน (Do)					
2.1 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนปฏิบัติการนิเทศ แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี	✓	✓	✓	✓	✓
2.2 กระบวนการทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครู นักสหวิชาชีพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีการทำหนังสือเชิญและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
2.3 นัดหมายผู้เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนเรียนร่วม และบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วม ทั้งด้านประเด็นการนิเทศ เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ และช่วงเวลา ในการนิเทศก่อนการดำเนินงานนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้	✓	✓	✓	✓	✓
2.4 ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ด้านความคิดและการกระทำ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	✓	✓	✓	✓	✓
2.5 ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าด้านวิชาการ และวิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

บทบาท	ผู้บริหาร	ศึกษา นิเทศก์	ครู	นักสห วิชาชีพ	บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี
2.6 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ใน เรื่องบุคคลออทิสติก การจัดการเรียนการสอน และเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติก	✓	✓	✓	✓	✓
2.7 นิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ ตาม ประเด็นการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ และให้ข้อเสนอแนะทั้ง จุดแข็งและจุดอ่อน	✓	✓	✓	✓	✓
2.8 การนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบที่ หลากหลายวิธี ทั้งแบบเป็นทางการ และแบบไม่ เป็นทางการ มีการพูดคุยระหว่างผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ	✓	✓	✓	✓	✓
3. การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผล การนิเทศ (Check)					
3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
3.2 การจัดทำปฏิทินติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
3.3 จัดหา หรือ สร้างเครื่องมือการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
3.4 การกำกับติดตาม การตรวจสอบ และ การประเมินความสำเร็จตามแผนงาน ปฏิทิน และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นระยะๆ	✓	✓	✓	✓	✓
3.5 การประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ทุกขั้นตอน มีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูล และการรายงานความก้าวหน้า	✓	✓	✓	✓	✓
3.6 นัดหมายช่วงเวลา ที่ให้มีการปรับปรุง แก้ไข ตามประเด็นการนิเทศ และกระตุ้นให้มี การแก้ไขตามข้อเสนอแนะ	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

บทบาท	ผู้บริหาร	ศึกษา นิเทศก์	ครู	นักสห วิชาชีพ	บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี
3.7 เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานมีการประเมินความพึงพอใจเพื่อนำผลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะมาใช้วางแผนในการพัฒนางานต่อไป	✓	✓	✓	✓	✓
3.8 มีการประเมินผล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการรายงานผลสรุป	✓	✓	✓	✓	✓
4. การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)					
4.1 การจัดทำรายงานผลการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
4.2 ตรวจสอบผลการปรับปรุงแก้ไข ว่าได้มีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร	✓	✓	✓	✓	✓
4.3 หากผลการประเมินปรากฏว่าได้ผลดี ก็กำหนดให้เป็นระเบียบปฏิบัติหรือมาตรฐานที่ดำเนินการต่อไป	✓	✓	✓	✓	✓
4.4 หากมีปัญหาดิบข้างที่ ทำให้การปรับปรุงแก้ไขงานไม่สำเร็จ ไม่บรรลุผล ก็ให้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่การกำหนดความต้องการจำเป็น ในกิจกรรมเชิงระบบอีกครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
4.5 คณะกรรมการนิเทศ ร่วมศึกษาและออกแบบแก้ไขปัญหาร่วมกับครูและผู้ปฏิบัติงานใหม่ให้ได้ผลตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้	✓	✓	✓	✓	✓
4.6 ถ้าปัญหาเดิมยังมีอยู่ หรือพบว่ายังไม่มีการพัฒนาถึงเกณฑ์ที่คาดหวัง ให้นำข้อมูลมาวางแผน แก้ไขใหม่ เป็นวงจรที่ 2 ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพที่สูงยิ่งขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

บทบาท	ผู้ บริหาร	ศึกษา นิเทศก์	ครู	นักสห วิชาชีพ	บุคลากรภายในศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี
4.7 การนำเสนอผลการนิเทศให้กับ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบ ห้องเรียนคู่ขนาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี สำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี	✓	✓	✓	✓	✓
4.8 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ ผลงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกใน รูปแบบห้องเรียนคู่ขนานที่หลากหลายรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 2.1 แสดงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการนิเทศแต่ละคนตามกระบวนการ
และขั้นตอนการนิเทศภายในตามแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์
การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่า ทุกขั้นตอนทุกรายการนิเทศ ทุกคนมีส่วนร่วมใน
การนิเทศทั้งในฐานะผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

ตอนที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีรายละเอียดดังนี้

การนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ศึกษาพิเศษ ครู นักสหวิชาชีพ บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีและ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

บุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติทางการพัฒนาที่เกี่ยวกับ สังคม อารมณ์ และการสื่อสาร มีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม มีความบกพร่องหลัก 3 ด้าน คือ ด้านการสื่อสาร ด้าน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม มีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่สามารถมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่สามารถเข้าใจคำพูด ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น การพัฒนาด้านภาษา และสติปัญญาไม่สมบูรณ์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เป็นบุคคลออทิสติกเรียนอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบ ห้องเรียนคู่ขนาน และ โครงการจ้างบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษ (ห้องเรียนคู่ขนาน) ในโรงเรียนแกนนำการจัดการ เรียนร่วมในจังหวัดปทุมธานี

ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก หมายถึง ห้องเรียนสำหรับนักเรียนบุคคลออทิสติกระดับ รุนแรง ที่ยังไม่สามารถเข้าเรียนจัดการเรียนร่วมได้ มีการจัดครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติก สัปดาห์ละ 2 คน ต่อห้องเรียนที่มีนักเรียน 3 – 6 คน

ครู หมายถึง ครูผู้สอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้รับการจ้างหรือได้รับ ค่าตอบแทนจากงบประมาณสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืองบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกน นำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน ใน จังหวัดปทุมธานี

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นบุคคลออทิสติกเรียนอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานในจังหวัดปทุมธานี

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือในระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคณาพิการประจำจังหวัดปทุมธานี ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และจัดเตรียมความพร้อมของคณาพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดระบบและส่งเสริมสนับสนุน การเรียน การสอน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคณาพิการ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคณาพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษาที่บ้าน มีการพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคณาพิการ บุคลากร ที่จัดการศึกษาสำหรับคณาพิการบริการให้ความรู้ครูโรงเรียนเรียนร่วม พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ในการช่วยเด็กพิการ มีการจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม จัดระบบช่วงเชื่อมต่อและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคณาพิการในจังหวัดปทุมธานี

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือการรับรู้ทางอารมณ์ ทศนคติในทางบวก ความชอบใจ ความประทับใจ ความต้องการของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพึงพอใจ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการ รู้สึกมีความสุขหลังจากที่ผู้มารับบริการมีต่อการให้บริการตามแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 4

กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอน	กระบวนการ	ผลลัพธ์
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการนิเทศภายในห้องเรียน คู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ปทุมธานี 	Plan 1. วางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน 2. กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง Do 3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายใน 4. เก็บรวบรวมข้อมูล 5. วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา Check 6. ติดตาม ตรวจสอบ และสรุปผลการศึกษา Act 7. รายงานผลการศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา 	ได้สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ที่สอดคล้องกับความต้องการ ตามลำดับความต้องการ
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทาง ในการนิเทศภายในห้องเรียน คู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์ การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี 	plan 1. วางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน 2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย Do 3. ประชุมสร้างความเข้าใจที่เกี่ยวข้อง 4. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ 5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ 6. วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษา Check 7. ติดตาม ตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง สรุปผลการสัมภาษณ์ Act 8. รายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการนิเทศ ภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 	ได้แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี 1. ด้านการวางแผนการนิเทศ (plan) 2. ด้านการปฏิบัติงานตามแผน (do) 3. ด้านการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ และ การประเมินผลการนิเทศ Check 4. ด้านการนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ มาปรับปรุงงาน (Act)
ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแนว ทางการนิเทศภายในห้องเรียน คู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ปทุมธานี 	plan 1. วางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน 2. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน Do 3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือ 4. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง 5. ประชุมร่วมกันศึกษาผลที่ได้จากการสอบถามในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 6. จัดทำร่างแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี Check 7. ตรวจสอบรูปแบบแนวทาง โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ รูปแบบ แก้ไขปรับปรุงตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ Act 8. ติดตาม ตรวจสอบ และสรุปผลการดำเนินงานจัดทำรูปแบบ 9. รายงานผลการประชุม การจัดทำรูปแบบ นำผลมาปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง 	1. คณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การนิเทศ จัดทำแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียน คู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำ จังหวัดปทุมธานี มีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการ ทำงาน 2. มีแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความพึง พอใจต่อแนวทางการนิเทศ ภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติกของศูนย์การศึกษา พิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 	Plan 1. วางแผนและจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน 2. กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง Do 3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อ แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 4. เก็บรวบรวมข้อมูล 5. วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา Check 6. ติดตาม ตรวจสอบ และสรุปผลการศึกษา Act 7. รายงานผลการศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาแนวทางการ นิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 8. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	ได้ทราบความพึงพอใจต่อแนวทางในการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ตามตามลำดับความคิดเห็น สามารถนำมาปรับปรุงพัฒนางานได้อย่างมีทิศทางและ ต่อเนื่อง

ภาพที่ 1 แนวคิดในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก
ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 5

องค์ความรู้ประกอบการนิเทศภายใน

ก่อนที่จะดำเนินการนิเทศภายในห้องเรียนคุณครูควรทบทวนคุณสมบัติของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี นั้นผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศควรมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องดังต่อไปนี้

1.กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน (ราชกิจจานุเบกษา 2560: 8)

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ หรือเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กร ของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ราชกิจจานุเบกษา 2560: 14 - 15)

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้ง ส่งเสริม ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา

แห่งชาติซึ่งอย่างน้อย ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือ ให้ประชาชน ได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการศึกษาตามความถนัด ของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำใน การศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณ ให้แก่กองทุน หรือ ใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับ ประโยชน์ในการลดหย่อน หน้า 15 เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก ราชกิจจานุเบกษา 6 เมษายน 2560 ภาษี ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการ กองทุน เป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

มาตรา 71 รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ ไปสู่ความเป็นเลิศ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (ราชกิจจานุเบกษา 2560: 18)

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถ สูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือ ปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของ เพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 มีมาตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2553: 4-17)

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทาง ร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับ การศึกษา

ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระ และ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับ ความสนใจ และ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และ การประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อ ป้องกัน และ แก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และ ทำเป็น รักการอ่าน และ เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอน สามารถจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และ มีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอน และ ผู้เรียน อาจเรียนรู้ ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และ แหล่งวิทยาการ ประเภทต่างๆ (6) จัดการเรียนรู้ ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และ บุคคล ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

1.1 จากการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 บุคคลพิการได้รับสิทธิทางการศึกษา ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย และมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.3 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 มีสาระที่สำคัญ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 2551: 1 - 2)

มาตรา 3 ได้กำหนดความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ไว้ดังนี้

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือ เข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้ สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม ได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตาม ประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือ บุคคลที่รับดูแลอุปการะคนพิการ

“แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนด แนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนด เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

“ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับ ปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“การเรียนรู้รวม” หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษา ให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

“สถานศึกษาเฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำ ไป กลับ และรับบริการที่บ้าน

“ศูนย์การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 2551: 3)

(1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ จนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

(3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและต้องปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพใน การดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพหรือการบริการอื่นใด

ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษา ในสัดส่วน หรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย

สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือจากชุมชนหรือนักวิชาชีพ เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับหรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ (ราชกิจจานุเบกษา 2551: 4)

มาตรา 19 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามที่กฎหมายกำหนด

เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา 2551: 5)

1.4 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ.2550 ข้อ 3 คนพิการที่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษา ขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อทางการศึกษา และขอยืมเงินเพื่อจัดซื้อและขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จะต้องมีความสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 2550: 2)

- (1) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
- (2) มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(3) ลงทะเบียนและเข้าศึกษาในสถานศึกษา

ข้อ 4 ให้คนพิการที่มีคุณสมบัติตามข้อ 3 มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 2550: 2)

(1) ขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ก.

(2) ขอยืมเงินเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ก. และบัญชี ค.

(3) ขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้ เป็นไปตามรายการในบัญชี ข. และบัญชี ค.

1.5 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 และ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศกำหนดประเภทและ หลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา ข้อ 2 ประเภทของคนพิการทางการศึกษามีดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา 2552: 45)

- (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- (5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- (7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- (8) บุคคลออทิสติก
- (9) บุคคลพิการซ้อน

2. วงจรคุณภาพ

Dr. William Edwards Deming เป็นผู้คิดค้นแนวคิดเรื่องระบบบริหารคุณภาพแบบองค์รวม (Total Quality Management : TQM) ขึ้น นับเป็นระบบที่ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารงานขององค์กรได้เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามในยุคแรกของการประยุกต์ใช้ระบบบริหารคุณภาพในการบริหารองค์กรยังจำกัดอยู่แต่ในกลุ่มคนบางกลุ่มหรือบางหน่วยงานเท่านั้น โดยมักเป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบคุณภาพ ที่มีความรู้ความสามารถโดยตรงเกี่ยวกับระบบบริหารคุณภาพเท่านั้น จนกระทั่งถึงปลายศตวรรษที่ 20 การบริหารคุณภาพได้ถูกนำมาใช้ในการบริหารองค์กรอย่างแพร่หลายและได้กลายเป็นระบบบริหารงานหลักขององค์กรชั้นนำไปทั่วโลก และตัวระบบบริหารคุณภาพเองก็ยังได้รับการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ทางธุรกิจ โดยปัจจุบัน ไม่ได้เป็นเพียงการนำระบบบริหารคุณภาพมาใช้เท่านั้น แต่ระบบบริหารคุณภาพยังเป็นระบบที่ทุกคนในองค์กรล้วนมีส่วนเกี่ยวข้อง และกำลังมีแนวโน้มมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับนวัตกรรมที่ปัจจุบันกำลังเป็นยุคเริ่มต้น เริ่มมีการตื่นตัวเกี่ยวกับแนวคิดนี้ และเริ่มมีการนำมาใช้ในบางองค์กรเท่านั้น โดยเป็นไปแบบจำกัดอยู่ที่กลุ่มคนบางฝ่ายหรือบางแผนกเท่านั้น อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มทางธุรกิจจะเห็นว่านวัตกรรมมีความสำคัญต่อองค์กรไม่น้อย คือเป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้องค์กรเอาชนะคู่แข่งทางการตลาดได้ในระยะยาว ดังนั้นนวัตกรรมจึงไม่ควรจำกัดหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ที่แผนกใดหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรได้รับการปลูกฝังให้เป็นพฤติกรรมหนึ่งของพนักงานทุกคนในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ดังนั้นองค์กรต้องอาศัยนวัตกรรมเพื่อให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและสามารถแข่งขันได้ในตลาด และยังต้องทำให้การสร้างนวัตกรรมนั้นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สัมผัสและเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมของบุคลากรเช่นเดียวกับระบบบริหารคุณภาพ องค์กรจึงจะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้สำเร็จ (Skarzynski & Gibson, 2007)

เดมมิง (William Edward Deming) เกิดเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1900 ที่ เมือง (Sioux) รัฐ (Lowa) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัย (Wyoming) ปริญญาโททางวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัย Colorado และปริญญาเอก สาขาคณิตศาสตร์ฟิสิกส์ (Mathematical Physics) จากมหาวิทยาลัย Yale ในปี ค.ศ. 1982 เริ่มทำงานกับกระทรวงเกษตร (Department of Agriculture) ในปี ค.ศ. 1939 เดมมิงย้ายมาเป็นที่ปรึกษาด้านการสุ่มตัวอย่างของสำนักงานสำมะโนประชากร (Bureau of the Census) ปี ค.ศ. 1946 เริ่มสอนหนังสือที่ คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (New York University : N.Y.U.) และสอนหนังสือจนถึงปี ค.ศ. 1993 และ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เดมมิงเริ่มรับเชิญเป็นวิทยากรและที่ปรึกษาให้กับอุตสาหกรรมในประเทศญี่ปุ่น ผ่านสหภาพนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรญี่ปุ่น (Japanese Union of Scientists and Engineers : JUSE) ทำให้อุตสาหกรรมของญี่ปุ่นพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ปี ค.ศ. 1951 เริ่มการมอบรางวัลคุณภาพ Deming (Deming Prize of Quality) ให้แก่ธุรกิจดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งรางวัลที่ทรงเกียรติที่ธุรกิจต่างๆ ต้องการและเริ่มต้นก่อนรางวัลคุณภาพ (Malcolm Balding National Quality Award : MBNQA) หรือในสหรัฐอเมริกาหลายสิบปีจนกระทั่งปีค.ศ. 1980 ดร.เดมมิงเริ่ม เป็นที่รู้จักกว้างขวางในหมู่ชาวอเมริกันหลังร่วมรายการถกญี่ปุ่นทำได้ทำไมเราจะทำไม่ได้ (If Japan Can, Why Can't We?) ของสถานีโทรทัศน์เอ็นบีซี NBC (สมประสงค์ เสนารัตน์ 2551: 3)

เดมมิง (Deming 1986: 3) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการ การดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือ วงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตาม แผนการ ตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือ ทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็น การนำร่องในส่วนย่อย Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจ หรือหากผล การปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ ปฏิบัติไปแล้ว แม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจาก ขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงานหรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไข ปัญหาเพื่อให้เกิดการ ปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2552: 188 – 190) กล่าวถึง วงจรคุณภาพ PDCA เป็นวงจร ควบคุมคุณภาพซึ่ง ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และดร.เอ็ด วาร์ด เดมมิงเป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่นเมื่อ ปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายใน ชื่อวัฏจักรเดมมิง (Deming Cycle) หรือวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle : PDCA) หรือวัฏจักรแห่งการ บริหารคุณภาพและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ขั้นตอนที่สำคัญของวงจร เดมมิง (Deming Cycle) จะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning - P)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Doing - D)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Checking - C)

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Acting - A)

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อ นำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ แผนที่ดีควรมี ลักษณะ 5 ประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง (Realistic)
2. สามารถเข้าใจได้ (Understandable)
3. สามารถวัดได้ (Measurable)

4. สามารถปฏิบัติได้ (Behavioral)

5. สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable)

วางแผนที่ดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตปัญหาให้ชัดเจน วางแผนอะไร ทำไม่ อย่างไร ปฏิบัติ ตรวจสอบ แก้ไข กำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ วางแผนร่วมกัน ถ้าไปปฏิบัติ ยืนยันผลลัพธ์ทำมาตรฐาน

2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

3. กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้องแม่นยำที่สุด เท่าที่เป็นไปได้

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติ (Desing) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ คือ

1. การวางแผนกำหนดการ

1.1 การแยกกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการกระทำ

1.2 กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง

1.3 การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ

2. การจัดการแบบแมทริกซ์ การจัดการแบบนี้สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่างๆ มาได้ และเป็นวิธีประสานระหว่างฝ่ายต่างๆ

3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

3.1 ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ

3.2 ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม

3.3 พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือ

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Checking) การตรวจสอบทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

2. รวบรวมข้อมูล

3. การทำงานเป็นตอนๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่วางแผนไว้

4. การรายงานจะเสนอผลการประเมิน รวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความล้มเหลว

4.1 รายงานเป็นการอย่างสมบูรณ์

4.2 รายงานแบบอย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Acting) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อบกพร่อง ขึ้นทำให้งานที่ได้ ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงาน ไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ

1. ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ

2. ถ้าพบความผิดปกติใดๆ ให้สอบสวนค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อมิให้

ความผิดปกติ นั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผลงานได้มาตรฐานอาจใช้มาตรการดังต่อไปนี้

2.1 การนโยบาย

2.2 การปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงาน

2.3 การประชุมเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน

สุวิมล บุญไทย (2555: 18) แนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act)

วรรณภา ใหญ่มาก ภักร์ธิดา สุภาโสธ และ เอกชัย นาคถนอม (2561: 6) กล่าวโดยสรุป เกี่ยวกับทฤษฎีวงล้อเดมมิง (PDCA) เป็นการดำเนินตามขั้นตอน 4 ขั้นตอน ซึ่ง ประกอบด้วย การวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ รอบคอบ เมื่อดำเนินการตามแผนที่วางไว้ แล้วจึงดำเนินการตรวจสอบว่าการดำเนินงานต่างๆ นั้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่อย่างไร ถ้าเป็นไปตามที่กำหนดมีผลลัพธ์ที่ดีสามารถจัดให้เป็นวิธีการที่เป็นมาตรฐาน ในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผน ต้องสามารถได้ว่าเกิดจากสาเหตุใดและถ้าจะให้บรรลุควรจะทำปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรและกำหนดแผนที่จะ ดำเนินในครั้งใหม่ต่อไป อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามวงจร Deming Cycle จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกๆ คนในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอนของวงจร Deming Cycle

นางสาวรุจิเรศ หนูนาค (2562: 50) สรุปความหมาย ของระบบบริหารคุณภาพได้ว่า หมายถึงระบบการบริหารจัดการวางแผนหรือบ่งชี้การดำเนินการต่างๆ ขององค์กรเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ทางด้านคุณภาพตามข้อกำหนด มาตรฐานการดำเนินงานหรือ การทำงานขององค์กร มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานและการประเมินผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพสม่ำเสมอหรือได้มาตรฐานเดียวกัน และที่สำคัญคือเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า

ธิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562: 49) วงจรคุณภาพ (PDCA) คือการพัฒนาการทำงานในรูปของกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผนการ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการ โดยเริ่มต้นใหม่และทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก ซึ่งหลักการดังกล่าว หากนำมาปรับใช้กับสถานศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรและ ผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

รุจิเรศ หนูนาค (2562: 17-18) วงจรคุณภาพ Plan-Do-Check-Act หมายถึง เครื่องมือหรือหลักการดำเนินงานหนึ่งของระบบบริหารคุณภาพ ตามหลักการของการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นเทคนิคที่ใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าและบริการ เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานหรือเพื่อกำหนดแนวทางใหม่ๆ ที่จะทำให้บรรลุแผนการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อตอบสนอง ความต้องการหรือความพึงพอใจของลูกค้า และทำให้องค์กรประสบความสำเร็จและแข่งขันได้ในตลาด แผนการดำเนินงานแบบวงจรนี้จะทำให้เกิดวิธีการทำงานใหม่ๆ ที่เกิดการปรับปรุงจนเกิดเป็นมาตรฐานการทำงานใหม่ จึงทำให้การทำงานได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ โดยวงจรคุณภาพนี้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นตอน

การวางแผน (Plan) หมายถึง การกำหนดขอบเขตหรือปัญหาที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาให้ดีขึ้น รวมทั้งการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล แนวทางการดำเนินการ และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการปรับปรุงการดำเนินการ 2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Do) หมายถึง การลงมือปฏิบัติเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามที่ได้วางแผนไว้แล้ว 3. ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) หมายถึง การประเมินผลที่เกิดจากการปฏิบัติการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการ ดำเนินงาน ทำให้ทราบว่า การปฏิบัติตามแนวทางใหม่นี้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่คาดการณ์ไว้ หรือไม่ 4. ขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Act) หมายถึง การดำเนินการตามแผนการและขั้นตอนการดำเนินการที่กำหนดไว้ หากผลการตรวจสอบบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรืออาจเป็นการปรับปรุงวิธีการดำเนินการของแผนการปรับปรุง หากผลการตรวจสอบจากขั้นตอนก่อนหน้านี้ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้

นิคม สุวรรณรักษ์ (2563: 15) หลักการของวงจรคุณภาพ (PDCA) การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDAC) ตามแนวคิดของเดมมิงปัจจุบันจัดเป็นกระบวนการสากล ที่ทุกคนทราบกันดี นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดของเดมมิงกล่าวถึงวงจร คุณภาพ (PDCA) ไว้ ดังนี้ เดมมิง (Demingin Mycoted, 2004) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพ เป็นกระบวนการ ที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขดังนี้ Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไร มาแล้วบ้าง Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

สรุปวงจรคุณภาพ (PDCA) คือ การพัฒนาการทำงานในรูปของกระบวนการประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยการวางแผน การลงมือปฏิบัติตามแผนการ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการ โดยเริ่มต้นใหม่และทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก ซึ่งหลักการดังกล่าว หากนำมาปรับใช้กับสถานศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนให้มีคุณภาพได้

3.การนิเทศภายใน

3.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

อดิศักดิ์ สมบูรณ์กุล (2553: 2) ในการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับสถานศึกษา ซึ่งจะต้องตั้งอยู่บนหลักการด้านวิชาการมีจุดมุ่งหมายชัดเจนเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไป อย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในที่สุดผู้บริหารสถานศึกษาต้อง ดำเนินการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูที่ผู้บริหารมอบหมายซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนางานของสถานศึกษานั้นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน หลักสูตร มาตรฐานการศึกษา ในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานหลักสูตร

วัชรวิภา เล่าเรียนดี (2554: 3) กล่าวว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการในการพัฒนา หรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน

ภณทิรา สุปการ (2557: 31) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศซึ่งมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นการให้บริการ การให้ความร่วมมือ และการให้การช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนแก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมอื่น

วชิรา เครือคำอ้าย (2558: 3) สรุปไว้ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศรวมถึงผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ แนวทางเพื่อพัฒนาการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ และช่วยให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ในที่สุดจะส่งผลต่อเป้าหมายสูงสุดคือ การพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านจิตใจ ปัญญา และร่างกายอย่างสมดุล

ศุภลักษณ์ มีปาน (2562: 21) ที่ได้สรุปไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการส่งเสริมสนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือ การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยการเปลี่ยนแปลงนั้น ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันในการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาครู เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพและเพื่อสร้าง

คุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายสังคมอารมณ์จิตใจและสติปัญญา ให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

โชคระวี เจียมพุก (2563: 13) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ทิพวรรณ ถาวรโชติ (2564: 31) ได้สรุปการนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานที่ต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยการส่งเสริมให้ การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนโดยผ่านตัวกลาง คือครู เพื่อให้มีการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการส่งเสริมสนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในทุกด้าน

3.2 ความหมายของการนิเทศภายใน

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556: 131) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษาซึ่งจะต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครูให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษาได้คาดหวังไว้

จิรนนท์ หาที่ถูกต้อง (2557: 12) กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึงกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนโดยใช้ขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพอาจจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น

วิพล พิมพะ (2558: 23) กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการโดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล อาจจะส่งผลให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ณัฐพร วัตร (2560: 25) สรุปการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียนเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือ และความร่วมมือกับครู

และบุคลากรภายในโรงเรียนทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิชชุดา เขียวขุ่ม (2561: 14) สรุปความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นการดำเนินงานการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และครูในโรงเรียน ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้คำปรึกษา เสนอแนะแก่ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้

สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561: 20) สรุปไว้ว่าการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่ง ในดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานขึ้นพื้นฐานได้ร่วมกันปรึกษาหารือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ในการที่จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่ดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมและวิธีการที่หลากหลายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานในขอบเขตที่ตนเองรับผิดชอบประสบผลสำเร็จ

ศุภลักษณ์ มีปาน (2562: 40) ได้สรุปไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะการนิเทศโดยบุคลากรของโรงเรียนนั้นผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่ในโรงเรียนย่อมเป็นผู้รู้ปัญหาได้ดี และแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากกว่าผู้ที่เป็นบุคคลภายนอกมานิเทศ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจคุณภาพของนักเรียนได้รับการพัฒนาและผู้รับบริการมีความพึงพอใจ

นัตสวีย์ ทานไธสง (2562: 7) การนิเทศภายใน หมายถึง การกระตุ้น ช่วยเหลือ สนับสนุน หรือชี้แนะแนวทางต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงกิจกรรมจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งได้แก่ ด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

ชลณา ม่วงหวาน (2564: 10) ได้สรุปการนิเทศการสอนไว้ว่าเป็นการช่วยเหลือแนะนำ สนับสนุนส่งเสริมกระตุ้นร่วมคิดร่วมทำสร้างเสริมกำลังใจสำหรับผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดหมายที่วางไว้

ศิริขวัญ โกญจันท์ (2564:-13) ความหมายของ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนว่า กระบวนการดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เพื่อชี้แนะแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดขึ้น

สรุปการนิเทศภายใน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษ ครู นักสหวิชาชีพ บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

3.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ดังนี้

Burton, & Brueckner (1995) กล่าวว่า หลักการนิเทศไว้ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาต้องเป็นการดำเนินการในรูปแบบที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการการนิเทศที่ดี ที่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ และตามนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องเป็นไปตามสภาพความเป็นจริงและเกณฑ์ที่แน่นอน
2. การนิเทศการศึกษาต้องเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ มีการปรับปรุงและประเมินผล ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ การนิเทศควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูลและสรุปผล อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือได้
3. การนิเทศการศึกษา ต้องเป็นกระบวนการที่เคารพในความแตกต่างของบุคคล เน้นความร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินการ รวมทั้งใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นมุ่งสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานในรูปแบบของประชาธิปไตย
4. การนิเทศการศึกษาเป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาศักยภาพเหล่านั้น ในรูปแบบการสร้างสรรค์งานอย่างเต็มความสามารถ

พัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554: 16) ได้สรุปแนวคิดการนิเทศภายในไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริหาร คณะครู ได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ในชั้นเรียนของตนเองให้มีคุณภาพ เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรที่กำหนด เนื่องจากการขาดแคลนผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาโดยตำแหน่งมีจำกัด จึงไม่ สามารถสนองความต้องการนิเทศการศึกษา การนิเทศไม่ทั่วถึง และการนิเทศไม่มีคุณภาพ จำเป็นต้องมีการนิเทศภายใน ประกอบกับครูและผู้บริหารในโรงเรียนในปัจจุบันมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ อีกทั้งยังเป็นผู้รู้ปัญหาแท้จริงและสามารถจะติดตามการปฏิบัติงานหรือผลการนิเทศได้ตลอดเวลา เพราะอยู่ใกล้ชิดกัน ทำให้การนิเทศดำเนินไปถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ และพัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554: 22) สรุปว่าหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียน ก็คือ ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจใน หลักการนิเทศ อย่างถูกต้องตรงประเด็นมีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจน ในกระบวนการนิเทศ กระบวนการนิเทศที่เกิดขึ้นต้องเกิดจากความร่วมมือของคณะครูทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน และการนิเทศต้องเป็นไป เพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู

สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561: 18 - 19) ได้สรุปไว้ว่าหลักการนิเทศโรงเรียน ซึ่งเป็นหลักการนิเทศการศึกษาที่มีลักษณะ เป็นวิทยาศาสตร์ คือ มีการทำงานเป็นระบบ ขั้นตอนต้องอยู่บนหลักการและเหตุผล มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยอาศัยข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถวิเคราะห์วิจัยปัจจัยต่างๆ ได้อย่างแม่นยำ มีการทำงานโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน ใช้หลักการประชาธิปไตย มีบรรยากาศแห่งการร่วมมือ ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และผู้ที่เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญในการนิเทศ คือ การส่งเสริม การสนับสนุน และช่วยเหลือครูให้ ประสบความสำเร็จในการะงาน มีความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ และการทำงานมีประสิทธิภาพ

วิชชุดา เขียวช่อม (2561: 18) หลักการนิเทศภายใน โรงเรียน เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบแบบต่อเนื่องมีขั้นตอนที่ชัดเจน ตรงกับความต้องการของ ครูเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศอย่างเป็นกันเองตามหลักประชาธิปไตยสร้างสรรค์ ยืดหยุ่นและเชื่อในความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล

ศุภลักษณ์ มีปาน (2562: 22) ได้สรุปหลักการนิเทศว่า ประกอบด้วย หลักการผู้นำ หลักความร่วมมือ หลักการเห็นใจ หลักการสร้างสรรค์ หลักการบูรณาการ หลักการมุ่งชุมชน หลักการวางแผน หลักการยืดหยุ่น หลักการวัดดูวิสัย และหลักการประเมิน ทั้งนี้ต้องมีความเป็นวิทยาศาสตร์ ถูกต้องตามหลักวิชาการ มุ่งให้เกิดเกิดความรู้ความสามารถตามความมุ่งหมายของการศึกษา

โชคระวี เจียมพุก (2563: 16) ได้สรุปหลักการนิเทศการศึกษา คือ การปรับปรุงการเรียนการสอนและการดำเนินการโดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน ซึ่งต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผ่านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการประสานความร่วมมือสร้างความรู้ความผูกพัน ความมั่นคงต่ออาชีพเกิดความพึงพอใจในการทำงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการรวมทั้งมุ่งส่งเสริมวิชาชีพครู

ภิชาวิชญ์ ยางงาม (2564: 22) ความจำเป็นและความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความจำเป็น และความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพราะการนิเทศจากบุคคลภายนอก ไม่สามารถทำการนิเทศได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพราะจำนวนศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากการขยายตัวของสถานศึกษา ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญในการร่วมมือกันปฏิบัติ ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วตรงต่อปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และทางวิทยาการใหม่ ที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน และของผู้เรียน และภิชาวิชญ์ ยางงาม (2564: 27) สรุปว่าหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการเพื่อนำไปปฏิบัติขณะทำการ นิเทศมีการบริหารอย่างเป็นระบบ มีความเป็นวิทยาศาสตร์ มีความเป็นประชาธิปไตย ใช้หลักการมีส่วนร่วม และมีคุณภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศได้มีการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน โดยดำเนินการ ผ่านตัวกลางคือครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิบัติงานควรมีความถูกต้อง เป็นจริงมีจุดมุ่งหมายนโยบายที่แน่นอน ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งประชาธิปไตย กระบวนการนิเทศนั้นควรเป็นวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานรวบรวมถึงข้อมูล

ต่างๆ อย่างถูกต้องเชื่อถือได้ และเป็น การช่วยกระตุ้นและนำให้ครูได้แสดงถึงความสามารถและพฤติกรรมที่ถูกต้องเพื่อคุณภาพที่ดีของผู้เรียน

ศิริขวัญ โกญจันท์ (2564:-18) หลักการดำเนินงาน นิเทศภายในโรงเรียน จะต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนงานอย่างชัดเจน และใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนใช้วิธีดำเนินงานด้วยความสร้างสรรค์และยืดหยุ่น สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานความผูกพันและความเชื่อมั่นให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

สรุปหลักการนิเทศสถานศึกษา คือ การทำงานที่เป็นระบบ ขั้นตอนต้องอยู่บนหลักการและเหตุผล มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยจะต้องสอดคล้องกับความต้องการความจำเป็นในการพัฒนาของครูและให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ โดยมีเป้าหมายให้ครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความก้าวหน้าด้านวิชาการ และวิชาชีพ

3.4 กระบวนการนิเทศภายใน

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงกระบวนการนิเทศภายในไว้ดังนี้

เดมมิง (Deming 1986: 3) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการ การที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือ วงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตาม แผนการ ตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้ Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือ ทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็น การนำร่องในส่วนย่อย Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาบ้างแล้วบ้าง Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผล การปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว แม้ว่าวงจรคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องแต่สามารถเริ่มต้นจาก ขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนการทำงานหรือจะเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรในการแก้ไข ปัญหาเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

กลีทเธอร์น (Glatthorn, 1990: 281)ได้นำเสนอกระบวนการ ในการนิเทศการสอน 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) การประชุมร่วมกับครู (Preconference with teacher) 2) การสังเกตการณ์สอนในชั้น เรียน(Observation of Classroom) 3) การวิเคราะห์และติดตามผลการสังเกตการณ์สอน และ พิจารณาวางแผนการประชุมร่วมกัน 4) ประชุมร่วมกับครูภายหลังการสังเกตการสอน (Post conference with teacher) 5) วิเคราะห์และพัฒนากิจการดำเนินการ 4 ขั้นตอน

เพื่อมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควรให้ครูได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นให้มาก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2549: 15) กล่าวว่าไว้ว่ากระบวนการนิเทศ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันช่วยเหลือกัน ปรับปรุงงาน ด้านต่างๆ ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่มีคุณภาพ โดยดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่ต้องการ ดำเนินการเพื่อทราบสภาพที่แท้จริง สำหรับเป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินการนิเทศได้ตรงจุดซึ่งวิธี การศึกษา ดังนี้

1.1 การสำรวจโดยสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สรุป ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการประชุมสัมมนาเพื่อค้นหาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการโดยเชิญ ผู้เกี่ยวข้องมาประชุมสัมมนาตามรายละเอียดที่ต้องการ บันทึกรายละเอียดไว้

1.2 การศึกษาสังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศจากเอกสาร เช่นรายงานการพัฒนาคูณภาพ

1.3 การศึกษาเพื่อประมวลปัญหาและ ความต้องการการนิเทศการพัฒนาการเรียนการสอน

2. วางแผนและกำหนดทางเลือก เป็นการนำ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการไปวิเคราะห์จัดเรียงอันดับ ความสำคัญโดยพิจารณาถึงทรัพยากรที่มีอยู่ แล้วกำหนดและประเมินทางเลือกในการนิเทศ ซึ่งอาจ เลือกใช้กิจกรรมในการนิเทศ ได้แก่ การพบปะเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม การประชุมอบรม การตรวจเอกสาร การพาไปศึกษาดูงาน เป็นต้น

3. การสร้างสื่อเครื่องมือนิเทศ ซึ่งขึ้นอยู่กับทางเลือกและ วิธีในการนิเทศที่เลือกไว้ในขั้นที่ 2 ทั้งนี้สื่อและเครื่องมือช่วยให้การนิเทศนั้นมีระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดสามารถตรวจสอบและวิเคราะห์ผลได้

4. ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้สื่อและ เครื่องมือการนิเทศต่างๆ ดำเนินการนิเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. ประเมินผลและรายงานผลการ นิเทศ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศ ซึ่งสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน ของการนิเทศเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้ได้ดีขึ้น การประเมินควรมีรูปแบบ การประเมินผลและเครื่องมือในการประเมินและต้องรายงานผลการปฏิบัติงานหลังจากกระบวนการ นิเทศสิ้นสุด เพื่อแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2549: 26-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาในขั้นการดำเนินการนิเทศ ดังต่อไปนี้

1) การนิเทศภายในเป็นกลุ่ม สามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี เช่น

(1.1) การประชุมชี้แจงให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของการปฏิรูปการศึกษา

- (1.2) การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคนวัตกรรมการสอนใหม่ๆ
- (1.3) การจัดอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้า
- (1.4) การร่วมสัมมนาลักษณะสมาคมและวิชาชีพ
- (1.5) การเยี่ยมสถานศึกษา/ครูต้นแบบแห่งอื่นๆ
- 2) การนิเทศเป็นรายบุคคล สามารถทำได้หลายวิธีเช่นเดียวกัน เช่น
 - (2.1) การตรวจบันทึกการสอน เป็นการเตรียมการสอนก่อนสอนทุกครั้ง
 - (2.2) การเยี่ยมชั้นเรียน สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้สอนในสถานศึกษา
 - (2.3) การสังเกตการณ์สอน
 - (2.4) การให้คำปรึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2554: 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ได้กำหนดขั้นตอนการ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและความต้องการ การวางแผนดำเนินการตามแผน การสร้าง สื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลรายงานตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อนวัตกรรมและเครื่องมือ
4. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
5. การประเมินผลและรายงานผล

พัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554: 25) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการนิเทศภายในต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนในการดำเนินการที่ชัดเจนและต่อเนื่องสัมพันธ์กัน โดยมีขั้นตอนที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ สภาพที่เป็นจริงตามตัวบ่งชี้ด้านต่างๆ ของโรงเรียนขณะนั้น มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด มีการสำรวจและประเมินความต้องการของครู จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ตลอดจนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามความต้องการ

2. การวางแผนการนิเทศ เป็นการนำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาสาเหตุของปัญหา และความต้องการ มากำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศ การวางแผน นิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนที่นำเอาทางเลือกที่จะดำเนินการมารวมกันกำหนดรายละเอียด กิจกรรมและจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ เขียนเป็นโครงการนิเทศภายในโรงเรียน

3. การปฏิบัติการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศตามกิจกรรมที่กำหนดในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ กิจกรรมและเครื่องมือไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินการไปด้วย

ความเรียบร้อย ผู้บริหารและผู้นิเทศควรเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศแล้วจึงปฏิบัติการนิเทศ เพื่อเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของผู้รับการนิเทศแล้วนำปัญหาความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน

4. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ประเมินความคิดเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ประเมินกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สรุปรวมผลการประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

อุษา มะลิคำ (2557: 45) กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องมีส่วนที่สำคัญ คือ การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่างๆ ความต้องการเพื่อนำไปสู่ ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศที่จะต้องกำหนดกิจกรรมในการนิเทศ ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ และสุดท้ายคือ ขั้นตอนการประเมินผลของการนิเทศเป็นการตรวจสอบว่าการนิเทศสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และสามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561: 29) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายใน ไว้ว่า การนำจุดอ่อนของกระบวนการนิเทศที่พบจากการวิเคราะห์และประเมินผลการ นิเทศ มาวิเคราะห์เพื่อแสวงหาแนวทางการนิเทศ การปรับปรุงเทคนิค วิธีการ กระบวนการและ กิจกรรมการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยบุคลากรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา วางแผน และทำการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และนำไปใช้ในการนิเทศครั้งต่อไป

ศุภลักษณ์ มีปาน,เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิตและขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2562: 15) กล่าวว่ากระบวนการนิเทศภายในเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการร่วมกันกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนที่สามารถดำเนินการนิเทศภายในได้มาตรฐานนั้นครูในโรงเรียนต้องมีความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดีนักเรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ปัจจุบันแม้ว่าแนวทางของการนิเทศภายในสถานศึกษาจะมีวิวัฒนาการดีกว่าอดีตที่ผ่านมาในลักษณะของการนำองค์ประกอบการนิเทศภายใน เช่น การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ในการวางแผนการนิเทศการดำเนินการนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์ การจัดระบบการบริหารจัดการที่เน้นพัฒนาครูและนักเรียนระบบการติดตามประเมินผลที่เน้นผลงานครู แต่จากการศึกษาผลการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนยังมีปัญหาอีกมาก ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการนิเทศว่าควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และได้แยกลักษณะของกระบวนการนิเทศไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. นิเทศแบบเป็นทางการ มีการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ประชุมสร้างความเข้าใจการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน การพูดคุยระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน รวมทั้งการรายงานผลการนิเทศ

2. การนิเทศแบบไม่เป็นทางการ เป็นการนิเทศในระหว่างการจัดกิจกรรมนอกแผนที่กำหนด การพูดคุยแบบไม่เป็นทางการและมีการใช้เครือข่ายร่วมนิเทศ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหรือนักศึกษาที่ร่วมนิเทศ

ทิพวรรณ ถาวรโชติ (2564: 44) ได้สรุปกระบวนการการนิเทศการศึกษาดังกล่าว คือ ขั้นตอนในการนิเทศการศึกษา เพื่อให้การนิเทศการศึกษابرลุถึงเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยกระบวนการนิเทศจะเป็น ตัวสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การประสานร่วมมือ เพื่อแก้ปัญหาในการสอน การพัฒนาครูในรูปแบบต่างๆ โดยกระบวนการนิเทศจะเป็นรูปแบบที่จะให้ครูเกิดพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์ภายใต้บริบทของตนเอง

ภิชาวิชญ์ ยางงาม (2564: 18) กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของ ผู้บริหารโรงเรียนอันก่อให้เกิดความร่วมมือการช่วยเหลือการแนะนำและให้คำปรึกษาหารือเพื่อช่วยให้ ครูสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถและพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง โดยผู้บริหารใช้กระบวนการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการในการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนการสอนโดย กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้ทำการนิเทศ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เดียวกัน ร่วมแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้มีการพัฒนาเจตคติ และคุณภาพของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อันจะส่งผลถึงคุณภาพของงาน การสร้างขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานและประสิทธิภาพ ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและเกิดผล สำเร็จสูงสุดแก่ผู้เรียน และภิชาวิชญ์ ยางงาม (2564: 35) สรุปว่า กระบวนการในการนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสอดคล้องกันกับการนิเทศการเรียนการสอน ของ นักวิชาการดังกล่าว ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ของ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินให้เกิดขึ้น ภายในโรงเรียนและครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็น กระบวนการประกันคุณภาพของโรงเรียนว่า โรงเรียนสามารถบริการ จัดการภายในโรงเรียนจนถึงเป้าหมายสุดท้ายคือ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นกระบวนการในการกำหนดขั้นตอนของการนิเทศเป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน มีเหตุผลและสามารถดำเนินการได้ ตั้งแต่เริ่มการนิเทศ ตลอดจนการประเมินผลและติดตามผล เพื่อสามารถนำการนิเทศไปสู่การปฏิบัติได้จริงและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ศิริขวัญ โกญจันท์ (2564: 22) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ผู้นิเทศและผู้ได้รับการนิเทศ จะต้องศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการ ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและสร้างเครื่องมือ ในการนิเทศให้เหมาะสม รวมถึงการประเมินผลและรายงานผลสรุป ดังนั้นผู้บริหาร ผู้นิเทศและ ผู้ได้รับการนิเทศจะต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติและการดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างถูกต้อง เพื่อให้การ

ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถแก้ปัญหา ปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมาตรฐานการจัดการศึกษา

กิริณา บุญวรวงษ์ (2565: 13) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยเฉพาะการนิเทศสำหรับการจัดการเรียนรวม ที่ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็น ครูการศึกษาพิเศษ จะต้องมีการนิเทศที่แตกต่างจากการนิเทศแบบปกติ โดยเฉพาะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะต้องร่วมมือกันในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล ซึ่งในระบบการวางแผนการนิเทศ การทำความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงาน การส่งเสริมขวัญกำลังใจ และการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุง ต้องเกิด จากการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ที่ต้องเข้าใจปัญหา อุปสรรค การแนะนำช่วยเหลือ กระตุ้น เพื่อให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้น การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเอง ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ชี้แจง ปรับปรุงด้านการเรียนการสอนแก่ ครูและนักเรียน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีแนวทางขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

1. การวางแผนการนิเทศ (Plan)

1.1 สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศให้ ผู้บริหาร ผู้นิเทศและ ผู้ได้รับการนิเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติและการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถแก้ปัญหา ปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมาตรฐานการจัดการศึกษา

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามตัวบ่งชี้ด้านต่างๆ ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน และหรือโครงการจ้างบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษ (ห้องเรียนคู่ขนาน) ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมปัญหา หมายถึง ความคาดหวังที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้น ในขณะที่งานนั้นมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับที่ไม่มีปัญหา

1.3 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่างๆ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผลการประเมินตนเองของโรงเรียน ตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามที่สถานศึกษากำหนด

1.4 สอบถามความต้องการของครู

1.5 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

1.6 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนด

ทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามความต้องการ

1.7 การนำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการ มาวางแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรมการนิเทศและรายละเอียดการนิเทศ จัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ แนวทางการนิเทศ เขียนเป็นแนวทางการนิเทศภายใน ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและสร้างเครื่องมือ ในการนิเทศให้เหมาะสม

2. การปฏิบัติงานตามแผน (Do)

2.1 การปฏิบัติตามขั้นตอนของแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกสตีก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

2.2 การกำกับติดตาม

2.3 การควบคุมคุณภาพ

2.4 การรายงานความก้าวหน้า

2.5 การประเมิน ความสำเร็จเป็นระยะๆ

3. การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ (Check)

3.1 กำหนดกรอบการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ

3.2 จัดหา/สร้างเครื่องมือการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การประเมินผลและรายงานผลสรุป

4. การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)

4.1 ปรับปรุงพัฒนางาน

4.2 จัดทำรายงานผลการนิเทศ

4.3 นำเสนอผลการนิเทศ

4.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง

3.5 กิจกรรม และเทคนิควิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา

อุษา มะลิคำ (2557: 24 - 25) การนิเทศภายในสถานศึกษา สามารถทำได้หลายรูปแบบ และสามารถผสมผสานแต่ละรูปแบบเข้าด้วยกัน ซึ่งการใช้รูปแบบใดเมื่อใดนั้น ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับ สภาพของสถานศึกษาเป็นสำคัญ โดยให้เป็นไปตามหลักการและกระบวนการนิเทศดังนี้

1. การเยี่ยมชั้นเรียน

2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน เป็นเทคนิควิธีที่ทำการสังเกตการณ์สอนในสถานการณ์จริงของครูอาจารย์ เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของครูอาจารย์เหล่านั้น ซึ่งจะช่วยให้ทราบ หรือจุดอ่อนของการสอน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนิเทศ การสังเกตการสอนต้องได้รับความยินยอมจากครู และพร้อมให้ความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาการสอนของตนเอง

3. การสนทนาทางวิชาการ เป็นการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ โดยอาจจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราว ตามความเหมาะสมของสถานศึกษา การสนทนาทางวิชาการนี้สามารถเชิญวิทยากร ทั้งจากภายนอก หรือภายในสถานศึกษามาร่วมกิจกรรม

4. การประชุม การประชุมที่ใช้ในการนิเทศมีหลายลักษณะ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย ในงาน การประชุมเฉพาะกิจ การประชุมระดมสมอง การประชุมชี้แจง การประชุมสัมมนา การอบรม การประชุมปฏิบัติการในเรื่องใดๆ

5. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ไปสู่ครูอาจารย์ การให้ความรู้นี้ อาจทำได้หลายวิธี เช่น การบรรยาย การจัดสัมมนาหรือจัดแบบซิมโพเซียม (Symposium) มีการอภิปรายประกอบ

6. การเชิญสถานประกอบการมาสาธิต อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ เป็นเทคนิควิธีให้ความรู้ ที่มุ่งให้ได้เห็นการดำเนินการ กระบวนการทำงานของอุปกรณ์เครื่องมือ ที่คล้ายกับสถานการณ์จริง แต่ควรจัดเป็นกลุ่มขนาดเล็ก และใช้วิธีการอื่นควบคู่กันไปด้วย

7. การไปศึกษาดูงานตามหน่วยงาน และการดูนิทรรศการ เช่น เยี่ยมชมสถานศึกษาอื่น เยี่ยมชมสถานประกอบการ และโรงงานอุตสาหกรรม การออกภาคสนาม (Field trip) เพื่อศึกษาดูงาน ในด้านที่สัมพันธ์กับงานของครูอาจารย์

8. การสาธิตการสอน โดยครูในสถานศึกษา หรือจากสถานศึกษาอื่น เป็นการจำลอง สถานการณ์จริง หรือบทบาทสมมุติ (Role playing) โดยการกำหนดสถานการณ์ขึ้น แล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนอง หรือลองปฏิบัติไปตามที่ควรจะเป็น ในการนำมาใช้ในการนิเทศ จะเป็นการเอาปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นตัวกำหนด ให้ผู้ทำกิจกรรมสมมุติตัวเองว่า ถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้น เขาจะทำอย่างไร ซึ่งจะเป็นลักษณะสาธิตการสอนในแต่ละเรื่อง เช่น วิธีนำเข้าบทเรียน การตั้งคำถาม การสร้างกำลังใจให้ผู้เรียน เป็นต้น

9. การจัดแหล่งและบริการทางวิชาการ เช่น จัดห้องสมุดอาชีพ จัดนิทรรศการ ฯลฯ เป็นเทคนิควิธีที่เป็นการส่งเสริมทางด้านวิชาการให้กับครูอาจารย์

10. การให้คำปรึกษาแนะนำ

11. การส่งครูไปฝึกงาน

12. การสัมมนาเสนอแผนการสอน แผนงาน โครงการ ประจำปีภาคเรียนหรือประจำปีของหมวดวิชา ฝ่ายงาน

13. การสัมมนาเสนอผลงาน ของหมวดวิชา ฝ่ายงาน ประจำปีภาคเรียน หรือประจำปี

14. การสัมมนาสรุปผลการสอน หรือผลงานใดๆ ของครู หรือบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา

15. การจัดประกวด หรือ จัดนิทรรศการแสดงผลงานของครู

16. การร่วมกันวิจัยในชั้นเรียน หรือ วิจัยเชิงปฏิบัติการอื่นๆ

กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 (2554: 34-76) เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
มีตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน

การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศไปพบและสังเกตการทำงานของ
ครู

ในชั้นเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 1.1 เพื่อสำรวจความต้องการของครู
- 1.2 เพื่อศึกษาปัญหาของครูในสถานศึกษา
- 1.3 เพื่อประเมินผลการสอนของครู
- 1.4 กระตุ้นให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
- 1.5 เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู

ขั้นตอนการนิเทศแบบเยี่ยมนิเทศชั้นเรียนมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างข้อตกลงในการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน มีขั้นตอนดังนี้

1. พบปะสนทนา สร้างความคุ้นเคย และสร้างเจตคติที่ดีในการนิเทศแก่ครู
2. วางแผนการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน ร่วมกับครูในเรื่องต่างๆ ดังนี้
 - 2.1 กำหนดการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
 - 2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
 - 2.3 กำหนดเรื่องที่จะนิเทศตามความต้องการจำเป็น เช่น การจัดทำเอกสาร
และ งานธุรการประจำห้องเรียน การจัดห้องเรียนและบรรยากาศในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ ฯลฯ
 - 2.4 กำหนดวิธีการนิเทศ เช่น สำรวจปัญหาและความต้องการของครู

สอบถามการปฏิบัติงานของครู ให้คำปรึกษาแนะนำ สังเกตการสอน ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน ตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันกับครู ดังนี้

1. เข้าเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน ตรงตามเวลาที่กำหนด
2. ให้ความเป็นกันเอง เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่ครู

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียนร่วมกับครู
2. สรุปผลการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน
3. ให้คำปรึกษาแนะนำ

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงการทำงาน

ครูนำผลการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน มาปรับปรุงแก้ไข

2. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

การสังเกตการสอน หมายถึง การจัดให้บุคคลหนึ่ง (ผู้นิเทศ) ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (ผู้รับการนิเทศ) ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ จากการสังเกตการสอนของผู้นิเทศ ขั้นตอนการสังเกตการสอน มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ มีขั้นตอนดังนี้

1. ปฏิบัติตนให้เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพกับครู
2. เป็นเพื่อนร่วมงานกับครู
3. ให้ข้อมูลต่างๆ แก่ครู
4. แก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ ของครู
5. รับฟังข้อแนะนำต่างๆ ของครู
6. ให้ความสนใจต่อครูในการปฏิบัติงาน
7. ให้ความจริงใจต่อครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง
8. ให้เกียรติและยกย่องครูด้วยความจริงใจ
9. หาทางสร้างความก้าวหน้าให้แก่ครูอยู่เสมอ
10. ให้ความรู้และสนับสนุนการทำงานของครู

ขั้นที่ 2 ปรีกษาหารือและการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

1. ปรีกษาหารือกับครูในเรื่องการจัดการเรียนรู้
2. วางแผนการสังเกตการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
3. สร้างข้อตกลงในการสังเกตการจัดการเรียนรู้
4. พิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 3 การสังเกตการสอน มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้นิเทศเข้าไปสังเกตการสอน โดยอาจนั่งเงียบๆ รวมกับนักเรียน
2. ขณะสังเกตการสอน ผู้นิเทศต้องบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้และ

บรรยากาศ ในห้องเรียนอย่างละเอียด

3. บันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู (อาจใช้เทปบันทึกเสียง)
4. ต้องสังเกตการจัดการเรียนรู้จนจบการสอนในแต่ละครั้ง

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีขั้นตอนดังนี้

1. ครูกับผู้นิเทศร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้
2. นำข้อมูลจากการบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ มาพิจารณาร่วมกัน

3. พิจารณาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ว่า มีจุดเด่นหรือจุดด้อยอย่างไร
พฤติกรรมใดเป็นปัญหา

4. ครูกับผู้นิเทศร่วมกันหาทางปรับปรุง หรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น
ขั้นที่ 5 ปรับปรุงการสอน มีขั้นตอนดังนี้

1. ครูจะต้องยอมรับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของตน

2. นำผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทั้งทางดีและไม่ดี มาเป็นข้อมูล

ประกอบการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

3. ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

3. การให้คำปรึกษาแนะนำ

การให้คำปรึกษาแนะนำ หมายถึง การพบปะกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการ
นิเทศ ซึ่งอาจกระทำได้หลายวิธี แต่ในที่นี้ขอเสนอแบบโค้ชชิ่ง (Coaching techniques) ซึ่งเป็นวิธีการ
พัฒนาบุคลากรอย่างมีแบบแผน โดยกระตุ้น จุดปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้
ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทางได้ เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ความสามารถที่จะ
รับผิดชอบงานในหน้าที่สูงขึ้น เช่น กรณีแต่งตั้งเป็นผู้นิเทศ หรือเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานมากขึ้น

วิธีการให้คำแนะนำปรึกษา การให้คำแนะนำปรึกษา มี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การให้คำปรึกษาแนะนำแบบไม่เป็นทางการ

เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำ โดยใช้เวลาร่วมพูดคุยกัน เช่น ตอน
รับประทานอาหารกลางวัน เป็นต้น วิธีนี้ผู้นิเทศสามารถให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศได้ 3 ลักษณะ
คือ

- บอกวิธีแก้ปัญหาโดยตรง
- เสนอข้อมูลและให้โอกาสผู้รับการนิเทศวิเคราะห์ปัญหาเอง
- แบบผสมผสาน ทั้งลักษณะที่ 1 และ 2

ขั้นตอนการนิเทศ

- รับรู้ปัญหา
- วิเคราะห์ปัญหา
- แก้ไขปัญหา โดยเลือกวิธีแก้ปัญหาใดลักษณะหนึ่ง ข้างต้นนี้

วิธีที่ 2 การให้คำปรึกษาแบบเป็นทางการ

การให้คำปรึกษาแบบเป็นทางการใช้ขั้นตอนของการนิเทศแบบโค้ชชิ่งเขียน
เป็น

สัญลักษณ์ คือ CQCD ซึ่งมาจากคำต่อไปนี้

C-Compliment (ชมเชย)

Q-Question (สอบถาม)

C - Correct (แก้ไข)

D - Demonstrate (สาธิต)

ขั้นตอนการนิเทศ

ขั้นที่ 1 ชมเชย

เมื่อมีใครคนหนึ่งกำลังรับการนิเทศ เขาอาจรู้สึกว่าเขาถูกวิพากษ์วิจารณ์ เขาจึงพยายาม หาข้อแก้ตัวต่างๆ และพยายามสร้าง กำแพงใจ มาขวางกั้นการติดต่อ สื่อสาร ระหว่างเขา กับ ผู้นิเทศ แต่เมื่อเริ่มการสนทนาด้วยการชมเชย ยกย่องผลงานที่ดีของเขา ก่อน (ด้วยความบริสุทธิ์ใจ) เขาก็จะ “ปลดอาวุธตัวเอง” ข้อแก้ตัวของเขาก็จะถูกเก็บเอาไว้ และ “กำแพงใจ” จะเปิดออก แล้ว เขาก็พร้อมที่จะรับฟัง

ขั้นที่ 2 สอบถาม

ในขั้นที่แล้วมา แม้ว่าจะได้ให้คำชมเชยแก่เขาไปบ้างแล้ว บางทีความคิด ต่อต้าน อาจเกิดขึ้นได้อีกอย่างง่ายดาย หรือกระทำในเชิงวิจารณ์ หรือเสนอแนะเร็วขึ้นการถามในขั้นนี้ ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจว่า ผู้นิเทศยินดีรับฟังเหตุผลของเขา และเขารู้สึกว่าผู้นิเทศต้องการ มาให้ความช่วยเหลือ มีจิตใจเปิดกว้าง และการสื่อสารเป็นแบบคู่ปรึกษามากกว่าเจ้านายกับลูกน้อง

ขั้นที่ 3 แก้ไข

เมื่อผ่านมา 2 ขั้นตอนแล้ว ผู้นิเทศก็จะมาถึงขั้นที่จะเสนอแนะแนวทาง ปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ได้ เพราะมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน

ขั้นที่ 4 สาธิต

บางครั้งการอธิบายตามขั้นที่ 3 อาจไม่ชัดเจนเพียงพอ จึงอาจสาธิต หรือ ยกตัวอย่าง ยกเหตุการณ์ มาแสดงให้เห็นจริงเมื่อผู้นิเทศให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศเสร็จแล้ว จึงบันทึก

4. การสนทนาทางวิชาการ

การสนทนาทางวิชาการ หมายถึง การประชุมครู หรือ กลุ่มผู้สนใจเรื่องราว ข่าวสาร เดียวกัน โดยกำหนดให้ผู้นำเสนอคนหนึ่ง นำเสนอในเรื่องที่กลุ่มสนใจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงาน เทคนิค วิธีการแก่คณะครูในโรงเรียน และ พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน

4.1 ขั้นตอนการนิเทศแบบสนทนาทางวิชาการ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหา

ขั้นศึกษาปัญหามีวิธีการ คือ สำรวจปัญหา ความต้องการในเรื่องราวที่มีความสนใจร่วมกันหรือเป็นปัญหาร่วมกัน เช่น เรื่องการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น แล้วลำดับเรื่องที่จะใช้สนทนาทางวิชาการตามความสำคัญ ความจำเป็น และความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 เลือกผู้นำสนทนาทางวิชาการ มีวิธีการดังนี้

- เลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งในโรงเรียน ที่เห็นว่ามีความสามารถเป็นผู้นำสนทนาทางวิชาการได้ โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่จะสนทนาได้อย่างลึกซึ้งกว่าผู้อื่น
- เลือกบุคคลภายนอก หากเห็นว่า เรื่องที่จะสนทนานั้นค่อนข้างยากคณะครูในโรงเรียนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเพียงพอ
- ผู้นำทางวิชาการ ควรหมุนเวียนกันไป ไม่ควรเป็นผู้เดียวซ้ำกันตลอดปี
- ประสานงานกับผู้นำสนทนาทางวิชาการ ทั้งในหรือนอกโรงเรียน โดยแจ้งวัตถุประสงค์ให้เข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการ มีขั้นตอนดังนี้

กำหนดการสนทนาทางวิชาการ ในช่วงหลังรับประทานอาหารกลางวัน หรือ ช่วงว่างตอนใดตอนหนึ่งที่เห็นว่าเหมาะสม โดยอาจกำหนดเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือนตามความต้องการ และทำปฏิทินไว้ให้ชัดเจน

- กำหนดเวลาสนทนาครั้งละ 30 - 45 นาที

4.2 วิธีการพูดนำเสนอในเชิงวิชาการ การพูดนำเสนอในเชิงวิชาการ ควรมีลำดับ การพูด (Outline) การเตรียมสื่อ และการเตรียมตัว ดังนี้

4.2.1 หลักสำคัญของการพูดนำเสนอเชิงวิชาการ

- 1) ต้องมีการเกริ่นนำ เพื่อแจ้งให้ผู้ฟังทราบว่าเรื่องที่ฟังเกี่ยวข้องกับอะไรมีขั้นตอนการนำเสนออย่างไร และจะได้อะไรจากการฟัง
- 2) ช่วงบทนำควรจะต้องกระชับ และพูดเฉพาะข้อมูลที่จำเป็นที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่อง และความสำคัญของเรื่องที่จะพูด
- 3) ในส่วนของผลการสรุป และข้อแนะนำ ควรพูดอย่างละเอียด
- 4) ในส่วนที่ไม่ได้มีส่วนร่วม หรือมีรายละเอียดมากเกินไป ไม่ควรจะนำมากล่าวถึงการพูดต้องกระชับและชัดเจน การพูดที่ยาวเกินไป หรือมีรายละเอียดมากเกินไปจะทำให้เกิดการเบื่อหน่าย
- 5) ต้องทำให้ผู้ฟังสนใจในเรื่องที่พูดและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย

- 6) ต้องพูดกับผู้ฟัง ไม่ใช่ท่องจำเรื่อง ดังนั้นควรจำแค่สองสามบรรทัดแรกเพื่อการเริ่มต้นที่ดี
- 7) ตาต้องมองไปยังผู้ฟังไม่ใช่ผนัง การสบสายตากับผู้ฟังจะช่วยให้ผู้ฟังสนใจในเรื่องที่พูด และทำให้รู้ว่าผู้ฟังรู้สึกเบื่อหน่ายหรือไม่
- 4.2.1 การเตรียมสื่อ ควรจะต้องทราบขอบเขตของเรื่องที่จะพูด เวลาที่ต้องใช้และกลุ่มผู้ฟัง เพื่อที่จะได้เตรียมเรื่องให้เหมาะสมกับผู้ฟังและเวลา ควรมีขั้นตอนดังนี้
- 1) เตรียมสื่อในกรรพุดไม่เกินหนึ่งแผ่นต่อเวลาพูดหนึ่งนาที
 - 2) ถ้าเตรียมแผ่นใส ควร จะนำเสนอไม่เกิน 10 บรรทัดต่อหนึ่งแผ่น
 - 3) การเลือกใช้สีไม่ควรใช้คู่สีที่ทำให้มองลำบากเช่น แดงบนพื้นเขียว
 - 4) ใช้ตัวหนังสือสีอ่อนบนพื้นสีเข้มจะทำให้อ่านได้ง่าย และไม่มี การสะท้อนกับแสงอื่นๆ ในส่วนทฤษฎีควรจะนำเสนอเฉพาะสมการที่ใช้โดยไม่ต้องเขียนอธิบายอย่างละเอียดว่าได้อย่างไร
 - 5) ควรจะหลีกเลี่ยงการใช้สมการยาวๆ
 - 6) ถ้าจำเป็นให้แสดงเฉพาะสมการที่สำคัญเท่านั้น
 - 7) ความสำคัญของสมการและสัญลักษณ์ต่างๆ ควรจะอธิบายโดยการพูด
 - 8) ควรหลีกเลี่ยงการใช้ตาราง แต่ถ้าจำเป็นควรจำกัดให้มีข้อมูลจำนวนไม่มากเกินไป
 - 9) รูป และแผนภูมิ ควร จะชัดเจน คำอธิบายของแกนต่างๆ ต้องสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
- 4.2.2 การพูดและการเตรียมตัว
- 1) ควรเตรียมตัวมาอย่างดีและมีความเข้าใจในเนื้อหาที่จะพูด
 - 2) ฝึกพูดเพื่อตรวจสอบว่าสื่อที่เตรียมและเนื้อหาที่เหมาะสมกับเวลาและหรือไม่
 - 3) ทำแผ่นโน้ต เพื่อใช้เตือนความจำ ในเรื่องที่ควรพูด
 - 4) แต่งกายให้เรียบร้อยและเหมาะสมกับสถานที่และผู้ฟัง
 - 5) การทำสมาธิก่อนการพูด อาจช่วยให้อาการประหม่า หรือตื่นเต้นลดลง สูดหายใจลึกๆ ก่อนและระหว่างการพูดเพื่อระงับอาการตื่นเต้น
 - 6) ควรจะสำรวจมกิริยา และใช้ภาษาที่เหมาะสมในการพูด

- 7) อาจดูโน้ตช่วยระหว่างพูด ถ้าเกิดอาการตื่นเต้นจนลืมเรื่องที่จะพูด
- 8) ต้องมีความกระตือรือร้นในเรื่องที่จะพูด ถ้าพูดเสียงโทนเดียว และดูเฉื่อยๆ ผู้ฟังจะไม่สนใจและเบื่อหน่าย
- 9) ต้องพยายามรักษาเวลาในการพูดให้เหมาะสม ถ้ากำลังจะเกินเวลาที่กำหนดควรจะรีบสรุปการพูดให้จบตามเวลาที่กำหนด

5. การประชุม

การประชุม หมายถึง การพบปะของกลุ่มคนเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในแง่ของการนิเทศการศึกษา การประชุมจัดขึ้นโดยหน่วยงานที่มีรูปแบบตามขนาดของกลุ่มคน เพื่อแสดงการตัดสินใจและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ การประชุมที่ใช้ในการนิเทศมีหลายลักษณะ เช่น การประชุมนิเทศ การประชุมเฉพาะกิจ การประชุมระดมสมอง การประชุมชี้แจง การประชุมสัมมนา การอบรม การประชุมกลุ่มย่อยในงาน การประชุมปฏิบัติการในเรื่องใดๆ

5.1 การประชุมนิเทศ หมายถึง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับ ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้นิเทศเป็นผู้ศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น แล้วนำมาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศหรือ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ

5.2 การประชุมระดมสมอง การระดมสมอง ถือเป็นเทคนิคที่ใช้กับกลุ่ม Group technique ไม่ใช่ใช้กับคนเพียงคนเดียว (ในทางการบริหารมักใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาทางเลือกในการตัดสินใจและการใช้วางแผน) การระดมสมอง หมายถึง การแสวงหาความคิดต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด ดังนั้นการให้คิดโดยไม่กำหนดเวลาที่จำกัดแน่นอนก็ไม่เรียกว่าการระดมสมอง การระดมสมองจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อใช้กับกลุ่มที่ไม่รู้จักกัน ไม่เกรงใจกันหรือสนิทสนมกันมากเกินไป และจำนวนสมาชิกที่ร่วมระดมสมอง ถ้าจะให้มีประสิทธิภาพที่สุดควรอยู่ระหว่าง 4 ถึง 9 คน

5.3 การประชุมสัมมนา การจัดประชุมสัมมนาเป็นกระบวนการของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ทุกขั้นตอน ซึ่งการดำเนินการการจัดประชุมสัมมนาจะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

5.3.1 การเตรียมการก่อนการประชุมสัมมนา

5.3.2 การดำเนินการระหว่างการประชุมสัมมนา

5.3.3 การดำเนินการหลังการประชุมสัมมนา

5.4 การอภิปราย คือ การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมีเจตนาจะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ปรัชญาหรือกัน ออกความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่ หรือเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ได้รับให้ได้ทราบซึ่งในที่สุดก็มีการตัดสินใจตกลงใจร่วมกัน

5.5 สัมมนา (Seminar) การสัมมนาเป็นการประชุมกลุ่มประเภทหนึ่ง ที่ต้องอาศัยกลุ่มเป็นหลักโดยทั่วไปผู้ที่เข้าสัมมนาจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ มาประชุมเพื่อศึกษาปัญหา วิเคราะห์ สรุปและหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกันตามหลักการของประชาธิปไตย การสัมมนาหมายถึงการประชุมที่สมาชิกซึ่งมีความรู้ ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาประชุมด้วยความร่วมมือปรึกษาหารือ ร่วมใจกันคิดช่วยกันแก้ปัญหา

6. การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรของโรงเรียน ไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนในสถานที่ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา ได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานให้มีคุณภาพ ดังนั้น ก่อนการศึกษาดูงานควรมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับการศึกษาดูงานไว้ 3 ข้อ ดังนี้

6.1 การศึกษาดูงานจะมีส่วนในการแก้ปัญหการทำงานให้กับตนเองอย่างไร

6.2 การศึกษาดูงานจะก่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ ที่นำไปใช้กับการทำงานได้อย่างไร

6.3 การศึกษาดูงานมีประโยชน์ต่อทีมงาน และหน่วยงานอย่างไร

7. การดูนิทรรศการ

นิทรรศการ หมายถึง การจัดแสดงข้อมูลเนื้อหาผลงานต่างๆ ด้วยวัสดุ สิ่งของ อุปกรณ์และกิจกรรมที่หลากหลายแต่มีความสัมพันธ์กันในแต่ละเรื่องโดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนและออกแบบที่เร้าความสนใจให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการดู การฟัง การสังเกต การจับต้องและการทดลองด้วยสื่อที่หลากหลาย เช่น รูปภาพ ของจริง หุ่นจำลอง ป้ายนิเทศ และกิจกรรมต่างๆ เช่น การประกวดการแข่งขัน การบรรยาย การสาธิต การอภิปราย และการตอบปัญหา เป็นต้น

8. การสาธิตการสอน

การสาธิตการสอน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้ดูเห็นการดำเนินการคล้ายสถานการณ์จริงโดยการนำคณะครูไปชมสาธิตการสอนในหรือนอกโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้สาธิตการสอนนำประโยชน์ที่ได้จากการไปชมการสาธิตการสอน มาปรับปรุงการเรียนการสอนและ พัฒนาตนเอง และเป็นการเสริมแรงให้กับผู้สาธิตการสอน ถ้าหากผู้สาธิตการสอนเป็นครูในโรงเรียนเดียวกันผู้สาธิตการสอนจะต้องปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองให้มาก เพื่อมาเป็นผู้สาธิตการสอน

สรุปกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนได้แก่ การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสนทนาทางวิชาการ การประชุม เช่น การประชุมกลุ่มย่อย การประชุมนิเทศ การประชุมระดมสมอง การประชุมชี้แจง การประชุมสัมมนา การอภิปราย การอบรม การประชุมปฏิบัติการในเรื่องใดๆ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การเชิญสถานประกอบการมาสาธิต การไปศึกษาดูงานตามหน่วยงาน และการดูนิทรรศการ เช่น เยี่ยมชมสถานศึกษาอื่น เยี่ยมชมสถานประกอบการ และโรงงานอุตสาหกรรม การออกภาคสนาม (Field trip) เพื่อศึกษาดูงาน ในด้านที่สัมพันธ์กับงานของครูอาจารย์ การสาธิตการสอน การจัดแหล่งและบริการทางวิชาการ เช่น จัด

ห้องสมุดอาชีพ จัดนิทรรศการ ฯลฯ การให้คำปรึกษาแนะนำ การส่งครูไปฝึกงาน การสัมมนาเสนอแผนการสอน แผนงาน โครงการ ประจำปีภาคเรียนหรือประจำปี ของหมวดวิชา ฝ่ายงาน การสัมมนาเสนอผลงาน ของหมวดวิชา ฝ่ายงาน ประจำปีภาคเรียน หรือประจำปี การสัมมนาสรุปผลการสอนหรือผลงานใดๆ ของครู หรือบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา การจัดประกวด หรือ จัดนิทรรศการแสดงผลงานของครู การร่วมกันวิจัยในชั้นเรียน หรือ วิจัยเชิงปฏิบัติการอื่นๆ การให้คำปรึกษาแนะนำแบบไม่เป็นทางการ การให้คำปรึกษาแบบเป็นทางการ การสนทนาทางวิชาการ การศึกษาดูงาน การสาธิตการสอน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมของสภาพสถานศึกษาเป็นสำคัญเพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

4. บุคคลออทิสติก

4.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงความหมายของบุคคลออทิสติกดังนี้

National Institute of Mental Health (2007) ให้นิยาม Autism Spectrum Disorders (Pervasive Developmental Disorders) ว่าจะพบเมื่ออายุ 3 ปี และในบางกรณีอาจพบก่อน 18 เดือนพบว่ามีความชุกถึง 3.4 คน ใน 1,000 คน ในเด็กอายุ 3-10 ปี ตรวจสอบได้จากการสังเกตพฤติกรรมเด็กโดยตรง ซึ่งพบพฤติกรรมที่บกพร่องใน 3 ด้านหลัก คือ 1) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 2) การสื่อสารและ 3) ความสนใจและกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างจำกัดและซ้ำ ทั้งนี้ในบุคคลออทิสติกแต่ละคนจะมีสภาพปัญหาแตกต่างกัน

ราชกิจจานุเบกษา (2552: 47) บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินี้ค้นพบได้ก่อนอายุ ๓๐ เดือน

วรานิษฐ์ พิษิตยศวิน (2555: 10) สรุปว่าเด็กออทิสติก (Autistic) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ มีความล่าช้าทางพัฒนาการด้านสังคม การสื่อความหมาย ภาษาและจินตนาการ มีพฤติกรรมเป็นแบบเฉพาะที่ไม่พึงประสงค์อย่างชัดเจน เนื่องจากหน้าที่ของสมองบางส่วนทำงานผิดปกติเด็กเหล่านี้จะมีปัญหาในการใช้ความคิด สติปัญญา การรับรู้ซึ่งมีผลให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้มีปัญหาในการสื่อสารอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นและการคบเพื่อน จัดเป็นภาวะที่ต้องการความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน

หทัยทิพย์ หนูมงกุฎ (2557: 11) จากการศึกษาความหมายของเด็กออทิสติก ผู้วิจัยสามารถสรุปว่า เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่งที่มีความ

บกพร่องหลัก 3 ด้าน คือ ด้านการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กมักพบเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจน ตั้งแต่วัยเด็กเล็กก่อนอายุ 3 ขวบ

สถาบันราชานุกูล (2557: 261) ได้อธิบายถึง ความหมายของเด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีอาการผิดปกติของสมองซึ่งเกิดขึ้นในวัยเด็ก ยังไม่สามารถหาสาเหตุที่แน่ชัดได้ พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกประเทศทั่วโลก พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ถึงแม้ว่ายังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด ก็เชื่อว่า จะทำอะไรไม่ได้เลย เนื่องจากการดูแลช่วยเหลือในปัจจุบันสามารถช่วยให้เด็กกลุ่มนี้ดีขึ้นได้มาก โดยเฉพาะถ้าได้รับการวินิจฉัย และดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสมตั้งแต่อายุน้อยๆ และทำอย่างต่อเนื่อง

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2558: 187 - 189) ได้อธิบายถึง ความหมาย นักเรียนออทิสติก หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติของระบบการทำงาน ของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางด้านการพัฒนาทางภาษา ด้านสังคม และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดทางพฤติกรรมหรือมีความสนใจจำกัด เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินี้ค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน เด็กไม่สนใจคนอื่นมีพฤติกรรมแปลกๆ สูญเสียความสามารถทางภาษาและทักษะ ผู้ปกครอง คุณครู รวมทั้งผู้ร่วมงานก็มีปัญหากับเด็กที่ไม่สนใจอย่างอื่น นอกจากพฤติกรรมที่ทำซ้ำซาก (ภาวะออทิสติกในแต่ละคนอาจมีความแตกต่างกันไป สิบคนก็สิบอย่างมาคนน้อยต่างกัน แต่ก็มีภาวะบางอย่างที่แสดงออกร่วมกัน พูดกันโดยทั่วไปว่า ไม่สบตา ไม่พาที ไม่ชี้นิ้ว) ไม่สบตา ก็คือ ไม่สบตากับคนอื่น ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ไม่พาที ก็คือ ไม่พูดโดยที่ไม่ได้สูญเสียการได้ยิน อาจจะฟังคำสั่งเข้าใจ แต่ก็ไม่พูด ไม่ชี้นิ้ว ก็คือ ไม่สามารถแสดงความต้องการของตนเอง โดยการชี้นิ้ว บอกได้ อาการที่แสดงให้เห็นชัดเจนคือ มักจะจับมือคนอื่นไปหยิบสิ่งของที่ตนเองอยากได้

เอกพงศ์ สุริยงค (2558: 5) เด็กออทิสติก (Autistic) คือเด็กที่ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่สามารถเข้าใจคำพูด ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น การพัฒนาด้านภาษาและสติปัญญา ไม่สมบูรณ์

จรีลักษณ์ รัตนพันธ์ (2559: 26) ได้อธิบายถึง ความหมายของเด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งที่มีภาวะผิดปกติ ด้านพัฒนาการสังคม อารมณ์ และการสื่อสาร อาจมีหรือไม่มีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย ในขณะที่บางคนมีความสามารถพิเศษร่วมด้วย อาการแรกพบในช่วงอายุ 30 - 36 เดือน หรือ 3 ขวบแรกเด็กกลุ่มนี้จะไม่มีความผิดปกติเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย ยกเว้นใน กรณีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วยก็จะมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้า

แจ่มจันทร์ อินทะพล (2561: 27) สรุปความหมายของบุคคลออทิสติก ไว้ว่า เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านการสื่อความหมาย พัฒนาการสังคม อารมณ์ ไม่สบตากับคนอื่น ขาดปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ไม่พูดโดยที่ไม่ได้สูญเสียการได้ยิน อาจจะฟังคำสั่งเข้าใจแต่ก็ไม่พูด ไม่สามารถแสดงความต้องการของตนเอง โดยการชี้นิ้วบอกได้ อาการที่แสดงให้เห็นชัดเจนคือ มักจะจับ

มีคนอื่นไปหยิบสิ่งของที่ตนเองอยากได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สีหน้า ท่าทาง หรือการใช้ภาษาล้อคำมี ปัญหาทางพฤติกรรม มีปัญหาทางสังคม มีพฤติกรรมที่แปลกๆ ซ้ำๆ มีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

ธนวุฒิ คำประเทือง (2562: 8) สรุปความหมายของเด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการบกพร่อง ในด้านภาษา การสื่อสาร ความสัมพันธ์ทางสังคม จินตนาการ มีพฤติกรรมความสนใจ และกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างจำกัด และซ้ำๆ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางด้านกายภาพ เนื่องจากสมองบางส่วนทำหน้าที่ผิดปกติไป

จริยา ตรุษสฤ (2562: 29 – 30) บุคคลออทิสติก หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา และการสื่อความหมาย พฤติกรรมอารมณ์และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานของสมองบางส่วนที่ผิดปกติไปลักษณะของบุคคลออทิสติก มีดังนี้

1. มีความบกพร่องทางปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ไม่มองสบตาบุคคลอื่น ไม่มีการแสดงออกทางสีหน้ากิริยาท่าทาง เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ไม่สนใจที่จะทำงานร่วมกับใคร ไม่เข้าใจพฤติกรรมของคนอื่น

2. มีความบกพร่องทางการสื่อสาร ทั้งด้านการใช้ภาษาพูดความเข้าใจ ภาษาการแสดงกิริยาสื่อความหมาย ซึ่งมีความบกพร่องหลายระดับ ตั้งแต่ไม่สามารถพูดจา สื่อความหมายได้เลย หรือพูดได้แต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ บางคนพูดแบบเสียงสะท้อนหรือเลียนแบบทวนคำพูด บางคนจะพูดซ้ำแต่ในเรื่องที่ตนสนใจ มีการใช้สรรพนามสลับที่ระดับเสียงพูดอาจมีความผิดปกติ

3. มีความบกพร่องทางด้านพฤติกรรมและอารมณ์ บางคนมีพฤติกรรมซ้ำๆ ผิดปกติ การแสดงออกทางอารมณ์ไม่เหมาะสมกับวัย บางคนมีอารมณ์ก้าวร้าวรุนแรงเมื่อเปลี่ยนสภาพแวดล้อม

4. มีความบกพร่องด้านการรับรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าคือ การรับรู้ทางการเห็นการตอบสนองต่อการฟังการสัมผัสการรับกลิ่นและรสที่มีความแตกต่าง เช่นบางคนชอบมองแสง บางคนรับเสียงบางเสียงไม่ได้ เป็นต้น

5. มีความบกพร่องด้านการใช้อวัยวะต่างๆ อย่างประสานสัมพันธ์กันการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ของกลไกกล้ามเนื้อมัดเล็ก มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวผิดปกติ การใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบจับไม่ประสานสัมพันธ์กัน

6. มีความบกพร่องด้านการจินตนาการ ไม่สามารถแยกเรื่องจริงเรื่องสมมุติหรือ ประยุกต์วิธีการจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งได้ เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ยาก ไม่สามารถจัดระบบความคิดทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

7. มีความบกพร่องด้านสมาธิ มีความสนใจที่สั้นวอกแวกง่าย

พุมพิต คงแสง (2563: 10) สรุปความหมายของเด็กออทิสติก (Autistic Child) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับ สังคม อารมณ์และการสื่อสารอย่างรุนแรง อาจมี หรือไม่มีปัญญ่อ่อนร่วมด้วย เด็กประเภทนี้ยังไม่มีชื่อเรียกภาษาไทย ยังคงเรียกตามคำเดิมใน ภาษาอังกฤษว่า ออทิซึม (Autism) เป็นคำนามที่เรียกโรคนี้ส่วนเด็กที่มีอาการของโรคนี้เรียกว่า “เด็ก ออทิสติก” (Autistic Child) สาเหตุที่แท้จริงของการเป็นเด็กออทิสติกยังไม่ทราบแน่ชัด แต่นักวิชาการ จำนวนมากมีความเชื่อว่า มีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ สาเหตุความบกพร่องทางระบบชีววิทยาของ ร่างกาย รวมถึงความผิดปกติในสมอง ความผิดปกติของระบบประสาท ซึ่งก่อให้เกิดความบกพร่องใน การเรียนรู้ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ การให้ ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ต้องใช้ความอดทน จริงจัง มีความรู้ประสบการณ์และการช่วยเหลืออย่าง ต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรหลายๆ ด้าน เช่น แพทย์พยาบาล นักจิตวิทยา ครูฝึกพูด ครู การศึกษาพิเศษ นักสังคมสงเคราะห์พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ใกล้ชิดเด็กเหล่านี้

สรุปบุคคลออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติทางด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับ สังคม อารมณ์และการสื่อสาร มีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม มีความบกพร่องหลัก 3 ด้าน คือ ด้านการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม มีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่สามารถมี ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่สามารถเข้าใจคำพูดความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น การพัฒนาด้านภาษา และสติปัญญาไม่สมบูรณ์

4.2. ลักษณะอาการของบุคคลออทิสติก

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงลักษณะอาการของบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้

สำหรับลักษณะพฤติกรรมในการวินิจฉัยออทิซึม แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ (American Psychiatric Association, 1994 อ้างถึงใน Holmes, 1998)

ด้านความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

- 1) ความบกพร่องที่เห็นได้ชัดในการใช้พฤติกรรมที่ไม่ใช้ภาษาอย่างหลากหลาย เช่น การจ้องตาการแสดงออกทางสีหน้า การทรงตัว ท่าทาง ในปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม
- 2) ไม่สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ
- 3) ขาดการแสวงหาอย่างต่อเนื่องที่จะหาผู้อื่นร่วมสนุกสนานหรือร่วมความสนใจหรือ ร่วมรับรู้ยินดีในความสำเร็จ เช่น ไม่แสดงออกให้รู้ ไม่ชี้ไปที่สิ่งของที่สนใจ
- 4) ขาดปฏิสัมพันธ์ในเชิง 2 ทาง กับบุคคลอื่นในเชิงสังคมและอารมณ์

ด้านความบกพร่องในการสื่อสาร

- 1) พัฒนาการของภาษาพูดล่าช้าหรือไม่พัฒนา ไม่พยายามที่จะทดแทนด้วยการใช้ ช่องทางอื่น

2) ในบุคคลที่มีภาษาพูดเพียงพอบอกว่ามีความบกพร่องที่เห็นได้ชัด เช่น ไม่สามารถที่จะเริ่มต้นการสนทนาหรือพูดคุยอย่างต่อเนื่องกับบุคคลอื่น

3) มีภาษาเป็นลักษณะเฉพาะของออทิซึม และซ้ำๆ หรือภาษาประหลาด การเล่นสมมุติขาดความหลากหลาย ต่อเนื่องหรือเล่นในเชิงสังคมไม่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ

ด้านพฤติกรรมความสนใจและกิจกรรม

1) หมกมุ่นและสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการเฉพาะและจำกัด ทั้งในเรื่องความเข้าใจและ

2) ไม่ยืดหยุ่นในเรื่องของตารางเวลา

3) ลักษณะท่าทางของการเคลื่อนไหวมีลักษณะซ้ำๆ เช่น สะบัดมือ/นิ้ว บิดตัว

นอกจากนี้ ได้สรุปว่าการจะวินิจฉัยว่าเป็นบุคคลออทิสติกจะต้องมีลักษณะพฤติกรรมข้างต้นอย่างน้อย 6 ข้อ คือ (1) มีอย่างน้อย 2 ใน 4 ของความบกพร่องในการมีปฏิสัมพันธ์มีอย่างน้อย 1 ใน 4 ของความบกพร่องในการสื่อสาร และ (3) มีอย่างน้อย 1 ใน 4 ของความบกพร่องพร่องในพฤติกรรมความสนใจและกิจกรรม ทั้งนี้ความล่าช้าหรือความผิดปกติมีอย่างน้อย 1 ใน 3 ด้านและความบกพร่องพบว่าจะเกิดก่อนอายุ 3 ปี

ส่วน Wing (1997) แบ่งลักษณะของบุคคลออทิสติกตามความบกพร่องทางสังคมเป็น 3 ประเภท

1) ประเภทแยกตัวออกจากสังคม (Aloof Group) หลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และหลีกเลี่ยงการสัมผัสจับต้อง

2) ประเภทที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นต่อเมื่อต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Passive Group)

3) ประเภทที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่ไม่ถูกกาลเทศะและมักแสดงพฤติกรรมที่ประหลาด(Active but odd Group)

ความบกพร่องทางสังคมนี้อาจเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการเรียนการสอนบุคคลออทิสติก โดยเฉพาะเมื่อบุคคลออทิสติกไม่สามารถทนต่อสถานะการเรียนรู้ที่มีผู้อื่นอยู่ด้วย หรือต้องการแยกตัวอยู่คนเดียวและในบางรายที่บุคคลออทิสติกแสดงพฤติกรรมที่ประหลาดเมื่อเข้าสังคม ซึ่งแนวทางการช่วยเหลือจึงต้องเน้นให้บุคคลเหล่านี้ได้ฝึกทักษะทางสังคม (Social Skills) เช่น การแบ่งปัน รู้จักการรอคอย และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

ด้านความบกพร่องทางพฤติกรรม

บุคคลออทิสติกแสดงความบกพร่องทางพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน คือ เคลื่อนไหวซ้ำๆอยู่อย่างเดียวจนเป็นลักษณะประจำตัว เช่น แกว่งมือและมองตาม หมุนรอบตัวหรือโยกตัวเล่นมือกับแสงไฟหรือทำหน้าตาบูดเบี้ยว ซึ่ง Koegel (1995) ให้คำจำกัดความว่าเป็นพฤติกรรมกระตุ้นตนเอง (Self-Stimulated Behaviors) ซึ่งเกิดจากความผิดปกติทางประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว

นอกจากนี้บุคคลออทิสติกจะยึดติดสิ่งของและสนใจแต่สิ่งเดิมๆ กิจกรรมเดิมๆ เมื่อมีสถานการณ์ที่ต้องเปลี่ยนแปลงจะไม่สามารถทนได้ หรือบางคนอาจร้องไห้ ส่งเสียงดังหรือแสดงพฤติกรรมรุนแรง ซึ่ง Rutter (1978) ให้คำจำกัดความว่าเป็นการยึดติดสิ่งเดิมไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (Insistence on Sameness) ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคทางการเรียนรู้ เพราะบุคคลเหล่านี้จะไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ นอกจากที่ตนเองสนใจเท่านั้น และไม่มีจินตนาการเล่นเหมือนคนอื่น

นอกจากนี้ Conner (1999) พบว่า บุคคลออทิสติกมีความผิดปกติที่เรียกว่า Stimulus Overselectivity กล่าวคือ จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าเฉพาะส่วน หรือไม่สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้ หากไม่ได้เห็นส่วนบ่งชี้ที่เลือกรับรู้ เช่น ครูใส่แว่นตา แต่บุคคลออทิสติกรับรู้ว่าเป็นครูคนนี้จากการดูที่แว่นหากครูไม่ใส่แว่น ก็จะไม่ทราบว่าเป็นใคร บุคคลออทิสติกบางคนดูลักษณะการใช้มือเวลาครูสอน จะบอกได้ว่าเป็นครูคนนี้ก็ต่อคุณลักษณะการใช้มือของครู (หรือส่วนปลีกย่อย) จะเห็นได้ว่าบุคคลออทิสติกรู้จักบุคคลและสิ่งของจากสัญลักษณ์ที่เขาเลือกรับรู้ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอนที่มักมีสัญลักษณ์ต่างๆ มากมายที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้ทั้งหมด

ด้านความบกพร่องทางภาษาและการสื่อสาร

บุคคลออทิสติกมีความบกพร่องทางภาษาที่พบบ่อยคือ ไม่พูด พัฒนาการทางภาษาหยุดนิ่งเลียนคำ ใช้สรรพนามสับสนไม่มีการใช้ท่าทางประกอบการสื่อสารและมักใช้ภาษาแบบตีความหมาย เป็นต้น (The American Psychology Association, 1994 อ้างถึงใน Holmes, 1998)

สถาบันราชานุกูล (2555: 7) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้ โรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิซึม เป็นความผิดปกติของสมองแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก โดยจะแสดงอาการผิดปกติออกมาใน 3 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ 1) ความผิดปกติทางสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสารและ 3) ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม

อรัญญา ธาราวรร (2555: 19) สรุปว่าเด็กออทิสติกมีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหลายด้าน ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละลักษณะอาการที่สำคัญของเด็กออทิสติก คือปัญหาทางภาษา เด็กออทิสติกบางคนไม่พูด การพูดที่ผิดปกติมักจะสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง หรือเครื่องมือสื่อสาร เช่น รูปภาพ อาการทางสังคม เด็กออทิสติกไม่มีปฏิสัมพันธ์ ไม่สบตา และไม่สามารถควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนเองได้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย เล่นคนเดียว ไม่เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับในกฎเกณฑ์ เช่นการเข้าแถว การรอคอย ตลอดจนมารยาททางสังคม และการรับความรู้สึก เด็กออทิสติกมีประสาทสัมผัสที่ไวมากต่อเสียง รส กลิ่น และการรับจากสัมผัสผิว ส่งผลให้เด็กออทิสติก มีปัญหาในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2556: 5) ได้กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลออทิสติก ไว้ดังนี้ บุคคลออทิสติกแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก บางคนที่ได้รับผลกระทบจากออทิซึมเพียงเล็กน้อยอาจมีพัฒนาการช้า ด้านภาษาเพียงเล็กน้อยและ มีปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

มากกว่า บางคนมีการใช้คำพูด ความจำ หรือทักษะทางด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Skills) อยู่ในระดับปกติหรือสูงกว่าระดับปกติ แต่จะมีปัญหาในด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การข้ามถนน การซื้อสินค้า เป็นต้น

หทัยทิพย์ หนูมงกุฎ (2557: 17) ลักษณะและอาการดังกล่าวว่าเป็นภาพรวมของเด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้างขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล

พิรุณรักษ์ อิติปิ (2559: 30) จากลักษณะของเด็กออทิสติกสอดคล้องกับพฤติกรรมของกรณีศึกษาจะไม่ค่อยสบตา หรือจ้องอย่างมาก จ้องมองทะลุทะลวงแต่ไม่มีความหมาย โยกตัวไปมาตลอดเวลา เล่นของเล่นซ้ำๆ เล่นเป็นบางอย่าง เช่น รถของเล่น ดินน้ำมัน ไม่มีจินตนาการ อาจนำของเล่นมาเรียงต่อกันเป็นแถวยาว พูดคนเดียว พูดเป็นภาษาที่ฟังไม่ออก ไม่สนใจใครพฤติกรรมซ้ำๆ แปลกๆ ไม่นิ่ง ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเล่น เพื่อพัฒนาความพร้อมคณิตศาสตร์สำหรับเด็กออทิสติกควรคำนึงถึงลักษณะของกรณีศึกษา พฤติกรรมการเรียนรู้ของกรณีศึกษา และออกแบบกิจกรรมให้กรณีศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะของกรณีศึกษา

จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์ (2559: 27) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้ เด็กออทิสติก หรือ บุคคลออทิสติกบางรายมีลักษณะที่พอสังเกตได้ดังนี้ 1. การสูญเสียทางด้านสังคมและการไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น อาการที่เห็นได้ชัด คือ การไม่สนใจผู้อื่นเฉยเมย แสดงที่ทำไม่รู้อารมณ์หนาว ไม่รู้จักช่วยเหลือตัวเองจากอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นใกล้ตัว เลียนแบบการกระทำของคนอื่นไม่เป็น ไม่ชอบ เล่นกับคนอื่น ไม่สนใจที่จะมีเพื่อน มีพฤติกรรมการเล่นที่แปลกที่ชอบทำเป็นประจำ ส่วนใหญ่เหมือนอยู่ในโลกของตัวเอง 2. การสูญเสียด้านการสื่อความหมาย ทั้งที่ใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด เด็กกลุ่มนี้จะไม่เปล่งเสียงพูด หรือพูดผิดปกติทั้งการเปล่งเสียงและเนื้อหาการพูด พูดกับใครไม่ได้นานและจะพูดเฉพาะเรื่องที่ตัวเองสนใจ 3. มีการกระทำซ้ำๆ อย่างเด่นชัด เด็กจะมีการเคลื่อนไหวของร่างกายซ้ำๆ หรือสนใจกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมากกว่าเด็กปกติ เสียสมาธิง่าย เช่น เมื่อมีคนเดิน อยู่ภายนอกห้องเรียนก็จะหันไปดู หรือสนใจสิ่งที่เคลื่อนไหวไปมามากกว่าเด็กอื่น เช่น สนใจมองพัดลมที่พัดอยู่หรือตุ๊กตาคูมาฬิกา แม้สิ่งนั้นจะไม่ได้อยู่ด้านหน้าของตนเองก็จะหันไปมองอยู่เสมอ ทำสิ่งที่เคยทำซ้ำๆ สนใจในขอบเขตที่จำกัดและหมกมุ่นในรายละเอียด

แจ่มจันทร์ อินทะพล (2561: 28) ลักษณะของบุคคลออทิสติกที่เห็นได้ชัดประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความผิดปกติทางสังคมและ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การไม่สนใจผู้อื่น เฉยเมย แสดงที่ทำไม่รู้อารมณ์หนาว ไม่รู้จักช่วยเหลือตัวเองจากอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นใกล้ตัว 2) ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร เช่น เด็กกลุ่มนี้จะไม่เปล่งเสียงพูด หรือพูดผิดปกติทั้งการเปล่งเสียงและเนื้อหาการพูด พูดกับ ใครไม่ได้นานและจะพูดเฉพาะเรื่องที่ตัวเองสนใจและ 3) ความผิดปกติทางอารมณ์และ

พฤติกรรมสนใจมองพัฒนาที่พัคอยู่หรือดูลูกตุ้มนาฬิกา แม้สิ่งนั้นจะไม่ได้อยู่ด้านหน้าของตนเองก็จะหันไปมองอยู่เสมอ ทำสิ่งที่เคยทำซ้ำๆ สนใจในขอบเขตที่จำกัดและหมกมุ่นในรายละเอียด เป็นต้น

ธนวุฒิ คำประเทือง (2562: 12) สรุปว่าลักษณะของเด็กออทิสติกจะมีความแตกต่างกันในลักษณะการแสดงออกของอาการและความรุนแรงจัดกลุ่มความผิดปกติของพฤติกรรมได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ ความผิดปกติของการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความผิดปกติของการใช้ภาษาและการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ความผิดปกติของการใช้ภาษาและการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น พฤติกรรมทำ อะไรซ้ำๆ หรือมีความสนใจในเรื่องต่างๆ จำกัด และอาจพบความผิดปกติอย่างอื่นร่วมด้วย

สรุปลักษณะอาการของบุคคลออทิสติก แต่ละคนจะมีลักษณะพฤติกรรมที่แตกต่างกันมีหลากหลายและแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของแต่ละบุคคล มีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหลายด้าน ซึ่งแตกต่างกันไปตามแต่ละลักษณะอาการที่สำคัญของเด็กออทิสติกคือปัญหาทางภาษาเด็กออทิสติกบางคนไม่พูด การพูดที่ผิดปกติ มักจะสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง หรือเครื่องมือสื่อสาร เช่นรูปภาพ อาการทางสังคม เด็กออทิสติกไม่มีปฏิสัมพันธ์ ไม่สบตา และไม่สามารถควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนเองได้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย เล่นคนเดียว ไม่เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ไม่ยอมรับในกฎเกณฑ์ เช่นการเข้าแถว การรอคอย ตลอดจนมารยาททางสังคม และการรับจากการรู้สึก เด็กออทิสติกมีประสาทสัมผัสที่ไวมากต่อเสียง รส กลิ่น และการรับจากสัมผัสผิว ส่งผลให้เด็กออทิสติก มีปัญหาในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

4.3. สาเหตุของบุคคลออทิสติก

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงสาเหตุของบุคคลออทิสติก ไว้ดังนี้

หทัยทิพย์ หนูมงกุฎ (2557: 11) จากการศึกษาสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสซึม ผู้วิจัยสามารถสรุปว่า สาเหตุของภาวะออทิสซึมมีการศึกษาค้นคว้ากันมากมายแต่ยังไม่สามารถสรุปชี้ชัดได้ แต่เชื่อว่าน่าจะเกิดจาก สาเหตุของความผิดปกติในการทำหน้าที่ของสมอง สารเคมีในสมอง หรือความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกัน ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างการตั้งครรภ์ระหว่างคลอด หรือภายหลังคลอด ส่งผลให้บุคคลออทิสติกมีความบกพร่องของพัฒนาการด้านต่างๆ ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างจากคนทั่วไป

วิฐารณ บุญสิทธิ (2559: 544) กล่าวว่า มีหลักฐานอ้างอิงถึงการเกิดของโรคนี้เกิดจากความผิดปกติในการเจริญเติบโตของสมอง เช่น พบว่าผู้ป่วยออทิสติกมีขนาดของสมองค่อนข้างเล็กในวัยทารก และจะเจริญเติบโตเร็วจนมีขนาดใหญ่มากกว่าปกติจนถึงอายุประมาณ 4 ปี หลังจากนั้นจะเจริญเติบโตช้าลงจะมีขนาดไม่แตกต่างกันในช่วงวัยรุ่น และพบว่าสมองของผู้ป่วยออทิสติกมีส่วนของเนื้อขาวในสมองมากกว่าในขณะที่เซลล์เพอร์คินจี (Purkinje Cell) น้อยกว่าปกติ นอกจากนี้ยังพบว่า

ผู้ป่วยออทิสติกมีคลื่นไฟฟ้าในสมองผิดปกติ ซึ่งมีโอกาสเป็นโรคลมชักมากกว่าคนทั่วไป สามารถแยกได้ 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรม พบว่าโรคออทิสซึมสเปกตรัม มีอัตราการเกิดโรคในคู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันสูงถึงร้อยละ 60-90 และมีอัตราการเกิดโรคซ้ำในลูกคนต่อไปเท่ากับร้อยละ 3-8 ซึ่งมากกว่าประชากรทั่วไปประมาณ 20 เท่า ทั้งนี้เชื่อกันว่าจะมียีน (Gene) ที่เกี่ยวข้องเป็นสาเหตุหลายตัวแต่ไม่สามารถระบุได้แน่ชัด

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการแสดงออกของยีน (Gene) รวมทั้งภาวะแทรกซ้อนกับการตั้งครรภ์ และการคลอดที่กระทบต่อการเจริญเติบโตของสมองก็อาจมีส่วนเป็นสาเหตุของโรคได้ เช่นการได้รับสารเคมี การติดเชื้อหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดกระบวนการอักเสบหรือภูมิคุ้มกันที่ผิดปกติ แต่ยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอในการยืนยันข้อสันนิษฐานเหล่านี้

3. สาเหตุจากโรคอื่น ซึ่งโรคออทิสซึมเกิดได้โดยมีสาเหตุมาจากโรคอื่น ที่พบบ่อยที่สุดคือ โครโมโซมเอ็กซ์เปราะ (Fragile X Syndrome) และทูเบอร์ส สเคลอโรซิส (Tuberous Sclerosis) ซึ่งพบได้ร้อยละ 2-5 และ 2-9 ของบุคคลออทิสติกตามลำดับ ผู้ป่วยโรคออทิสซึมสเปกตรัมที่มีสาเหตุมาจากโรคอื่นพบได้ไม่ถึงร้อยละ 10 ของผู้ป่วยทั้งหมด

ธนวุฒิ คำประเทือง (2562: 9) สรุปสาเหตุของภาวะออทิสซึมในปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานยืนยันสาเหตุที่แน่นอนว่าเกิดจาก สาเหตุใด เช่น พันธุกรรม ปัญหาระหว่างการตั้งครรภ์ระหว่างคลอดหรือภายหลังคลอด ความผิดปกติ ของเนื้อสมองและหน้าที่สมอง สารเคมีในสมองหรือความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกันแต่มีผู้ทำการวิจัย และศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจังและตั้งความหวังไว้ว่าสักวันหนึ่งอาจจะสามารถวิเคราะห์ได้ถึงสาเหตุที่ทำให้ เกิดความผิดปกติทางหน้าที่ของสมองที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึมนี้ได้

ปริญทร์ นิตธิธรรมานุสรณ์ (2562: 24) สรุปว่า ภาวะออทิสซึมเป็นโรคที่เกิดขึ้นจากความผิดปกติของทางสมอง ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละกรณี โดยสาเหตุของการเกิดนั้นยังไม่สามารถสรุปได้แน่ชัด เพราะแต่ละบุคคลมีการแสดงออกที่มีความแตกต่างกัน คาดว่าอาจมีหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึม ตั้งแต่ปัจจัยทางพันธุกรรม เช่น ยีน ความผิดปกติทางโครโมโซมหรือปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่กระทบต่อภาวะครรภ์ของมารดา

พุมพินิต คงแสง (2563: 11) สรุปว่าการเกิดออทิสติกนี้อาจเกิดใน 2 ลักษณะ คือ เป็นมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งมักทำให้เด็ก ไม่ค่อยแสดงพัฒนาการด้านการสื่อสารกับคนอื่นเลย และอีกลักษณะหนึ่ง คือเป็นออทิสติกในภายหลัง โดยเด็กแรกเกิดนั้น เด็กมีพัฒนาการปกติทุกอย่าง พยายามติดต่อสื่อสารเรียนรู้ภาษา เข้าใจภาษาพูด และบางคนอาจส่งเสียงหรือพูดคำที่มีความหมายได้ระดับหนึ่ง แต่ต่อมาเด็กกลับพูดน้อยลง และหยุดพูดหยุดสื่อสารในที่สุด รวมทั้งพัฒนาการด้านอื่นๆ ก็

ถดถอยลง สำหรับสาเหตุของการเกิดนั้น ปัจจุบันยังไม่มี การค้นพบชัดเจนว่ามาจากสาเหตุใด แต่เชื่อว่า น่าจะเกิดจากหลายสาเหตุ ทั้งพันธุกรรม ความไม่สมดุลของสารเคมีซึ่งทำให้สมองทำงานผิดปกติไป การเจ็บป่วยหรือการติดเชื้อในสมอง การบาดเจ็บบริเวณสมอง ความผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์หรือการคลอด รวมทั้งเรื่องมลภาวะ เช่น สารตะกั่ว เป็นต้น

สรุปสาเหตุของบุคคลออทิสติก ได้แก่ สาเหตุของภาวะออทิสซึมนั้นได้มีการศึกษาค้นคว้า กันมากมายแต่ยังไม่สามารถสรุปชัดได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด เช่น พันธุกรรม ปัญหาระหว่างการตั้งครรภ์ ระหว่างคลอดหรือภายหลังคลอด ความผิดปกติ ของเนื้อสมองและหน้าที่สมอง สารเคมีในสมองหรือ ความผิดปกติในระบบภูมิคุ้มกันทางาน ส่งผลให้บุคคลออทิสติกมีความบกพร่องของพัฒนาการด้านต่างๆ ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างจากคนทั่วไป

4.4 ปัญหาการเรียนรู้ของบุคคลออทิสติก

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงปัญหาการเรียนรู้ของบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้

พุทธรักษา เพชรรัตน์ (2552: 21) จากพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กออทิสติก ที่กล่าว มาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าจะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่เกิดจากการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของ ตนเองไม่ได้ เป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำหรับตนเองและในสังคมรอบข้าง

วรานิษฐ์ พิษิตยศวิน (2555: 16 - 17) สรุปว่าลักษณะความสามารถ และการเรียนรู้ ของเด็กออทิสติกได้ว่า ความสามารถทางสติปัญญา และการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกจึงต้องได้รับการ ดูแลเป็นพิเศษซึ่งมีความแตกต่างจากเด็กปกติโดยให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถทางอารมณ์สังคม และสติปัญญาของเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน ต้องได้รับความช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ เช่น แพทย์นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด ครู นักจิตบำบัด เพื่อที่เด็ก กลุ่มนี้จะมีพัฒนาการที่ดีในด้านต่างๆ ต่อไป

สถาบันราชานุกูล (2555: 20 - 21) ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกและ วิธีการช่วยเหลือไว้ดังนี้

1. ปัญหาระยะความสนใจสั้น เด็กออทิสติกมักมีปัญหาเรื่องการคงความสนใจใน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เปลี่ยนความสนใจบ่อย ดึงความสนใจให้มาสนใจสิ่งที่ครูกำลังสอนได้ยากโดยเฉพาะ เด็ก ออทิสติกที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี พบว่ามีพฤติกรรมที่ไม่อยู่นิ่ง มีการเคลื่อนไหวทุกส่วนของ ร่างกายมากผิดปกติเป็นการเคลื่อนไหวที่ปราศจากจุดมุ่งหมาย วอกแวกง่ายต่อสิ่งแวดลอมรอบตัวเขา

2. ปัญหาในการสื่อความหมาย และภาษาของเด็กออทิสติก เด็กออทิสติกจะมี ปัญหาในการสื่อสาร ไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำพูดหรือคำสั่งได้ดีเท่ากับเด็กปกติวัยเดียวกัน มักถามคำถามที่ซ้ำซาก และไม่สนใจในคำตอบ มีภาษาพูดของตนเองที่คนทั่วไปไม่เข้าใจ

3. เด็กเรียนรู้ผ่านตัวหนังสือหรือการสนทนาบรรยายได้ไม่ดี แต่เด็กจะจำได้ดีเมื่อเห็นเป็นภาพ เด็กสามารถจำบุคคลได้โดยการจดจำเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ เพราะเด็กจะจำสิ่งต่างๆ เป็นภาพ การใช้ภาพที่เหมือนของจริงประกอบการสอน จะได้ผลดีกว่าการสอนด้วยคำพูดอย่างเดียว เด็กจะเรียนรู้จากรูปธรรมมากกว่านามธรรม

4. เด็กจะขาดความสามารถในการสร้างจินตนาการ เด็กจะมีการเล่นที่ซ้ำๆ ติดต่อกันอยู่ตลอดเวลา เด็กออทิสติกจะเล่นสมมติไม่เป็น การเล่นสมมตินั้นเป็นการพัฒนาที่ผสมผสานกันระหว่างความนึกคิด และการสื่อความหมาย ซึ่งจะแก้ได้ยาก ที่เคยใช้ได้ผล คือ การวาดภาพเหมือนของจริง และการเชิดหุ่นในการเล่านิทานจะช่วยให้เด็กออทิสติกเล่นโดยการสมมติได้ดีขึ้น

5. เด็กมีปัญหาในการแสดงออกด้านอารมณ์ เด็กจะไม่สามารถแสดงสีหน้าท่าทางให้เห็นชัดเจนว่ามีความสุขหรือมีอารมณ์เศร้าหรือมีความกลัวหรืออารมณ์โกรธ เด็กจะยิ้มไม่เป็น บางครั้งร้องไห้ไม่มีน้ำตา หรือแสดงอารมณ์ไม่สมเหตุสมผล ผู้ฝึกสอนเด็กควรยิ้มให้เด็กบ่อยๆ แสดงสีหน้าให้เด็กเห็นว่าเรายินดี เมื่อเขากระทำการกิจกรรมที่สอนได้ พร้อมทั้งกล่าวชมเชยหรือตบมือให้

หทัยทิพย์ หนูมงกุฎ (2557: 22 - 23) จากการศึกษาปัญหาการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกสรุปว่า ปัญหาการเรียนรู้ ของเด็กออทิสติกนั้นมีหลากหลายด้าน ในแต่ละด้านก็จะส่งผลกระทบต่อระดับความสามารถในการเรียนรู้ ด้านต่างๆ ของเด็ก โดยเฉพาะการเรียนรู้ ในเรื่องของการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและด้านภาษา

ธนวุฒิ คำประเทือง (2562: 15) สรุปข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัยออทิสติกเป็นเรื่องสำคัญเพราะเด็กออทิสติกอาจมีอาการบางอย่าง ร่วมกับเด็กประเภทอื่น เช่น เด็กปัญญาอ่อน เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความผิดปกติทางภาษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัยโดยแพทย์ และมีแพทย์ลงความเห็นอย่างน้อย 2 คน (2 ใน 3) โดยมี ลักษณะข้อบกพร่อง 6 ข้อ ในด้านพฤติกรรม สังคม ด้านภาษา พฤติกรรมซ้ำๆ และมีความผิดปกติ หรือ ความล่าช้าในพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างน้อย 1 ด้าน

สรุปปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนออทิสติกนั้นมีหลากหลายด้าน ในแต่ละด้านก็จะส่งผลกระทบต่อระดับความสามารถในการเรียนรู้ด้านต่างๆ ของเด็กออทิสติก อาจมีอาการบางอย่างร่วมกับเด็กประเภทอื่น เช่น เด็กปัญญาอ่อน เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความผิดปกติทางภาษา ดังนั้นการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกจึงต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งมีความแตกต่างจากเด็กปกติโดยให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน ต้องได้รับความช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด ครู นักจิตบำบัด นักกิจกรรมบำบัด เพื่อที่เด็กกลุ่มนี้จะมีพัฒนาการที่ดีในด้านต่างๆ ต่อไป

4.5 เทคนิคการสอนนักเรียนบุคคลออทิสติก

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงเทคนิคการสอนนักเรียนบุคคลออทิสติกไว้ดังนี้

วรานิษฐ์ พิษิตยศวิน (2555: 19 - 20) สรุปได้ดังต่อไปนี้ 1. สอนโดยให้ความอบอุ่นและใส่ใจ ปฏิบัติสม่ำเสมอจนเด็กเกิดความคุ้นเคยจนเหมือนเป็นส่วนหนึ่งในตัวเขาหรืออีกอย่างหนึ่งก็เป็นกำลังใจให้เขาด้วย 2. คอยหลีกเลี่ยงสิ่งทีกระทบความรู้สึกในด้านลบหรือกระตุ้นพฤติกรรมที่ไม่สมควร 3. ทำความเข้าใจกับบุคคลรอบข้างตัวเด็กให้เข้าใจพฤติกรรมและวุฒิภาวะของเขา 4. หมั่นพูดหมั่นทำสิ่งง่ายๆ ให้ได้เห็น ให้ได้ยินตลอดเวลา เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกิดการทำตามโดยไม่เร่งรัด 5. เมื่อเด็กเริ่มสนใจหรือยอมรับในสิ่งต่างๆ แล้วก็ค่อยๆ เพิ่มความรู้ความเข้าใจ ให้แก่เด็กมากขึ้น 6. ใช้ภาษาที่เด็กมักใช้เสมอ เพื่อให้เขาเข้าใจง่าย สร้างความสนุกสนาน อาจมีการ กระเช้าเข้าหาแย่งกันบ้าง 7. ฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยและพื้นฐานของสังคมทุกครั้งที่มีโอกาสเหมาะสม 8. ให้สมาชิกในครอบครัวยึดแนวและกลวิธีเดียวกันเพื่อไม่ให้เด็กสับสน 9. หัดให้เด็กเล่นกับเด็กปกติอื่นๆ ที่มีใจโอบอ้อมอารีทีละคน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเด็ก โดยให้พ่อแม่หรือสังเกตการณ์อยู่ห่างๆ แล้วจึงเพิ่มจำนวนคน และเพิ่มกติกาในการเล่น 10. พาเด็กออกไปหาประสบการณ์นอกบ้าน เพื่อไปสัมผัสคนในสังคม เป็นการเรียนรู้ ชีวิตจริง เช่น ไปห้างสรรพสินค้า ทานอาหาร ไอศกรีม เป็นต้น 11. ค่อยๆ เพิ่มความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งรอบตัวที่สลับซับซ้อนมากขึ้นตามจังหวะ และโอกาสเป็นการพัฒนาความสามารถของเด็กไปทีละขั้น

พิรุณรักษ์ อติปิ (2559: 38) สรุปว่า การให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติกให้มีพัฒนาการเรียนรู้และทักษะที่ดีขึ้นได้นั้น ต้องมีการช่วยเหลือรักษาในหลายๆ ด้านประกอบกัน โดยเฉพาะการบำบัดและพัฒนา ทักษะการใช้ภาษา การแสดงพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอารมณ์และทักษะการเข้าสังคมและการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งการช่วยเหลือ เด็กออทิสติกในด้านต่างๆ เหล่านี้ ถือว่ามีความสำคัญมากกว่าการช่วยเหลือโดยใช้ยาปฏิชีวนะหรือการรักษาแบบทางเลือกหรือการลงโทษที่ไม่มีผลต่อการพัฒนาทักษะใดๆ ให้แก่เด็กกลุ่มนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำหลักการช่วยเหลือเด็กออทิสติกในการเรียนมาใช้ในการจัดกิจกรรมโดยให้เด็กทำกิจกรรมแบบตัวต่อตัวหรือ 1:1 ใช้คำง่ายๆ ที่ละคำสั่งในการทำกิจกรรมและใช้สื่อของจริงในการนับจำนวน เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการนับจำนวน

วันชัย จันทการกุล (2560: 1-8) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กออทิสติกนั้น คือการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมพฤติกรรม พัฒนาการ ความรู้ ความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน การกระทำต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายด้าน ทั้งครู แพทย์ และผู้ปกครอง การสอนในปัจจุบันมีวิธีการหลากหลาย ขึ้นอยู่กับการปรับใช้สำหรับเด็กออทิสติกให้เหมาะสม เพราะเด็กออทิสติกมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน การสอนเด็กออทิสติกมีวิธีการต่างๆ ดังนี้

1. การสอนโดยใช้การสาธิต (Demonstration) เป็นวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เด็กออทิสติกเรียนรู้ และจดจำสิ่งที่เรียนได้นาน และเกิดความเข้าใจในเรื่องที่สาธิต

2. การสอนโดยการใช้เกม (Game) จุดเน้นของการสอนโดยการใช้เกมคือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กติกา เพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย ทั้งพฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น โดยผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะทางสังคม (กรณีเล่นเป็นกลุ่ม) และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง

3. วิธีการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รู้ความเป็นจริงว่าสถานการณ์นั้นจำลองขึ้นมา เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นบทบาทสมมติ ซึ่งมีการสะท้อนความเป็นจริงและให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่ถูกจำลองขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

ปุนิษฐ์ นิติธรรมานุสรณ์ (2562: 47) สรุปว่า การสอนเด็กออทิสติกสามารถทำได้หลากหลายวิธีการสอนเด็กออทิสติกที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรศึกษาวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบ และเลือกรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับเด็กออทิสติกที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากเด็กออทิสติกมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคลมาก การเลือกวิธีการสอนให้สอดคล้องกับภาวะปัญญา และพฤติกรรมเป้าหมายจึงเป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมที่ผู้สอนต้องการ

ธนวุฒิ คำประเทือง (2562: 16) สรุปการดำเนินของโรคออทิสซึมเป็นโรคที่มีการดำเนินของโรคเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ถ้าได้รับการช่วยเหลือตั้งแต่อายุ 5 ปี เด็กจะมีพัฒนาการด้านสังคมดีขึ้น พูดได้สามารถเรียนรู้ได้ดี ออทิสซึม แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ High Functional Autism, Low Functional Autism และรายที่มีอาการ รุนแรงมีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย

พุมพินิต คงแสง (2563: 19) สรุปว่า การสอนเด็กออทิสติกนั้น จะสอนได้ผลเมื่อหลังจากเด็กได้รับการปรับพฤติกรรมที่ เป็นปัญหามาแล้วจากการบำบัดและจิตแพทย์ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้และเข้าใจใน เรื่องของเด็กออทิสติก มีจิตใจที่เมตตาเห็นใจและต้องการจะให้ความช่วยเหลือ ต้องมีความอดทนในการที่จะช่วยปรับพฤติกรรม สร้างเสริมทักษะใหม่ๆ และให้การศึกษพิเศษตามความถนัดของเด็กแต่ละคน และผู้ปกครองควรจะช่วยฝึกให้เด็กเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ การแก้ไขและปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก ได้แก่ พฤติกรรมที่ซุกซน อยู่ไม่นิ่ง ไม่มีสมาธิ และไม่พูด ทั้งสองเรื่องนี้สำคัญและจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสียก่อน จึงจะสามารถสอนสิ่งอื่นๆ ต่อไปได้

สรุปเทคนิคการสอนนักเรียนออทิสติกนั้นมีหลายวิธี การสอนเด็กออทิสติกนั้น จะสอนได้ผลเมื่อหลังจากเด็กได้รับการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาแล้ว มาแล้วจากการบำบัดจากจิตแพทย์

นักกิจกรรมบำบัด ครูการศึกษาพิเศษ และบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้และเข้าใจใน เรื่องของเด็กออทิสติก มีจิตใจที่เมตตาเห็นใจและต้องการจะให้ความช่วยเหลือ ต้องมีความอดทนในการที่จะช่วยปรับพฤติกรรม สร้างเสริมทักษะใหม่ๆ และให้การการศึกษาพิเศษตามความถนัดของเด็กแต่ละคน และผู้ปกครองควรจะช่วยฝึกให้เด็กเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ การให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติกให้มีพัฒนาการการเรียนรู้และทักษะที่ดีขึ้นได้นั้น ต้องมีการช่วยเหลือรักษาในหลายๆ ด้านประกอบกัน โดยเฉพาะการบำบัดและพัฒนาทักษะการใช้ภาษา การแสดงพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือไม่เหมาะสมอารมณ์และทักษะการเข้าสังคม และการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งการช่วยเหลือเด็กออทิสติกในด้านต่างๆ เหล่านี้ ถือว่ามีความสำคัญมาก

5. การจัดการเรียนร่วม

5.1 ความหมายของการเรียนร่วม

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงความหมายของการเรียนร่วมดังนี้

ราชกิจจานุเบกษา (2551: 2) การเรียนรวม หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไป ทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษาให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

ไพริน ปุกมะ (2553: 36) ได้สรุปความหมายการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาที่ให้โอกาสกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไปตามความสามารถและความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่ถูกแบ่งแยกเพราะเหตุแห่งความพิการ โดยจัดการศึกษาหลายรูปแบบให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ เพื่อดำเนินการสอนและจัดกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลที่สามารถพัฒนา และมี โอกาสเรียนรู้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

อุไรวรรณ ทานนท์ (2556: 46) ได้สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาที่ให้โอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป ตามความสามารถและความต้องการพิเศษของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยไม่ถูกแบ่งแยกเพราะสาเหตุจากความพิการ ได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปกติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความต้องการพิเศษทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กได้รับการตอบสนองและพัฒนา อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งเป็นความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน โดยจัดการศึกษาหลายรูปแบบให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และบริการต่างๆ ให้นักเรียนที่อยู่ในความดูแล โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลที่สามารถปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพให้มีโอกาสเรียนรู้ ดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

รดา ธรรมพูนพิสัย (2556, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเข้าเรียนในระบบการศึกษา ร่วมกับนักเรียนปกติทั่วไป เพื่อให้ได้รับการศึกษาและได้รับความช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยให้นักเรียนทุกคนได้มีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกัน ได้ในสังคมอย่างปกติสุข ซึ่งสามารถจัดได้ตามความต้องการพิเศษและตามความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยอาจจัดในหลายรูปแบบ และมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกันโดยจะเป็นความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนบริการ ต่างๆ ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในความดูแล

พัชรา เชื้อประดิษฐ์ (2556: 21) สรุปว่า การเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ โดยได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือจากบุคลากรทุกฝ่ายและทุกคนในโรงเรียนโดยเฉพาะครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษ และนักเรียนปกติ เพื่อให้นักเรียนพิการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความบกพร่องและตามความต้องการของนักเรียนเหล่านี้ เพื่อจะได้นำความรู้ความสามารถมาพัฒนาตนเองสามารถอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาเพื่อบุคคลที่มีความบกพร่องในด้านต่างๆ นั้นมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างมาก ส่วนจะจัดการศึกษา ในรูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพผู้เรียน ครูผู้สอน ครูการศึกษาพิเศษ นักเรียนปกติ และการได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือจากทุกด้านทุกฝ่ายในสังคมและในหน่วยงานนั้น การเรียนร่วมจึงจะประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

ชลลดา สะอาดวงศ์ (2557: 17) สรุปความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือนักเรียนพิการเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป โดยอาจจัดได้หลายรูปแบบและมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกัน ให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษหรือพิการเรียนร่วมนั่นเอง

พัชรिता นิลสุข (2558: 19) สรุปว่าการจัดการเรียนร่วม หมายถึง วิธีหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติเกิดการปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลที่สามารถปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 30 – 31) สรุปว่าการเรียนร่วม หมายถึงการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วม ได้รับบริการสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กปกติ ในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดโดยคำนึงถึงความสามารถเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการศักยภาพและความสามารถของเด็กทั้งทางด้านร่างกายจิตใจและอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เจริญถึงจุดสูงสุดและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

พิรพัฒน์ ชูชัย (2558:11) กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษา ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข

สมจิต ทองเกต (2559: 17) สรุปว่า การเรียนร่วม คือ การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ จากบุคลากรในโรงเรียนทุกๆ ฝ่าย ให้สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมปกติเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อให้ความต้องการพิเศษทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็กได้รับการตอบสนองและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560: 32) สรุปว่า การเรียนร่วม คือ กระบวนการในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องระดับที่สามารถพัฒนาสามารถเรียนรู้ เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ชมบุญ แยมนาน (2560: 39) การจัดการเรียนร่วม คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการยอมรับจากเพื่อนและบุคคลรอบข้างมากขึ้น มีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษาและสติปัญญาเพิ่มขึ้น ได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ของตนเอง ตามศักยภาพ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะใหม่ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมลดลงเพื่อให้มีความสามารถความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคมได้ อย่างเป็นสุขและมีคุณค่า

อนุวรรตน์ ช่างหล่อ (2561: 39) การเรียนร่วม คือ การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและเด็กปกติทั่วไป ได้เรียนรู้ร่วมกันตามรูปแบบที่เหมาะสม ภายใต้พื้นฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข โดยการจัดรูปแบบการเรียนการสอนมีได้หลายรูปแบบ เช่น เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ เรียนร่วมบางเวลา เรียนร่วมโดยการสอนเสริมจากครูผู้สอน และการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน

จริยา ตรุษสฤ (2562: 33) การจัดการเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ได้มีโอกาสเข้าเรียนในระบบการศึกษา ร่วมกับนักเรียนปกติทั่วไป เพื่อให้ได้รับการศึกษา การบริการสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และได้รับความช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยให้นักเรียนทุกคนได้มีปฏิสัมพันธ์และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกับเด็กปกติทั่วไปในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข โดยคำนึงถึงความสามารถเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพและความสามารถของเด็กทั้ง ทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้เจริญถึงจุดสูงสุด ซึ่งสามารถจัดได้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษและตามความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยอาจจัดในหลายรูปแบบ และมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกัน โดยจะเป็นความร่วมมือและ

รับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูทั่วไป และครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน เพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และบริการต่างๆ ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

สุนิสา สกกุลเกื้อกุล (2563: 17) การเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้แก่เด็กพิการ ได้เข้าเรียนร่วมชั้นปกติให้มากที่สุดได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และสามารถนำไปพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ

สรุปการจัดการเรียนร่วม หมายถึง กระบวนการในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป โดยอาจจัดได้หลายรูปแบบและมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกัน ให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทุกด้านทั้งทางทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สังคม และสติปัญญาในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด ให้ได้รับการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ สามารถปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.2 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงรูปแบบการจัดการเรียนร่วมดังนี้

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2552: 2) เด็กพิการในประเทศไทยได้จัดให้สามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยทำให้หลายรูปแบบแต่ที่ทำอยู่นั้นมีด้วยกัน 5 รูปแบบ คือ

1. จัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติเด็กพิการมีโอกาสร่วมกิจกรรมที่ไม่ใช่การเรียนในห้องเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เด็กมีจิตอาสาพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ กิจกรรมชุมนุม ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนด้วย

3. จัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กพิการคู่ขนานกับชั้นปกติแต่ส่งนักเรียนพิการไปเรียนร่วมกับเด็กในชั้นปกติ เช่น ส่งไปเรียนในคาบเรียน เหมาะกับเด็กที่พิการที่อาจจะไม่ถนัดทางวิชาการเสร็จกิจกรรมจะมาเรียนในชั้นเรียน ตนเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญดูแลต่อไป

4. จัดนักเรียนพิการเรียนร่วมเต็มเวลาเด็กพิการที่ได้รับการพิจารณาว่า มีผลสัมฤทธิ์การเรียนและมีพัฒนาทางอารมณ์ และเข้ากับเพื่อนได้ดีพอในทุกๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้อาจจะได้รับการพิจารณาส่งเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติโดยไม่ต้องไปเรียนในชั้นพิเศษอีก ถ้าเด็กคนนั้น สามารถรักษาระดับของตัวเองได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ได้ก็ถือว่าประสบผลสำเร็จ

4. จัดเป็นห้องเรียนเพิ่มเติมในส่วนของวิชาการในโรงเรียน non-graded มีนักเรียนหลายๆ ระดับชั้นรวมกัน หรือนักเรียนอาจอยู่ในห้องเรียนปกติและส่งเข้ามาห้องเสริมวิชาการบางเวลาและบางวิชา

5. จัดเป็นห้องเรียนหรือห้องเรียนเพิ่มเติมในส่วนของวิชาการในโรงพยาบาล มีครูการศึกษาพิเศษประจำเพื่อสอนเด็กเจ็บป่วยระยะยาว ครูการศึกษาพิเศษจะสอนตามจุดประสงค์ ประเมินจุดประสงค์ให้เด็กนำไปแสดงแก่ครูในโรงเรียนปกติของตนเมื่อออกจากโรงพยาบาล

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ สุวิพิชชา ประสิทธิ์ธัญกิจ (2553: 63-64) ได้กล่าวถึงการจัดรูปแบบในการเรียนร่วมอาจจัดได้ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป และเรียนเหมือนกันทุกประการ เด็กที่จะเข้าเรียนในลักษณะนี้ควรเป็นเด็กที่มีความบกพร่องน้อยที่สุด มีความฉลาดและมีความพร้อมในด้านการเรียน ตลอดจนมีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์และสังคม

2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำแนะนำปรึกษา การเรียนร่วมแบบนี้คล้ายคลึงกับวิธีแรก กล่าวคือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติทั่วไปเต็มเวลา แต่มีครูการศึกษาพิเศษคอยช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษนี้อาจเรียกว่าครูที่ปรึกษา ครูประเภทนี้ไม่ทำการสอนโดยตรง แต่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเรียนสอนเป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป ซึ่งจะมีครูทางการศึกษาพิเศษเดินทางไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากมีจำนวนเด็กในแต่ละโรงเรียนไม่มากนัก (อาจประมาณ 2-3 คนต่อโรงเรียน) ครูจึงเดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปยังโรงเรียนหนึ่ง เมื่อครบสัปดาห์ก็กลับมาสอนเด็กกลุ่มเดิมในโรงเรียนเดิมอีก จึงเรียกครูประเภทนี้ว่าครูเดินสอนหรือครูเรียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะเข้ามาเรียนกับครูเสริมวิชาการวันละ 1-2 ชั่วโมง หรือมากกว่านี้ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษ ของเด็ก ซึ่งจะต้องมีตารางเรียนที่กำหนดไว้แน่นอน ครูเสริมวิชาการอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ขึ้นอยู่กับความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคล หรือสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ และสอนในเนื้อหาเด็กไม่ได้รับ การสอนในชั้นปกติหรือเนื้อหาที่เด็กมีปัญหา นอกจากสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแล้ว ครูเสริมวิชาการยังมีส่วนในการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูอื่นๆ ในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าเรียนร่วมด้วย

5. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมในบางเวลา เป็นการจัดเด็กที่มีความพิการในชั้นเดียวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ มีครูประจำชั้นสอน ทุกวิชา ยกเว้น ความต้องการพิเศษต้องไปเรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป เช่น พลศึกษา ศิลปะ หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่นๆ

6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันและเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เด็กเหล่านี้เรียนในชั้นพิเศษตลอดเวลา ครูประจำชั้นสอนทุกวิชาการเรียนร่วมลักษณะนี้เด็กมีสภาพความบกพร่องค่อนข้างมาก เนื่องจากการจัดการศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนที่มีลักษณะเฉพาะ

ผดุง อารยะวิญญู (2557: 25) กล่าวถึง รูปแบบการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการกับเด็กปกติว่ามีหลายลักษณะและรูปแบบที่นิยมปฏิบัติกันในหลายประเทศและประสบผลสำเร็จ มีดังต่อไปนี้

1. เรียนร่วมในชั้นปกติเป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติและเรียนไปพร้อมกันกับเด็กปกติ
2. เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษาแนะนำ
3. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเรียนสอน

4. เรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ
5. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติและเรียนร่วมบางเวลา
6. ชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ

ชลลดา สะอาดวงศ์ (2557: 19) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา รูปแบบเรียนเรียนร่วมในชั้นปกติมีบริการให้คำแนะนำปรึกษา รูปแบบเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติรับบริการจากครูเสริมวิชาการ รูปแบบชั้นเรียนพิเศษเรียนร่วมบางเวลา ซึ่งในแต่ละรูปแบบ มีความยืดหยุ่นตามความต้องการและความจำเป็นพิเศษ ของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษประเภทต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการและความจำเป็นพิเศษ ของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษประเภทต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้พัฒนาตาม ศักยภาพตนเอง และ เพื่อเป็นการเตรียมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ให้สามารถดำรงชีวิตใน สังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นที่ยอมรับของคนปกติ

ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 35) การเรียนร่วมเป็นกระบวนการที่จัดให้เด็กที่มีความต้องการ พิเศษได้เข้ารับการเรียนรู้อบรมร่วมกับเด็กปกติตามสภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน และได้รับความช่วยเหลือตามสภาพความต้องการของเด็กพิเศษเพื่อให้เกิดการพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละ คนได้อย่างเต็มที่

อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560: 36) กล่าวว่ารูปแบบการเรียนร่วมเป็นการเรียนร่วมระหว่าง เด็กพิการกับเด็กปกติ อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ 1.1 เรียนร่วมชั้นเดียวกันกับเด็กปกติ ซึ่งอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ 1.1.1 เรียนร่วมชั้นเดียวกับเด็กปกติเต็มเวลา ดังนี้ ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติทุก วิชา ทุกชั่วโมง โดยไม่ได้รับการบริการพิเศษ ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกวิชา ทุกชั่วโมง และ รับบริการสอนซ่อมเสริม ให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติทุกวิชา ทุกชั่วโมง และรับบริการเพิ่มเติม จากห้องเสริมวิชาการ 1.1.3 เรียนร่วมชั้นเดียวกับเด็กปกติในบางวิชาบางเวลา 1.2 เรียนร่วมโรงเรียน เดียวกับเด็กปกติ อาจทำได้ดังนี้ 1.2.1 จัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กพิการประเภทเดียวกันจะถูกจัด ให้เรียนในชั้นเดียวกันในโรงเรียนสำหรับเด็กปกติ และเด็กจะเรียนอยู่ในชั้นที่จัดให้ทุกวิชา ทุกชั่วโมง 1.2.2 จัดอาคารเฉพาะสำหรับเด็กพิการ เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติ อาคารตั้งอยู่ใน บริเวณเดียวกันกับโรงเรียนเด็กปกติ อาจรับเด็กพิการหลายประเภทก็ได้

จริยา ตรุษสฎี (2562: 45) จากรูปแบบในการจัดการเรียนร่วมสรุปว่า การเรียนร่วมเป็น กระบวนการที่จัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้ารับการเรียนรู้อบรมร่วมกับเด็กปกติตามสภาพและ ความสามารถของเด็กแต่ละคนและได้รับความช่วยเหลือตามสภาพความต้องการของเด็กพิเศษ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละคนได้อย่างเต็มที่ การจัดการเรียนร่วมมีหลายรูปแบบ แต่ละ รูปแบบมีลักษณะเฉพาะ และมีความเหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของเด็กที่เข้าเรียนร่วมที่ แตกต่าง กันไป ซึ่งแต่ละรูปแบบเป็นทางเลือก ที่สถานศึกษาสามารถเลือกเพื่อจัดรูปแบบการเรียนร่วม ได้ตามความต้องการจำเป็นที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและตามสภาพและ บริบทของโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นความพยายามในการจัดการศึกษาเพื่อเอื้อต่อสภาพตามความ

จำเป็นพิเศษของผู้เรียนให้ได้รับบริการทางการศึกษา เพื่อให้ตรงกับสภาพความจำเป็นพิเศษและตามศักยภาพให้มากที่สุด

สรุปการจัดการเรียนร่วมทุกรูปแบบ มีข้อดีและข้อเสียต่างกัน ดังนั้นก็ต้องดูในรายละเอียดบริบทของโรงเรียนว่าการจัดชั้นเรียนนั้นจะต้องทำการพิจารณาในองค์ประกอบต่างๆ เช่น นโยบายและวิสัยทัศน์ ตัวเด็กพิการเอง สภาพความพิการ ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครองสถานศึกษา งบประมาณ แพทย์ หรือนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องและคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

5.3 แนวทางการจัดการเรียนร่วม

มันักการศึกษาได้อธิบายถึงแนวทางการจัดการเรียนร่วมดังนี้

ชลดา สะอาดวงศ์ (2557: 26) สรุปว่า แนวทางการจัดการเรียนร่วมเป็นการจัดการเรียนร่วมที่ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปตั้งแต่แรก เป็นการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้สิทธิที่เท่าเทียมกัน ในโอกาสทางการศึกษาและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ตามปกติ เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการทุกด้าน เติบโตตามศักยภาพของแต่ละบุคคลมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และควรมีขั้นตอนประกอบด้วย การเตรียมการ การคัดแยกเด็ก การทำแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การประเมินผลการเรียนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม และการสอบโดยใช้วิธีการยืดหยุ่น ในการทดสอบ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เด็กเหล่านี้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 39) สรุปว่าแนวทางและหลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ขึ้นอยู่กับความพยายามของทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคม โดยทั้งความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบรวมถึงครูทุกคนปรารถนาที่จะเป็นครูที่ดี พ่อแม่ทุกคนพร้อมที่จะฝากความหวังไว้กับโรงเรียนที่เลือกแล้ว ว่าเหมาะสมสำหรับลูกเมื่อทุกคนร่วมมือกันช่วยกันสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ เหมาะสมตามสภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนเชื่อว่าเด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างแน่นอน โดยใช้ระบบการศึกษาเป็นแรงผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้

สุนิสา สกกุลเกื้อกุล (2563: 18) แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม จะต้องร่วมมือกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน โดยปลูกฝังด้านจิตสำนึกและเจตคติ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กทุกคนโดยคำนึงถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือความบกพร่องเฉพาะบุคคล ซึ่งจะให้สิทธิเท่าเทียมกันทุกคน โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดเป็นพิเศษเฉพาะและ สุนิสา สกกุลเกื้อกุล (2563: 30) ได้สรุปแนวทางและหลักการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วม ขึ้นอยู่กับความพยายามของทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคมโดยทั้งความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบรวมถึงครูทุกคนปรารถนาที่จะเป็นครูที่ดี พ่อแม่ทุกคนพร้อมที่จะฝากความหวังไว้กับโรงเรียนที่เลือกแล้วว่า เหมาะสมสำหรับลูกเมื่อทุกคนร่วมมือกันช่วยกันสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเหมาะสมตามสภาพของ เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน เชื่อว่าเด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

กว่าเดิมอย่างแน่นอนโดย ใช้ระบบการศึกษาเป็นแรงผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อการพัฒนาศักยภาพ ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้

จริยา ตรุษสฤ (2562: 32) สรุปว่า แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมควร จะจัดให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ที่เน้นการจัดการศึกษาเชิงบูรณา การองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคล

สรุปแนวทางการจัดการเรียนร่วมจะต้องเกิดจากร่วมมือกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐ เอกชน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน โดยปลูกฝังด้านจิตสำนึกและเจตคติเกี่ยวกับการจัด การศึกษาให้แก่เด็กทุกคนโดยคำนึงถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือความบกพร่องเฉพาะ บุคคล และเชื่อว่าเด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เด็กเหล่านี้ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข

5.4 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วมดังนี้

พัชรา เชื้อประดิษฐ์ (2556: 25) สรุปว่าการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนพิการเรียนร่วมกับ นักเรียนปกติ นั้น เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแนวทางที่ นำไปสู่ความสุข ความสำเร็จ ในชีวิตของนักเรียนพิการ และเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพที่ได้จากการ พัฒนาสมรรถภาพทางการศึกษา การสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสม ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติในครอบครัว ชุมชน และสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้อง กับความเป็นจริงของสังคม นอกจากนี้การสนับสนุนทางสังคมที่นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ได้รับ ยังมีส่วนช่วยในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านสังคมให้กับนักเรียนด้วย ถือได้ว่าเป็นการ เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรี ความสำคัญและคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทางสังคม สงเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ไขและป้องกันปัญหา ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ พัฒนาศักยภาพของตนในทุกๆด้าน และสามารถพึ่งพาตนเองได้ต่อไป

ชลดา สะอาดวงศ์ (2557: 27) ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วมที่เกิดกับนักเรียนที่มี ความ ต้องการจำเป็นพิเศษ ที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับสภาพและความแตกต่าง ระหว่างบุคคลช่วยให้เกิดการเกื้อกูลต่อกันของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียน ทั่วไป

ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 40) ประโยชน์ของการเรียนร่วม คือ ประชาชน คนไทยทุกคนมี สิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้โดยทั่วถึงและไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยไม่เลือกปฏิบัติ ในการรับบุคคลเข้ารับการศึกษถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันทั้งสภาพร่างกาย สังคม อารมณ์ หรือ สุขภาพทั้งนี้โดยรัฐต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือให้เสมอภาคและทั่วถึง

อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560: 35) สรุปว่าการจัดการเรียนร่วมสามารถแก้ปัญหาให้ทั้งกับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาแล้ว ยังสามารถลดภาระให้กับ

ผู้ปกครองประเทศชาติ ทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย นอกจากนั้นยังสอดคล้อง กับนโยบาย ของรัฐบาล ที่กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการ รับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ

สุนิสา สกุลเกื้อกุล (2563: 31) ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนร่วม คือ ประชาชนคนไทยทุกคนมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้โดยทั่วถึงและไม่เก็บค่าใช้จ่ายโดยไม่เลือกปฏิบัติในการรับบุคคลเข้ารับการศึกษาดังนั้นจะมีความแตกต่างกันทั้งสภาพร่างกาย สังคม อารมณ์หรือสุขภาพ ทั้งนี้โดยรัฐต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือให้เสมอภาค และทั่วถึง

สมจิต ทองเกต (2561: 2) สรุปว่าประโยชน์ของการจัดการเรียนรวมที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กปกติ ตลอดจนกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ นอกจากนี้ยังเกิดประโยชน์ต่อการประหยัดงบประมาณของรัฐได้อย่างมหาศาลอีกด้วย

สรุปประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนพิการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแนวทางที่นำไปสู่ความสุข ความสำเร็จในชีวิตของนักเรียนพิการ ได้รับการพัฒนาคุณภาพที่สอดคล้องกับสภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลช่วยให้เกิดการเกื้อกูลต่อกันของนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และนักเรียนทั่วไป และเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพที่ได้จากการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา การสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสม ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติในครอบครัว ชุมชน และสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม

5.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วม

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงตัวชี้วัดของการจัดการเรียนร่วมดังนี้

Cartwright and ward (1995) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่ส่งผลให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ ดังนี้

1. มีความตั้งใจจริงที่จะจัดการเรียนร่วม
2. เตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนร่วมทางวิชาการและสังคม
3. เตรียมเด็กปกติให้มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนร่วม
4. ติดต่อประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการ
5. แก้ไขเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม
6. ประเมินความก้าวหน้าของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้าเรียนร่วม
7. ดำเนินการส่งต่อตามพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อเนื่อง

Reynolds and Birch (1997) กล่าวว่าไว้ว่า องค์ประกอบที่ทำให้การเรียนร่วมระหว่างนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับนักเรียนปกติทั่วไปจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบ 10 ประการ คือ

1. ครูจะต้องทำงานประสานและร่วมมือกันอย่างดีระหว่างครูการศึกษาพิเศษกับครูปกติ
2. หากครูที่สอนเด็กปกติมีปัญหาในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางโรงเรียนควรหาทางแก้ปัญหา
3. ครูผู้สอนต้องมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วม
 - 3.1 มีความเชื่อว่า ทุกคนพัฒนาได้
 - 3.2 ควรมีความตั้งใจในการสอน
 - 3.3 ควรมีการวางแผนการศึกษาต่ออย่างรอบคอบ
 - 3.4 ควรจัดการเรียนการสอนให้มีการยืดหยุ่นได้ รวมทั้งขนาดของชั้นเรียนควรยืดหยุ่นตามจำนวนและความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 3.5 ควรระลึกว่าพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในด้านอารมณ์สังคมมีความสำคัญเช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. จัดอบรมครูปกติให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
5. การเรียนร่วมต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน
6. มีการประเมินการเรียนและความก้าวหน้าในการเรียนของเด็กอย่างสม่ำเสมอ
7. ใช้แหล่งทรัพยากรจากชุมชนให้มากที่สุดที่จะทำได้
8. ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมและรับรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วมของเด็ก
9. โรงเรียนควรมีความพร้อมก่อนลงมือจัดการเรียนร่วม
10. การคัดเลือกเด็กออกเรียนร่วมต้องพิจารณาความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ

อันดับแรก

Slee. (2006:2) ได้อธิบายถึงตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการจัดการเรียนร่วมให้ประสบความสำเร็จไว้หลายด้านดังนี้ 1. ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วมด้านระบบการจัดการเรียนร่วมระดับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ตัวชี้วัดได้แก่ 1.1 หลักการของความเท่าเทียมกันและความยุติธรรมทางสังคมเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการกำหนดนโยบายการปฏิบัติและการตัดสินใจในทุกระดับ 1.2 ศักยภาพของชุมชนถูกสร้างขึ้นโดยการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนชุมชนและ หน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการช่วยเหลือเด็กและครอบครัว 1.3 เรื่องราวเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมได้จัดทำเป็นเอกสารและทำการเผยแพร่ 1.4 แผนงานสะท้อนถึงการจัดการวัฒนธรรมและคุณค่าโดยอยู่บนหลักการของความ ยุติธรรมทางสังคมและกระบวนการของความเป็นประชาธิปไตย 1.5 ข้อมูลของการมีส่วนร่วมและผลลัพธ์นำมาใช้ประเมินความก้าวหน้า วางแผนปรับปรุง และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 2. ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วมด้านการสอนและการเรียนรู้ ตัวชี้วัดได้แก่ 2.1 ไม่ควรมีวัฒนธรรมการตำหนิเด็ก โดยที่ต้งความคาดหวังไว้สูงสำหรับเด็กทุกกลุ่ม 2.2 หลักสูตรการ

สอนและการประเมินผลต้องจัดขึ้นเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่หลากหลาย 2.3 หลักสูตรมีความท้าทายสำหรับเด็กทุกคนและเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของเด็กและชุมชน 2.4 ครูเป็นผู้สร้างการเชื่อมโยงระหว่างความรู้และทักษะที่นักเรียนได้มาที่บ้านและชุมชน เพื่อให้นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ 2.5 นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนและมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น 2.6 การประเมินหลักสูตร การสอนและการประเมินผลต้องอยู่บนความสนใจทักษะการเรียนรู้และประสบการณ์ของกลุ่มนักเรียนที่หลากหลายที่นำมาออกแบบแผนการเรียนรู้

ชลดา สะอาดวงศ์ (2557: 29) ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วม มีทั้งด้านระบบการจัดการเรียนร่วม ด้านการสอนและการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังต้องครอบคลุมด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร การพัฒนาโปรแกรมการฝึกให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์การจัดกิจกรรมการพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อม

พัชรา เชื้อประดิษฐ์ (2556: 28) การเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย เช่น ครู ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนปกติ

จริยา ตรุษสฎี (2562: 47 – 48) จากองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนร่วมที่กล่าวข้างต้นสรุปว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนร่วมจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีความร่วมมือและความพยายามของทุกคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสังคม เช่น ครู ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมไปถึง ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนปกติทั่วไป และควรมีเครือข่ายเพื่อร่วมกันทำงาน มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ และใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนางาน เมื่อทุกคนร่วมมือกันช่วยกันสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเหมาะสมตามสภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน เชื่อว่าเด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิมอย่างแน่นอน โดยใช้ระบบการศึกษาเป็นแรงผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้

สรุปตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนร่วมมีทั้งด้านระบบการจัดการเรียนร่วม ด้านการสอนและการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสิ่งแวดล้อม และจะต้องมีความร่วมมือและความพยายามของทุกคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสังคม เช่น ครู ผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนปกติทั่วไป และควรมีเครือข่ายเพื่อร่วมกันทำงานมีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ

5.6 โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

มีนักการศึกษาได้อธิบายถึงโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ดังนี้

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555:11) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตั้งแต่ปีการศึกษา

2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอบรมและเทคนิคการจัดโปรแกรม ส่วนตัวชี้วัดทางอ้อม ได้แก่ บรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจกันทำงาน การมีส่วนร่วมของครู การใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และมีวิธีการสอนที่กระตุ้นให้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษากับเด็กปกติ รูปแบบ วิธีการ และการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป ซึ่งได้มีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมนำร่องกระจายทุกจังหวัด จำนวน 390 โรงเรียน และขยายผลโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,000 โรงเรียน ให้ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ

ในปีการศึกษา 2550 ได้มีนโยบายขยายโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จำนวน 700 โรงเรียน และในปัจจุบันมีโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมจำนวน 18,370 โรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนร่วมเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนใกล้เคียง และรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทเข้าเรียนร่วม ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กพิการได้เรียนในโรงเรียนใกล้บ้านมากขึ้น การดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม มีเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนดังนี้

1. โรงเรียนที่มีนักเรียนพิการเรียนร่วมอยู่แล้ว
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความมุ่งมั่นและพร้อมรับนโยบายที่จะดำเนินงานโดยใช้

โครงสร้างซีท และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน

3. โรงเรียนมีจำนวนและประเภทของนักเรียนพิการเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบ
4. โรงเรียนมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ซึ่งมีความรู้พื้นฐานทางด้านการ

การศึกษาพิเศษ อย่างน้อย 1 คน

4. โรงเรียนได้รับการคัดเลือก โดยศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา/จังหวัด ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

6. โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกต้องกระจายอยู่ทุกจังหวัดๆ ละ 2 อำเภอ อำเภอละ 1 โรงเรียน สำหรับสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาสและสงขลา ให้จัดทุกอำเภอๆ ละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 390 โรงเรียน

การดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมมีกรอบแนวคิด และกระบวนการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ 2 แนวทาง คือ

1. การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) โดยมีโครงสร้าง ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ดังนี้

1.1 นักเรียน (S : Students) หมายถึง นักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป ที่อยู่ในโรงเรียนเรียนร่วม

1.2 สภาพแวดล้อม (E : Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) และบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ ครูทั่วไป นักการภารโรง

พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูดและภาษา แพทย์เฉพาะทาง นักสังคม สงเคราะห์ เป็นต้น

1.3 กิจกรรมการเรียนการสอน (A : Activities) หมายถึง การบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงการใช้การปรับและการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษ บุคคล กระบวนการเรียนการสอน การตรวจสอบ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) การดำเนินการสอน เทคนิคการสอน การวัด ประเมินผล และการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การประกันคุณภาพ การรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเข้าเรียน การจัดตารางเรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน

1.4 เครื่องมือ (T : Tools) หมายถึง นโยบายงบประมาณสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร การเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารการเข้าถึงอาคารสถานที่ สื่อ (อุปกรณ์สื่อสิ่งพิมพ์อักษรเบรลล์และหนังสือเสียง สำหรับ นักเรียนตาบอด หนังสือตัวพิมพ์ใหญ่สำหรับนักเรียนที่เห็นเลือนราง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักเรียนออทิสติก บริการ (บริการสอนเสริม คือ การสอนทักษะที่คนพิการแต่ละบุคคล มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น การสอนเขียนและอ่านอักษรเบรลล์ การสอนภาษามือ การฝึกพูด รวมทั้ง การสอนเสริมวิชาการต่างๆ) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (กิจกรรมบำบัดและกายภาพบำบัด สำหรับเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การควบคุมดูแลอาหารสำหรับนักเรียนที่เป็น โรคเบาหวานในเด็ก การแก้ไขการพูดและภาษาสำหรับนักเรียนออทิสติก เป็นต้น)

2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management: SBM) หลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management: SBM) เปิดโอกาสให้บุคลากรของโรงเรียนและตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารและ การปฏิบัติงานโรงเรียน บริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนเอง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้ 2.1 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 2.2 หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) 2.3 หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) 2.4 หลักการบริหารตนเอง (Self-Management) 2.5 หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2554: 10 - 11) กล่าวว่า ในส่วนของการบริหารจัดการเรียนร่วมนั้นจะดำเนินการตามแนวทางบริหารจัดการโดยใช้หลักการบริหารจัดการเรียนร่วมอย่างมีระบบซึ่งประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 2 ประการคือ การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งเน้นการบริหารจัดการ โดยครอบคลุมองค์ประกอบหลักของการจัดการศึกษา 4 ด้านได้แก่ ด้านนักเรียน (Student-S) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment-E) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities-A) และด้านเครื่องมือ (Tools-T) และการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM)

การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) พบว่าโรงเรียนดีเด่นที่เป็นกรณีศึกษา มีการบริหารจัดการโดยดำเนินงานครอบคลุมองค์ประกอบ ดังนี้

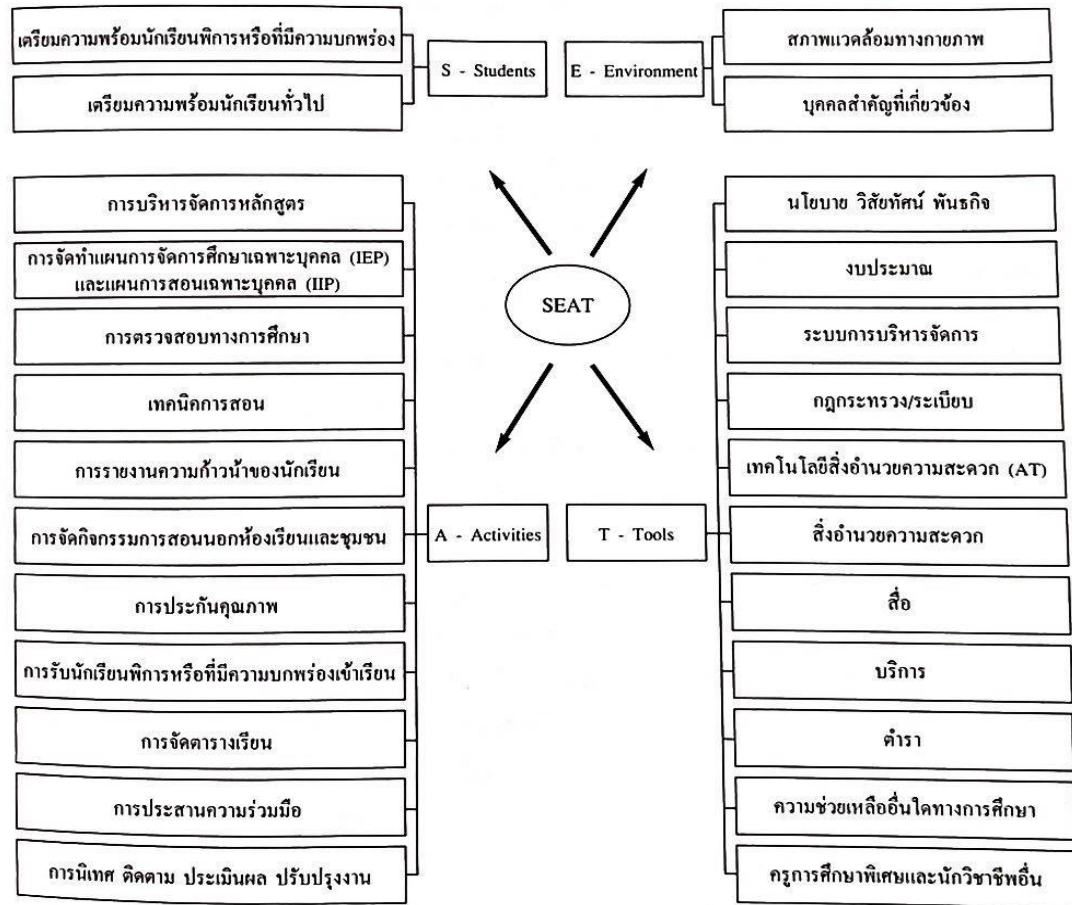
1) นักเรียน (Students) พบว่าผู้บริหารสนับสนุนการดำเนินงานโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนออทิสติกได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนร่วมเพื่อฝึกทักษะที่จำเป็นที่ต้องใช้ในชั้นเรียนร่วม โดยมีความสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล มีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนออทิสติกและนักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกันเป็นสังคมปกติโดยไม่มีการแบ่งแยก

2) สภาพแวดล้อม (Environment) พบว่าโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาจัดให้นักเรียนออทิสติกเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด โดยจัดให้นักเรียนได้ใช้สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและเข้าถึงได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้นำในการสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนออทิสติกที่เรียนในห้องเรียนคู่ขนาน ให้ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้รับรู้ร่วมมือกันดูแลและช่วยเหลือนักเรียนออทิสติกอย่างถูกวิธี มีการจัดประชุมให้บุคคลทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนทราบว่าโรงเรียนได้ดำเนินงาน โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำหรับบุคคลออทิสติกและให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยจัดให้มีคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารนักวิชาชีพ ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชน ร่วมกันกำหนดนโยบาย แนวทางดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกคนและผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน

3) กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) โดยสนับสนุนการบริหารและการใช้หลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับรุนแรง จัดให้เรียนรู้ทักษะต่างๆ ตามแนวทางการจัดหลักสูตรทั้ง 7 ด้านรวมทั้งการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IP) การตรวจสอบทางการศึกษา การใช้เทคนิคการสอนพิเศษ เช่น การสอนเสริมและการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียน เป็นต้น โดยมีครูการศึกษาพิเศษร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนาน ตลอดจนมีการนิเทศภายในเพื่อติดตาม ช่วยเหลือ ประเมินผลและจัดทำรายงานเสนอต่อสาธารณชน

4) เครื่องมือ (Tools) หมายถึง สิ่งที่น่ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วม สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนออทิสติกเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงาน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและบริการ เช่น บริการสอนเสริม กายภาพบำบัด รวมทั้ง สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับโรงเรียนและจัดถึงระดับห้องเรียนคู่ขนาน

การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท

ภาพที่ 2 แสดงการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนรู้สึกมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของและร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ผู้บริหารได้สนับสนุนครูการศึกษาพิเศษรวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบและเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานในรูปของคณะบุคคล ซึ่งพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียนด้วยความเข้มแข็งโดยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานด้วยวิธีการที่แตกต่างกันหลายวิธี นอกจากนี้พบว่าครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนานสามารถจัดการเรียนรู้นในห้องเรียนคู่ขนานได้อย่างเข้มแข็งมากขึ้น

ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 42) การบริหารจัดการเรียนร่วมด้านนักเรียน (S: Students) หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ฝึกทักษะให้นักเรียนมีความพร้อมทั้ง ในด้านวิชาการ ร่างกาย อารมณ์และสังคมเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตัวเอง และปรับตัวให้

คุ้นเคยกับ สภาพแวดล้อม ชีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 46) การบริหารจัดการเรียนร่วมด้าน สภาพแวดล้อม (E: Environment) หมายถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้าน บุคลากรการวางแผนกำหนดนโยบาย เพื่อจัดเตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศ จัด สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษรวมถึงประชาสัมพันธ์การ จัดการเรียนร่วมให้บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องทราบ ชีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 55) การบริหารจัดการ เรียนร่วมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (A: Activities) หมายถึงกิจกรรมภายในและภายนอก โรงเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ สติปัญญาโดยการพัฒนากลยุทธ์ การจัดทำแผนการสอน การนำเทคนิคที่หลากหลายสอดคล้อง กับธรรมชาติของผู้เรียน และชีระพงษ์ พรหมกุล (2558: 57) การ บริหารจัดการเรียนร่วมด้านเครื่องมือ (T: Tools) หมายถึง การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอน การจัดระบบการจัด การศึกษาและการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบาย ทางการศึกษาพิเศษ

สรุปการบริหารจัดการเรียนร่วมนั้นจะดำเนินการตามแนวทางบริหารจัดการโดยใช้ หลักการบริหารจัดการเรียนร่วมอย่างมีระบบซึ่งประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 2 ประการคือ การบริหาร จัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งเน้นการบริหารจัดการ โดยครอบคลุม องค์ประกอบหลักของการจัดการศึกษา 4 ด้านได้แก่ ด้านนักเรียน (Student-S) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment-E) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities-A) และด้านเครื่องมือ (Tools-T) และ การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management:SBM)

5.7. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก

5.7.1 ความหมายห้องเรียนคู่ขนาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 15) ห้องเรียนคู่ขนาน หมายถึง ห้องเรียนทดลองในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) บุคคลออทิสติกที่เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความบกพร่องในระดับ รุนแรงหรือมาก ตั้งแต่ 3-5 คน และมีครูผู้สอนบุคคลออทิสติกที่ผ่านการอบรมเข้มเพื่อประจำห้องเรียน และดำเนินงานภาคสนามในฐานะผู้ช่วยผู้วิจัย ห้องเรียนละ 2 คน

2) ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตาม หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สำหรับบุคคลออทิสติกตามที่ได้รับการอบรมก่อนดำเนินงานใน สถานการณ์จริง

3) การจัดระบบห้องเรียน (Classroom Organization) โดยมีการออกแบบในการ ใช้พื้นที่ต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมเฉพาะหลายกิจกรรม โดยการใช้เทปขาวตีเส้นแบ่งพื้นที่การกำหนดมุม แสดงกิจกรรม และการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของบุคคลออทิสติก

4) การใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนเด็กออทิสติกเช่นการสอนเชิงโครงสร้าง โดยการจัดตารางกิจกรรมประจำวันและการจัดสภาพแวดล้อม เทคนิคการใช้ภาพเพื่อการสื่อสาร เทคนิคการเล่าเรื่องเชิงสังคม และเทคนิคในการปรับพฤติกรรม เป็นต้น

5.7.2 ความเป็นมาของการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2556: 7 -8) กล่าวถึงการดำเนินงานห้องเรียนคู่ขนาน สำหรับบุคคลออทิสติก ไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกในประเทศไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เล็งเห็นความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือบุคคลออทิสติก ซึ่งเป็นบุคคลพิการ 1 ใน 9 ประเภทตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ 2552 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่ทำให้ความช่วยเหลือบุคคลกลุ่มนี้ ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เปิดโอกาสให้เด็กออทิสติกเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป โดยรับนักเรียนออทิสติกเข้าศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ โดย ศ.พญ.เพ็ญแข ลิ้มศิลา ในปีการศึกษา 2545 นักเรียนออทิสติกรุ่นแรกสำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มนี้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยโดยวิธีพิเศษ และในปัจจุบันมีนิสิตออทิสติกในโครงการฯ สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 8 คน และหนึ่งในนั้นกำลังจะสำเร็จปริญญาโททางด้านโบราณคดี จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี พ.ศ. 2546 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดตั้ง “ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบการเรียนรวม สำหรับเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ” สำหรับปีการศึกษา 2554 นี้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้สนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในการให้ความช่วยเหลือนิสิตกลุ่มนี้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ศึกษาในสถาบันอื่นๆ นอกเหนือจากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าศึกษาต่อในโครงการรับตรง (โควตาพิเศษ) ของโครงการดำเนินการจัดการศึกษา การวิจัยและการติดตามผลนิสิตออทิสติกและนิสิตที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีคณะและสาขาที่เปิดรับ คือ คณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาธุรกิจ และคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 1 คน สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา จำนวน 1 คน คณะมนุษยศาสตร์สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา จำนวน 1 คน และคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 4 คน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายจะดำเนินโครงการฯ อย่างต่อเนื่องเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มนี้รับการศึกษาได้สูงสุดตามศักยภาพและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อตนเอง ครอบครัว และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2554: 2 - 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เริ่มดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน ในปีการศึกษา 2547 กลุ่มเป้าหมายคือบุคคลออทิสติกในระดับรุนแรง ซึ่งยังไม่สามารถจัดให้เข้าเรียนร่วมได้ จำนวน 53 ห้องเรียน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม 46 โรงเรียน จัดครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนาน สัดส่วนห้องเรียนละ 2 คน ต่อนักเรียน 3-6 คน

ก่อนการดำเนินการได้อบรมผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนประจำห้องเรียนคู่ขนานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้สำหรับบุคคลออทิสติก ซึ่งมีลักษณะเป็นองค์รวม กล่าวคือ เน้นจัดอุปสรรคอันเนื่องมาจากความบกพร่องที่ขัดขวางการเรียนรู้ และการเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งเปิดโอกาสที่ได้เรียนรู้ทางวิชาการในเชิงบูรณาการไปพร้อมกันตามศักยภาพ ในปีงบประมาณ 2551 ได้ขยายห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติกเพิ่มครอบคลุมทั่วประเทศ จาก 53 ห้อง เป็น 110 ห้อง ใน 73 จังหวัด (ยกเว้น 3 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสาคร พิษณุโลก และฉะเชิงเทรา ซึ่งแจ้งว่าไม่มีเด็กออทิสติกระดับรุนแรงและระดับรุนแรงมาก) สามารถรองรับนักเรียนออทิสติกระดับรุนแรงและระดับรุนแรงมาก จำนวน 616 คน และในปีงบประมาณ 2552 ได้รับการบรรจุข้าราชการครูการศึกษาพิเศษ เพื่อไปประจำห้องเรียนคู่ขนาน 110 ห้อง อีกจำนวน 110 อัตรา พร้อมได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการของห้องเรียนคู่ขนานเพิ่ม ซึ่งมีใจความสรุปว่าพื้นที่บริการใดมีนักเรียนออทิสติกเพิ่มมากขึ้นเกินกว่าจำนวนห้องที่จัดสรรไป และมีความต้องการเปิดห้องเรียนคู่ขนานเพิ่ม ให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/ประจำจังหวัดพิจารณา และสั่งการให้ข้าราชการครูประจำห้องเรียนคู่ขนานเดิม 1 คน ไปประจำห้องเรียนที่เปิดใหม่ และโรงเรียนที่เปิดห้องเรียนคู่ขนานใหม่นั้น ต้องจัดครูหรืออาสาสมัคร หรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถอีก 1 คน มาช่วยครูที่ห้องเรียนคู่ขนานนั้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้พบว่า ในปีงบประมาณ 2553 มีห้องเรียนคู่ขนานทั้งสิ้น 176 ห้อง ในโรงเรียน 157 โรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 143 โรง และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 14 โรง จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2547 - 2553 ภาพรวมพอสรุปว่าด้านปริมาณ ได้มีการขยายเพิ่มห้องเรียนคู่ขนานจาก 53 ห้อง เป็น 176 ห้อง ครอบคลุมทุกจังหวัดที่มีเด็กออทิสติกในระดับรุนแรงและรุนแรงมาก (ยกเว้นจังหวัด สมุทรสาคร และพิษณุโลก) มีครูเพิ่มจาก 106 คน เป็น 330 คนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกจำนวน 106 คน เป็นครูตำแหน่งพนักงานราชการประจำห้องเรียนคู่ขนาน 53 ห้อง ในปีงบประมาณ 2547 กลุ่มที่ 2 จำนวน 114 คน ประจำห้องเรียนคู่ขนาน 57 ห้อง ในปีงบประมาณ 2551 และกลุ่มที่ 3 จำนวน 110 คน ประจำห้องเรียนคู่ขนาน 110 ห้อง ในปีงบประมาณ 2553 มีหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาเด็กออทิสติกประกอบด้วย 7 ทักษะ ได้แก่ ทักษะทางภาษาและ การสื่อสาร ทักษะทางพฤติกรรมและอารมณ์ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการรับรู้และการเคลื่อนไหว ทักษะทางการดูแลช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ทักษะทางวิชาการและทักษะทางอาชีพ โดยหลักสูตรดังกล่าว ได้พัฒนาเมื่อปีงบประมาณ 2547 และปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบันเมื่อปีงบประมาณ 2552 มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องทุกปี โดยศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา/ประจำจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในปีงบประมาณ 2553 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้รับงบประมาณจากแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง (SP2) จำนวนหนึ่งเพื่อดำเนินงานตามโครงการ โดยที่แผนในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว ได้กำหนดกิจกรรมการติดตามและประเมินผลไว้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สำคัญของโครงการเพื่อให้ได้สารสนเทศของการ

ดำเนินงาน ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ความสำเร็จของงาน อุปสรรคและปัญหาตลอดจน ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำผลมาพัฒนาให้การดำเนินงานโครงการมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะเพื่อให้เด็ก ออทิสติกในห้องเรียนคู่ขนานได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล

5.7.3 แนวทางการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก

จรัสลักษณ์ รัตนพันธ์ (2559: มปป) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก ออทิสติก ครูและผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของเด็ก ออทิสติกองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ และข้อคำนึงในการจัดการเรียนรู้ สำหรับบุคคลออทิสติกเสนอตามลำดับ ดังนี้

1) การเรียนรู้ของเด็กออทิสติกส่วนใหญ่มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการในด้าน การสื่อสาร ด้านสังคม และมีพฤติกรรมการทำซ้ำๆ เป็นปัญหาที่พบ ได้แก่ มีความผิดปกติของการพูด การไม่สบตา ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และด้านพฤติกรรมการทำซ้ำๆ เด็กพิเศษกลุ่มนี้จะเรียนรู้ได้ เช่นเดียวกับเด็กปกติแต่จะต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา การสื่อ ความหมาย และได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งควรได้รับการแก้ไข เกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งอาจเป็นอุปสรรคของการเรียนรู้เสียก่อน จากนั้นจึงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ของเด็กออทิสติกทั่วไป

2) องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติกการจัดการเรียนรู้สาหรับเด็กออทิสติก ครูควรดาเนินการเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้

ข้อควรคำนึงในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติก

1. ครูควรมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของเด็ก ออทิสติกก่อนจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. เด็กออทิสติกบางคนมีความต้องการพิเศษหรือมีปัญหาพฤติกรรมที่หลากหลาย ครูควรจัดทำลำดับปัญหาตามความรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ เพื่อกำหนดวิธีการช่วยเหลือ ตามลำดับความรุนแรงของปัญหาและตามความต้องการความช่วยเหลือ
3. ควรให้การเสริมแรงเด็กพิเศษทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ กำหนด
4. ความสม่ำเสมอของการปฏิบัติ รวมทั้งความมั่นคงของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จาก การจัดการเรียนการสอน

เด็กออทิสติกแต่ละคนนั้นมีความบกพร่องในแต่ละด้านมากน้อยแตกต่างกันไป การจัด การศึกษาให้เด็กออทิสติกจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงศักยภาพของเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญ และการจัด การศึกษานั้นก็จำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของเด็กด้วย โดยมุ่งพัฒนาทักษะของเด็กที่ดีอยู่ แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีกในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาทักษะที่ยังไม่ดีของเด็กให้ดีขึ้น เพื่อให้เด็กสามารถ พัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างสูงสุด การจัดการศึกษาแบบห้องเรียนคู่ขนาน ใช้หลักปรัชญา

การศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาในเรื่องต่างๆ นั้น สอดคล้องกับศักยภาพของเด็กแต่ละคน

5.7.4 หลักสูตรและเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนรู้ สำหรับบุคคลออทิสติก

(สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2554: 19 - 28)

1) แนวทางการจัดหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก

แนวทางการจัดหลักสูตรของ The New England Center for Children ที่จัดให้บุคคลออทิสติก มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ทักษะทางวิชาการ ได้แก่ การสอนวิชาภาษาอังกฤษ/ทักษะทางภาษา ประวัติศาสตร์สังคมศึกษา เทคโนโลยีและการอ่าน โดยจัดสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือเป็นเฉพาะบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ตามระดับพัฒนาการของเขา สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับระดับชั้นเรียน จะจัดให้เรียนในชั้นเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั่วไปวันละ 3 วิชา เพื่อเตรียมให้นักเรียนเหล่านี้กลับไปโรงเรียนทั่วไป ส่วนหลักสูตรที่ใช้สอนเด็กเล็กกับหลักสูตรสำหรับเด็กวัยอนุบาลก็จะมีเนื้อหาสาระที่จะพัฒนาทักษะความพร้อมทางวิชาการเพื่อเตรียมให้เด็กเหล่านี้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ

2. ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ การช่วยพัฒนาทักษะสื่อสารของนักเรียน โดยจัดทำแผนการสื่อสารของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคลเพื่อเพิ่มคำศัพท์ การพูดที่ชัดเจน ความเข้าใจภาษา ทักษะการสนทนาให้กับนักเรียน การใช้ระบบการสื่อสารทางเลือก (Augmentative and Alternative Communication (ACC) ซึ่งแยกเป็น 2 คำ คือ วิธีการสื่อสารแบบ Augmentative Communication ซึ่งหมายถึง นำมาใช้สนับสนุนทักษะการพูดของคนที่มีความบกพร่องให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งใช้กับคนที่มีความจำกัดในการสื่อสารด้วยการพูด ส่วน Alternative Communication หมายถึง วิธีการที่นำมาใช้ทดแทนการสื่อสารด้วยการพูดสำหรับคนที่ไม่สามารถใช้ภาษาพูดได้เลย โดย ACC ที่ใช้ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ 2.1 วิธีการสื่อสารโดยธรรมชาติ เช่น การใช้ท่าทางของแต่ละบุคคล การออกเสียง การแสดงออกทางสีหน้าการบอกสัญญาณโดยไม่ใช้การพูด 2.2 การใช้กราฟิกและภาษามือ ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้กับคนหูหนวกหรือหูตึง แต่ได้มีการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำเอาภาพกราฟิกและภาษามือไปใช้กับคนที่มีความบกพร่องกลุ่มอื่นๆ ด้วยในการสื่อสารแบบนี้จะใช้ภาพสัญลักษณ์ กลุ่มภาพและระบบสัญลักษณ์ และ 2.3 การใช้เครื่องช่วยสื่อสารซึ่งอาจหมายถึง เครื่องช่วยที่เป็นเทคโนโลยีระดับพื้นฐานไปจนถึงเทคโนโลยีระดับสูง ตัวอย่างเทคโนโลยีระดับพื้นฐาน เช่น แผ่นกระดานสื่อสาร สมุดจดเพื่อการสื่อสารและของภาพ ส่วนตัวอย่างเทคโนโลยีระดับสูง เช่น อุปกรณ์และระบบช่วยสื่อสารที่มีเสียงพูดแทน (เบญจา ชลธารนนท์ 2545: 61-73)

3. ทักษะชีวิต ได้แก่ การช่วยให้นักเรียนมีทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในสถานการณ์อื่น คือ ในชั้นเรียนปกติในโรงเรียนทั่วไป

4. ทักษะอาชีพ ได้แก่ การช่วยให้นักเรียนมีลักษณะนิสัย และเจตคติในการทำงานที่พึงประสงค์ เนื้อหาสาระทางหลักสูตรส่วนนี้จำเป็นสำหรับบุคคลออทิสติกระดับโต นักเรียนควรมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานในชุมชน โดยมีพี่เลี้ยงคอยดูแลหรือผู้ช่วยควบคุม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทักษะอาชีพและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพี่เลี้ยงหรือผู้ช่วย

5. พลศึกษาและกิจกรรมบำบัด เพื่อช่วยให้นักเรียนมีร่างกายแข็งแรง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการดำรงชีวิตและการเรียนรู้

2) แนวทางการจัดหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก : ห้องเรียนคู่ขนาน

ในปีการศึกษา 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มทดลองใช้แนวทางการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกระดับรุนแรง รูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน หลังจากนั้นได้ปรับปรุงหลักสูตรตามผลการทดลองใช้ และได้จัดทำรายงานการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก ซึ่งหลักการหลักสูตรเน้นการจัดการศึกษาแบบองค์รวม ในลักษณะของการตรวจสอบทางการศึกษาให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านของบุคคลออทิสติก หลังจากนั้นจึงพิจารณาจัดหลักสูตรเพื่อจัดอุปสรรคที่ขัดขวาง การเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการ 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะทางพฤติกรรมและอารมณ์ ทักษะทางสังคม ทักษะทางการรับรู้และการเคลื่อนไหว และทักษะทางการดูแลช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน อย่างไรก็ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวต้องยืดหยุ่นและมีการจัดการหลักสูตรอย่างเหมาะสม โดยสามารถบูรณาการการเรียนรู้ พร้อมกับการใช้เทคนิควิธีการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์จริงและเหมาะสมกับศักยภาพของบุคคลออทิสติกเฉพาะบุคคลเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้การพัฒนาทักษะทางวิชาการโดยการบูรณาการ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีระดับหลักสูตรของแต่ละคนแตกต่างกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ทางวิชาการที่เข้มข้นขึ้น รวมทั้งพัฒนาด้านอาชีพตามวัย ระดับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ นอกจากนี้การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับนักเรียนปกติและพัฒนาความสามารถตนเองตามศักยภาพอีกด้วย

3) เทคนิค วิธีสอนและการช่วยเหลือบุคคลออทิสติก

ทีช (TEACCH) ย่อมาจาก Treatment and Education of Autistic and Communication related handicapped CHildren พัฒนาขึ้นโดย Erick Schopler ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัย North Carolina จุดมุ่งหมายสำคัญในการนำเทคนิคนี้มาใช้คือ เพื่อการสื่อสารกับนักเรียนโดยการสอนแบบมีโครงสร้าง การกำหนดตารางเวลาและการจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติกแต่ละคน เนื่องจากบุคคลออทิสติกบางคนมีปัญหาเรื่องการรับรู้ภาษาและต้องการตารางเวลาที่ได้กำหนดเป็นขั้นตอน หรือข้อตกลงไว้ก่อนล่วงหน้า ซึ่งจะทำให้บุคคลออทิสติกตอบสนองได้ดี วิธีนี้ช่วยให้บุคคลออทิสติกเข้า

ใจความคาดหวังที่จะให้เขาทำอะไรและเข้าใจลำดับของกิจกรรมในแต่ละวัน สำคัญสำคัญของเทคนิคนี้มีดังนี้ (Smith, 1996; Yarnall, 2000)

การสอนแบบมีโครงสร้าง (Structured Teaching) คำว่า Structure หมายถึง การนำชิ้นส่วนมาเรียงกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นคำว่า Structured Teaching จึงหมายถึง การสอนที่มีลำดับโครงสร้างงานเป็นขั้นตอนหรือข้อตกลงที่เป็นระบบตามกระบวนการของทฤษี ประกอบด้วย การจัดขั้นตอน 3 ประการ คือ การจัดขั้นตอนของสภาพแวดล้อม การจัดตารางเวลา และการจัดโครงสร้างงาน รายละเอียด

การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้บุคคลออทิสติกระดับรุนแรงสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมในแต่ละวันได้ดีขึ้น โดยมีแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อม ดังนี้

- 1) ภายในห้องเรียนให้ทำเครื่องหมายกำหนดพื้นที่ว่าแต่ละพื้นที่ในห้องเรียนใช้ประกอบกิจกรรมอะไร โดยครูอาจใช้รูปสัญลักษณ์หรือสีกำกับไว้กับพื้นที่ดังกล่าวเพื่อให้เด็กเข้าใจ
- 2) บุคคลออทิสติกอาจเข้าไปเรียนในชั้นเรียนเดียวกันกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการพัฒนาการอื่นๆ โดยครูการศึกษาพิเศษช่วยจัดพื้นที่สำหรับการเรียน (Workstation) สำหรับนักเรียนแต่ละคนในชั้นเรียนเพื่อให้ทำงานเดี่ยวโดยมีฉากกั้นจากนักเรียนคนอื่นในชั้นเรียน นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูซึ่งเป็นงานเฉพาะที่ครูเลือกให้เป็นเฉพาะบุคคล มักจะเป็นงานประเภทเดียวกันและเป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะทางการเห็น เช่น แยกสิ่งของตามสีหรือพับจดหมายใส่ในซอง
- 3) ครูให้สิ่งชี้แนะ (Cues) เพื่อช่วยนักเรียนให้ทำงานได้อย่างอิสระ เช่น ตะกร้าหลายสีสำหรับการแยกสิ่งของ หรือรูปภาพที่แสดงขั้นตอนของการพับจดหมาย เป็นต้น

การจัดตารางเวลา เนื่องจากบุคคลออทิสติกบางคนต้องการจัดตารางเวลาให้แน่นอนเพราะการจัดตารางเวลาจะช่วยให้บุคคลออทิสติกเข้าใจความคาดหวังที่จะให้เขาทำอะไรและเข้าใจลำดับของกิจกรรมในแต่ละวัน เพื่อพร้อมที่จะเปลี่ยนกิจกรรมใหม่ รวมทั้งสามารถดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนและเวลาได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ครูต้องจัดตารางเรียนของนักเรียนให้เป็นเฉพาะบุคคลโดยปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กและให้สามารถสื่อสารกับบุคคลออทิสติกแต่ละคนได้โดยจำเป็นต้องติดตารางเรียนไว้ในที่ที่นักเรียนสามารถมองเห็นได้ เช่น หน้าชั้นเรียนหรือที่โต๊ะนักเรียนโดยครูอาจติดภาพกำกับไว้ที่ตารางด้วย เช่น 08.30 น. อาจมีภาพธงชาติติดไว้ที่หน้าเลข 08.30 น. และอาจมีรูปช้อนและจานไว้ที่หน้าเลข 12.00 น. เป็นต้น

การจัดโครงสร้างงาน (Structured work) หมายถึง งานที่ครูมอบให้นักเรียนทำ อาจเป็นการบ้านหรืองานในชั่วโมงเรียนก็ได้ ครูจะต้องจัดขั้นตอนในการสอนให้เป็นระบบว่าจะสอนให้เด็กทำอะไรก่อนหลัง เช่น ในการสอนให้เด็กรู้จักแต่งตัว (การสวมเสื้อผ้า) หากเอาชุดชั้นใน ถุงเท้า อยู่ในลำดับแรก ตามด้วยเสื้อ กางเกงและรองเท้าให้เด็กหยิบสวมทีละชิ้นตามลำดับ ซึ่งการที่ครูนำงานมาเรียงกันตามลำดับเรียกว่า การจัดโครงสร้างงาน ซึ่งเด็กจะปฏิบัติตามได้โดยครูต้องใช้การออกคำสั่ง การกระตุ้นเตือนและการให้แรงเสริมที่เหมาะสมด้วย

เพ็คส์ (PECS)

เพ็คส์ (PECS) ย่อมาจาก Picture Exchange Communication System

พัฒนาขึ้นในพุทธศักราช 2528 โดย Bondy (Bondy & Frost, 2003; Yamall, 2000; Lovaas, 2003) เดิมมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้กับเด็กออทิสติกสเปกตรัมระดับอนุบาล (Children with Autism Spectrum Disorder: ASD) และเด็กที่มีความบกพร่องทางการสื่อสารเชิงสังคม (เด็กที่ใช้ภาษาเชิงสังคมไม่ได้/ไม่เป็นที่ยอมรับคือ เด็กที่ไม่พูดเลยหรือพูดเพื่อกระตุ้นตนเองเท่านั้น หรือพูดเมื่อได้รับการกระตุ้นเตือนเท่านั้น หรือเด็กที่พูดตามซ้ำๆ หรือเด็กที่ไม่เข้าหาใครหรือเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น) ปัจจุบันใช้วิธีเพ็คส์สอนเด็กมากมายทั่วโลก โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ สอนให้นักเรียนริเริ่มการปฏิสัมพันธ์ด้วยการสื่อสารในบริบททางสังคม เช่น เข้าหาผู้ใหญ่และนำความไปบอก ทั้งนี้วิธีการที่จะช่วยให้การฝึกโดยเพ็คส์ได้ผลต้องใช้ยุทธศาสตร์การสอนตามขั้นตอนที่ชัดเจน ยุทธศาสตร์การใช้สิ่งเสริมแรงทันที ยุทธศาสตร์การแก้ไขข้อผิดพลาด และยุทธศาสตร์การนำไปประยุกต์ใช้ซึ่งการฝึกโดยใช้วิธีการของเพ็คส์นี้ใกล้เคียงกับพัฒนาการทางภาษา คือขั้นแรก ครูสอนนักเรียนให้รู้ว่าต้องใช้อะไรสื่อสารอย่างไร หรือสอนกฎพื้นฐานของการสื่อสาร จึงเกิดการเรียนรู้ที่จะสื่อสารข้อมูลเฉพาะได้ การสอนโดยให้นักเรียนเข้าใจหน้าสื่อสารตั้งแต่ต้นและรับรู้ว่าจะสื่อสารแล้ว จะมีผลทำให้ได้รับสิ่งที่อยากได้เป็นรูปธรรมทันทีที่จะช่วยเสริมแรงนักเรียนต้องการสื่อสาร ในขั้นต้นนี้ไม่ใช้รางวัลเชิงสังคม เช่น คำชม ซึ่งเป็นสิ่งเสริมแรงที่เป็นนามธรรมอาจไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ สำหรับการสอนตามขั้นตอนของเพ็คส์ เริ่มต้นนักเรียนถูกสอนให้เข้าหาใครคนใดคนหนึ่ง (โดยไม่ให้ฟังการกระตุ้นเตือนด้วยวาจา) และขอของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ขนมหรือของเล่นที่ชอบที่ได้จริงๆ ในขั้นเริ่มสอนนี้ใช้ภาพเพียงในลักษณะการขอให้ทำ แล้วจึงพัฒนาไปสู่การเลือกสัญลักษณ์ (เช่น เลือกภาพมาใช้สื่อสาร) แล้วจึงพัฒนาไปเป็นการสร้างประโยคและท้ายสุดพัฒนาไปการเพิ่มหน้าที่ของการสื่อสาร โดยมีการสอนตามลำดับขั้นตอน 6 ขั้น

การอ่านจิตใจ (Mind Reading)

การอ่านจิตใจ เป็นเทคนิคที่นำมาใช้ในการสอนบุคคลออทิสติกให้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น รวมไปถึงการคาดเดาว่าผู้อื่นคิดอะไรอยู่ในใจโดยวิธีการที่เป็นขั้นตอนสอดคล้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ของบุคคลออทิสติก สาเหตุที่ใช้วิธีนี้เนื่องจากบุคคลออทิสติกมีลักษณะของการไม่รับรู้ทางจิตใจ(Mind Blindness) ไม่เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ผู้อื่น ทำให้เข้ากับเพื่อนไม่ได้ ขาดเพื่อน ขาดความสัมพันธ์กับคนรอบข้างและไม่เข้าใจสิ่งที่ดำเนินไปรอบตัวดีพอ เป็นเหตุให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสายตาของบุคคลอื่น ดังนั้นการใช้เทคนิคการอ่านจิตใจ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนให้บุคคลออทิสติกได้เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น โดยฝึกให้เด็กเข้าใจและคาดเดาอารมณ์ผู้อื่นจากการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทางและการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมสำหรับขั้นตอนการสอนให้บุคคลออทิสติกอ่านจิตใจและอารมณ์ผู้อื่นมี 3 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 การสอนให้เข้าใจอารมณ์ (Teaching about Emotion) โดยใช้ภาพถ่าย ใบหน้าที่บ่งบอกอารมณ์ดีใจ เสียใจ ภาพแสดงความรู้สึกจากสถานการณ์ต่างๆ เช่น เด็กวิ่งหนีหนูแสดงถึงความตกใจ/กลัว

ขั้นที่ 2 การสอนให้เข้าใจสภาวะข้อมูล (Teaching about Informational States) ได้แก่ การรับรู้ทางการเห็นและมองภาพในมุมมองที่แตกต่างกันในมิติต่างๆ หลายแบบ หลายลักษณะเข้าใจหลักการที่นำไปสู่การเรียนรู้คาดเดา การกระทำของผู้อื่นจากข้อมูลที่มีและเข้าใจเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไป

ขั้นที่ 3 การสอนให้รู้จักการเล่นสมมุติ (Developing Pretend Play) ได้แก่ การเล่นเพื่อพัฒนาประสาทการรับรู้ การเคลื่อนไหว การเล่นอย่างมีความหมาย การเล่นสมมุติเป็น

การใช้เทคนิคการอ่านจิตใจ นอกจากจะช่วยให้การสอนพฤติกรรมยังทำให้เด็กสามารถเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น จึงแสดงออกต่อผู้อื่นได้เหมาะสมเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ ช่วยบุคคลออทิสติกที่มีปัญหาในการสื่อสารได้รับรู้ว่าผู้อื่นมีอารมณ์อย่างไร ขณะสนทนาผู้อื่นต้องการข้อมูลใดจากเราเพื่อให้ข้อมูลถูกต้องทำให้การสนทนาดำเนินการต่อไปได้และช่วยให้บุคคลออทิสติกเข้าใจตนเองมากขึ้น (Howlin, Patrica, Cohen และ Hawin, 1999)

เรื่องเชิงสังคม (Social Story)

บุคคลออทิสติกจำนวนมากมีความบกพร่องด้านการรับรู้เชิงสังคมและความสามารถในการคิดในลักษณะที่จำเป็นต่อการที่จะสามารถมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เหมาะสม ซึ่งได้มีการอธิบายถึงความลำบากของบุคคลออทิสติกที่จะสามารถคาดเดาความคิดหรือมุมมองของบุคคลอื่น ในทฤษฎีของจิต(The Theory of Mind) ทำให้มีความพยายามที่จะพัฒนาเทคนิควิธีที่จะช่วยให้บุคคลออทิสติกอ่านและเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมได้พัฒนาเทคนิคเรื่องเชิงสังคมขึ้น โดยนำมาใช้สอนทักษะทางสังคมให้แก่บุคคลออทิสติกให้สามารถปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม เช่น สามารถตอบคำถาม ใคร อะไร เมื่อไร ที่ไหน และทำไม ในสถานการณ์ทางสังคมได้ ซึ่งเรื่องเชิงสังคมเป็นเรื่องสั้น กล่าวถึงลักษณะเฉพาะหรืออธิบายสถานการณ์ ความคิดรวบยอดหรือทักษะทางสังคม เขียนโดยบุคคลที่ทำงานและ/หรืออยู่ในครอบครัวเดียวกับบุคคลออทิสติก ซึ่งสามารถแต่งเรื่องได้มากมาย โดยทั่วไปเขียนเรื่องเชิงสังคมเพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเพื่อช่วยบุคคลออทิสติกที่ได้รับข้อมูลเชิงสังคม เช่น พ่อ แม่ อาจสังเกตว่าลูกมีปัญหาก็จะนั่งรถไปไหนมาไหน เล่นกับเด็กคนอื่นหรือแสดงอารมณ์ออกมา จึงนำปัญหาเหล่านี้มาตั้งเป็นหัวข้อและเขียนเรื่องเชิงสังคมขึ้น
2. ช่วยอธิบายให้บุคคลออทิสติกเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้องเพราะจากการถามคำถาม หรือ พูดบอก ทำให้รู้ว่าเขาเข้าใจสถานการณ์นั้นๆ ผิด

3. เขียนเรื่องเชิงสังคมเพื่อรับรู้ความสำเร็จของบุคคลออทิสติก เรื่องเชิงสังคมเพื่อรับรู้ความสำเร็จนี้ควรเป็นเรื่องราวของเขา ควรเป็นเรื่องที่อธิบาย/บอกเกี่ยวกับทักษะหรือสถานการณ์ที่เขาประสบความสำเร็จและไม่มีปัญหา การเขียนชมเชยจะมีความหมายสำหรับบุคคลออทิสติกมากกว่าการบอกด้วยวาจา อย่างน้อยเรื่องที่เขียนขึ้นจำนวนครึ่งหนึ่งควรกล่าวถึงความสำเร็จเชิงบวก รายละเอียดเรื่องที่เขียนขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลออทิสติกมีพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) สำหรับประโยคพื้นฐานที่นำมาใช้ในการเขียนเรื่องเชิงสังคมมี 4 ประเภท คือ (1) พรรณนา/บอกเล่า (Descriptive) (2) มุมมอง (Perspective) (3) ชี้นำ/ควบคุม (Directive) และ (4) ยืนยัน/รับรอง (Affirmative) ซึ่งแต่ละประเภทมีหน้าที่เฉพาะและแต่ละประเภทที่นำไปใช้ในเรื่องเชิงสังคมจะสอดคล้องกับความถี่ (The Social Story Ratio) ดังนั้น การทำความเข้าใจประเภทของประโยคในเรื่องเชิงสังคม หน้าที่ของประโยค Basic และความสัมพันธ์กับผลกระทบของประโยคต่อเรื่องที่เขียน เป็นขั้นตอนแรกในการที่จะเขียนเรื่องเชิงสังคม ที่มีประสิทธิภาพได้

ส่วนวิธีการ "ถอน" (Fading) การใช้เทคนิคเรื่องเชิงสังคมที่ทำได้ง่ายที่สุดคือ การปรับเรื่องและเขียนใหม่ โดยตัดหรือปรับแก้ประโยค เช่น เมื่อนักเรียนมีความมั่นใจในทักษะ หรือความคิดรวบยอดใหม่แล้ว อาจตัดหรือเอาประโยคนี้ชี้นำ/ควบคุมออก หรือแทนที่จะตัดประโยคเหล่านี้ ออกทั้งประโยคก็อาจปรับเขียนใหม่เป็นเพียงบางส่วนของประโยค การทำเช่นนี้จะกระตุ้นให้นักเรียนจดจำข้อมูลได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในการใช้เรื่องเชิงสังคมสามารถใช้เป็นเฉพาะบุคคล เพื่อที่จะได้นำเอาความต้องการและทักษะเฉพาะที่นักเรียนต้องเรียนรู้ใส่ไปในเรื่องที่เขียน และเรื่องก็มีได้หลากหลาย เช่น สอนเกี่ยวกับสิ่งที่ทำประจำวัน วิธีทำกิจกรรมต่างๆ การขอความช่วยเหลือเมื่อโกรธหรือคับข้องใจ จะแสดงออกอย่างไรจึงเหมาะสม ขณะนี้ได้มีการศึกษาเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคนี้พบว่า สามารถช่วยให้พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลออทิสติกดีขึ้นและเหมาะสมขึ้น ทั้งนี้ไม่ควรใช้เทคนิคเรื่องเชิงสังคมเพียงเทคนิคเดียวควรใช้กลยุทธ์อื่นๆ ในการปรับพฤติกรรมร่วมด้วย

ฟลอร์ไทม์ (Floor Time)

ฟลอร์ไทม์เป็นวิธีการที่ใช้ในการช่วยเหลือบุคคลออทิสติก คิดค้นขึ้นโดยกรีนสแปน (Greenspan) จิตแพทย์เด็ก ศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยในวอชิงตันสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้พัฒนาที่เป็นรูปแบบอยู่บนพื้นฐานของพัฒนาการความแตกต่างระหว่างบุคคลและการปฏิสัมพันธ์ที่ครอบคลุม กล่าวคือ รวมเอาทั้งศาสตร์ด้านกิจกรรมบำบัด และการแก้ไขการพูดเข้าไว้ด้วยกัน เน้นพัฒนาการเด็กเล็กซึ่งหลักการบำบัดดังกล่าวนี้เด็กออทิสติกจะตอบสนองต่อพ่อ แม่ หรือนักบำบัดในสถานการณ์ที่เรียกว่า"วงจรสื่อสาร" เช่น ครูยิ้มให้ เด็กยิ้มตอบ ถือเป็น 1 วงจรสื่อสาร ครูยื่นของเล่นให้เด็กและเด็กยื่นกลับให้ก็เป็นอีก 1 วงจรสื่อสาร เป็นต้น การค้นคว้าของ Greenspan นำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ในเรื่องพัฒนาการด้านอารมณ์ของบุคคลออทิสติก รวมทั้ง Greenspan ได้ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเด็กทารกว่า มีกระบวนการจัดการกับข้อมูลที่ได้รับผ่านประสาทสัมผัสอย่างมากมายในแต่ละวันได้อย่างไร ดังมีสาระสำคัญต่อไปนี้ (Greenspan & Wieder, 1997; Lantz, 2004; Stacey, 2003)

1. เทคนิคฟลอร์ไทม์เป็นการพัฒนาเด็กออทิสติกระดับอนุบาลด้วยการเล่น (Play Intervention) เทคนิคนี้เน้นการพัฒนาความสัมพันธ์และความพอใจและออกแบบการเล่นให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการและลักษณะเฉพาะบุคคลของเด็กออทิสติกโดยเชื่อว่า หากเด็กออทิสติกได้รับการฝึกให้มีปฏิสัมพันธ์ที่น่าพอใจเด็กก็จะพัฒนาสติปัญญาและความงามทางอารมณ์ไปได้พร้อมๆ กัน เทคนิคนี้เด็กเป็นผู้นำและผู้ใหญ่เป็นผู้สนับสนุน เทคนิคนี้เปิดโอกาสให้เปลี่ยนการเล่นซ้ำซากหรือพฤติกรรมที่ยึดติดของเด็กออทิสติก โดยเป็นการเล่นที่มีความหมายและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาพฤติกรรม และช่วยให้เด็กออทิสติก ขยายลักษณะการเล่นออกไปกว้างขวางขึ้น และขณะเดียวกันเทคนิคนี้ยังช่วยให้เด็กพัฒนาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ข้อเสนอแนะในการใช้เทคนิคนี้คือ ผู้ใหญ่เข้าร่วมไปในการเล่น และช่วยเด็กในการแก้ปัญหาหากเด็กมีลักษณะการเล่นที่จำกัดมาก ควรใช้ของเล่นหรือวัสดุที่ช่วยให้รับรู้ทางประสาทสัมผัสได้มาก เช่นทราย ครีมนกหวีด ฟองสบู่ เป็นต้น หรือใช้ของเล่นที่เป็นตัวละครที่เด็กชอบ เช่น มั๊กกี้เม้าส์ เพื่อดึงความสนใจของเด็ก เทคนิคนี้ทำให้เด็กเรียนรู้ทักษะหลายทักษะ ซึ่งเป็นพื้นฐานของพัฒนาการผ่านการเล่นโดยมีผู้ใหญ่ร่วมในการเล่นและแก้ไขความบกพร่องที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการเล่นที่มีประโยชน์ต่อพัฒนาการ

2. กิจกรรมฟลอร์ไทม์ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสังเกต (Observation) การสังเกตพฤติกรรมของเด็กขณะเล่น เช่น ลักษณะการเล่น การแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง น้ำเสียง คำพูด โดยมุ่งเน้นพฤติกรรมที่สำคัญ ดังนี้ ท่าทางของเด็กเครียดหรือผ่อนคลาย เจ็บขบขี้นโมโหสื่อสารพูดคุยกับใคร หรือกล่าวพูด กล่าวถาม กล่าวแสดงออกเวลาดีใจ แสดงอาการดีใจ ตื่นเต้นในลักษณะใด ท่าทางของเด็กว่าจริงจังหรือไม่จริงจัง โดยมีเป้าหมายสำคัญในขั้นนี้ คือ สังเกตว่าเด็กมีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบข้างมากน้อยเพียงใด และเข้าใจในสิ่งที่ดำเนินไปอยู่รอบตัวหรือไม่เพียงใด เพื่อจะ让孩子รู้ว่าจะเข้าหาเด็กได้อย่างไร

ขั้นที่ 2 เข้าหาเด็กและร่วมกิจกรรม หลังจากที่ได้ทราบข้อมูลเด็กจากขั้นที่แล้วว่าเด็กมีลักษณะอย่างไรและมีอารมณ์เช่นใด ครูเข้ามาหาเด็กและร่วมกิจกรรมพร้อมทั้งพยายามสร้างอารมณ์ร่วมในระดับเดียวกับเด็กอาจนั่งลงใกล้ๆ และเล่นกับเด็ก เริ่มสื่อสาร ซึ่งอาจใช้สีหน้า ท่าทาง ภาษากาย หรือภาษาพูดก็ได้ โดยใช้สิ่งของ ของเล่นหรือกิจกรรมที่เด็กสนใจในขั้นนี้ทั้งสองฝ่ายเริ่มสื่อสารกันคือ สร้างวงจรสื่อสาร เป้าหมายสำคัญขั้นนี้คือ เพื่อให้เด็กเริ่มสื่อสาร/พูดกับครู โดยเด็กเป็นฝ่ายเริ่มสื่อสารก่อน

ขั้นที่ 3 คล้อยตามเด็ก (Follow the Child's Lead) ขั้นนี้เป็นการให้เด็กนำการเล่นและครูทำตามที่เด็กนำ ครูจะต้องพยายามคล้อยตามเด็กโดยไม่สั่งหรือจับมือให้เด็กทำ แต่คล้อยตามในสิ่งที่เด็กพูดและสิ่งที่เด็กทำ โดยให้เด็กเป็นผู้นำในการเล่น เด็กจะเป็นคนตัดสินใจในการเล่น ว่าเด็กจะเล่นอย่างไร เล่นอะไรก่อน ครูจะต้องคล้อยตาม ในขั้นนี้ครูต้องการให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง เมื่อเด็กเห็นว่าครูเข้าใจในตัวเขา เขาจึงกล้าแสดงออกมากขึ้น เป้าหมายสำคัญในขั้นนี้คือ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการเล่น ในการสนทนา ซึ่งจะนำไปสู่การมีความเชื่อมั่นมากขึ้นของเด็ก

ขั้นที่ 4 เพิ่มเติมและขยายการเล่น (Extend and Expand Play) ในขั้นนี้ครูพยายามขยายการเล่นและการสื่อสารให้มากขึ้น โดยไม่แทรกแซงการเล่นของเด็ก ครูเป็นฝ่ายเล่นตาม หากเด็กปล่อยเรื่องสื่อสาร ครูจะต้องเปลี่ยนตาม ครูถามคำถามเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ขั้นที่ 5 ปิดวงจรของการสื่อสาร (Child Closes the Circle of Communication) เป็นการสิ้นสุดเรื่องที่สื่อสารกัน เมื่อครูเริ่มสื่อสารกับเด็ก เช่น ครูยิ้มให้เด็กยิ้มตอบ นั่นคือจบ 1 วงจรสื่อสาร ครูขยายการสื่อสารให้มากขึ้น เมื่อบรรลุถึงเป้าหมายที่สำคัญแล้ว คือ ทั้งครูและเด็กสื่อสารกันรู้เรื่องเด็กจะเป็นฝ่ายปิดวงจรสื่อสาร แต่ไม่ได้หมายความว่า การสื่อสารสิ้นสุดลงเพียงนี้ เด็กอาจมองไปยังสิ่งอื่นหรือของเล่นอื่น และเริ่มเปิดวงจรสื่อสารใหม่ได้อีก เป้าหมายสำคัญในขั้นนี้ คือ เพื่อกระตุ้นให้เด็กพยายามสื่อสารมากขึ้น ทำให้เด็กเข้าใจว่า การสื่อสารเป็นการโต้ตอบระหว่างสองฝ่าย มิใช่เป็นการแสดงออกของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว

พฤติกรรมวิเคราะห์เชิงประยุกต์ (Applied Behavior Analysis : ABA)

พฤติกรรมวิเคราะห์เชิงประยุกต์ใช้ชื่อย่อว่า ABA นำวิธีการปรับพฤติกรรมมาใช้ในการสอนบุคคลออทิสติก ซึ่งจะเหมาะสมอย่างยิ่งหากนำไปใช้สอน หรือปรับพฤติกรรมบุคคลออทิสติกพัฒนาขึ้นโดย Lovass มีชื่อเรียกหลายชื่อได้แก่ Discrete Trial (DT) Discrete Trial Therapy/Teaching (DTT) และ Intensive Behavior Intervention (IB) จุดมุ่งหมายของการใช้พฤติกรรมวิเคราะห์เชิงประยุกต์ คือ การสร้างเสริมพฤติกรรมใหม่ให้เกิดขึ้น เช่น การมองหน้า การปฏิบัติตามคำสั่ง การเลียนแบบ และ/หรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เช่น การแสดงอารมณ์เกรี้ยวกราด การกรีดร้อง การทำร้ายตนเอง เป็นต้น สารสำคัญของวิธีนี้มีดังนี้ (Green, 1996; Holmes, 1998, ผดุง อารยะวิญญู 2546)

1. ABA เป็นเทคนิคที่นำมาใช้สอนทักษะต่างๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนออทิสติก วิธีนี้จะแยกทักษะออกเป็นขั้นตอนย่อย แล้วสอนแต่ละขั้นตอนย่อยแยกออกจากกัน เช่น สอนการสบตาการเลียนแบบ เป็นต้น นักเรียนจะเริ่มเรียนทักษะย่อยที่สุดก่อนแล้วค่อยๆ เรียนรู้ทักษะที่ซับซ้อนขึ้นเมื่อทำทักษะย่อยแต่ละทักษะได้แล้ว ทั้งนี้โดยมีสมมุติฐานว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นการพูด วิชาการหรือทักษะชีวิต สามารถสอนได้โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ และนักเรียนจะทำพฤติกรรมนั้นอีก หากเมื่อทำแล้วได้รับรางวัลหรือสิ่งเสริมแรงและมีแนวโน้มที่จะหยุดพฤติกรรมนั้น หากไม่ได้รับการเสริมแรงและในการเรียนการสอนนั้นจะค่อยๆ ลดสิ่งเสริมแรงลงจนนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องได้รับการเสริมแรงตลอดเวลา หลังจากนั้น Lavas ได้พัฒนารูปแบบของ ABA อีกรูปแบบหนึ่งเมื่อพุทธศักราช 2530 โดยใช้การส่งเสริมพฤติกรรมอย่างเข้มข้น (Intensive Behavioral Intervention) นอกจากนี้เป็นการพูดเชิงประยุกต์ (Applied Verbal Behavior) เป็นอีกรูปแบบของ ABA เป็นรูปแบบล่าสุดใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมการพูดของ สกินเนอร์ (Skinner, 1975) เพื่อชี้แนะและให้สิ่งเสริมแรงการพูดเหมือนกับโปรแกรม ABA ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนตระหนักรู้ว่าภาษาจะช่วยให้ได้สิ่งที่ต้องการ

2. ABC พัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิดของการส่งเสริมพฤติกรรมอย่างเข้มข้น พฤติกรรมและบำบัดและการบำบัดรักษาพฤติกรรมเป็นการบำบัดโดยทำตัวอย่างให้ดูเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ขั้นตอนแยกย่อยบางที่เรียกว่า "แบบ ABC (ABC Mode)" ซึ่งทุกๆ ตัวอย่าง หรือกิจกรรมที่ใช้กับนักเรียนจะทำให้ให้นักเรียนแก้ปัญหาได้สำเร็จ โดยที่ ABC Model ประกอบด้วย

A (Antecedent) คือ ข้อเรียกร้องหรือคำสั่งให้นักเรียนกระทำที่ไม่ให้ความร่วมมือและไม่ตอบสนอง

B (Behavior) คือ ปฏิกริยาตอบสนองของนักเรียนซึ่งรวมทุกพฤติกรรมทั้งที่สำเร็จ

C (Consequence) คือ ผลที่ตามมาหลังจากการตอบสนองของนักเรียนแล้ว ได้แก่ ครูให้สิ่งเสริมแรงเชิงบวกที่เป็นรูปธรรมหรือสิ่งเสริมแรงทางสังคม เช่น คำชมหรือมีปฏิกริยาเชิงลบเช่น พูดว่า "ผิด"

3. ขั้นตอนการสอนโดยใช้เทคนิค ABA ประกอบด้วยวิธีการ 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบพฤติกรรม (Behavior Assessment) โดยก่อนช่วยเหลือนักเรียนจะต้องมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเสียก่อนว่าพฤติกรรมใดบ้างที่เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขและเลือกที่จะแก้ไขพฤติกรรมใดบ้าง ในขั้นนี้มีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้ 1) กำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข และกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 2) กำหนดข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data) เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนว่า เกิดขึ้นบ่อยเพียงใด เช่น นักเรียนส่งเสียงกรีดร้องวันละ 5 ครั้ง หรือนักเรียนให้ความสนใจต่อกิจกรรมเพียง 2 นาที เป็นต้น ข้อมูลดังกล่าวอาจบันทึกและจัดทำเป็นแผนภูมิแท่งหรือเส้นพัฒนาการเพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ ซึ่งโดยทั่วไปจะเก็บข้อมูลประมาณ 6-10 วันหลังจากบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนได้แน่ชัดแล้ว จึงเริ่มลงมือให้ความช่วยเหลือต่อไป

ขั้นที่ 2 ให้ความช่วยเหลือ (Intervention) ซึ่งเป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรือสร้างเสริมพฤติกรรมใหม่ โดยใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น 1) การให้แรงเสริมเชิงบวก (Positive Reinforcement) เป็นการให้สิ่งที่น่าสนใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่กำหนดไว้เช่น อาจเป็นอาหาร และควรเป็นอาหารที่เด็กแต่ละบุคคลชอบ เช่น ลูกก็ มั่นฝรั่งทอด ไอศกรีม ลูกกวาด เป็นต้น หรือเป็นคำชม เช่น ดี ดีมาก เยี่ยม ใช้ได้ หรือเป็นการแตะไหล่ แตะหลัง และโอบกอด 2) การให้การกระตุ้นเตือน (Prompting) เป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้ริเริ่มพฤติกรรมใหม่หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยครูเพียงช่วยเริ่มต้นให้เท่านั้น พฤติกรรมที่เหลือนักเรียนจะต้องทำเอง เช่น ครูอาจบอกแนวทางเบื้องต้นให้ พอเด็กเรียนเข้าใจและเกิดแนวทางแล้วเด็กจะแสดงพฤติกรรมนั้นได้ การกระตุ้นเตือนมีหลายรูปแบบ เช่น การกระตุ้นเตือนทางวาจา การกระตุ้นเตือนทางกาย และการกระตุ้นเตือนด้วยท่าทาง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การคงไว้ซึ่งพฤติกรรม (Maintenance) ในขั้นนี้เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้แล้ว ครูจำเป็นจะต้องให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไปเรื่อยๆ โดยไม่กลับไปแสดงพฤติกรรมเดิมอีก จึงจำเป็นต้องมีการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนไปอีกระยะหนึ่งว่าพฤติกรรมนั้นคงที่หรือยังหากยังไม่คงที่ครูจะต้องทดลองใช้วิธีการแก้ไขพฤติกรรมต่อไปอีกระยะหนึ่ง

การผสมผสานประสาทสัมผัส (Sensory Integration) เป็นวิธีการบำบัดบุคคลออทิสติกอีกวิธีหนึ่งพัฒนาโดย Dr. Jean Ayres ผู้ที่ใช้เทคนิคนี้ในการบำบัดบุคคลออทิสติกส่วนใหญ่ คือนักกิจกรรมบำบัด (Occupational Therapist) ก็ใช้เทคนิคนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลพิการประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะเด็กที่ต้องอยู่ในศูนย์ประจำหรือสถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้าหรือถูกทอดทิ้งในสถานที่ดังกล่าวมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป หรือเด็กที่ต้องอยู่ในโรงพยาบาลเป็นระยะเวลายาวนาน หรือเด็กที่ได้รับบาดเจ็บและกระบวนการพัฒนาการถูกขัดขวาง ซึ่งการใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ด้านร่วมกันและการจัดระบบการใช้ประสาทสัมผัส เพื่อให้การรับรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์หลัก คือ การทำให้บุคคลออทิสติกลดความรู้สึกไวต่อสิ่งต่างๆ ที่สัมผัส และช่วยให้สามารถจัดระบบข้อมูลที่ได้รับจากประสาทสัมผัส (McCarthy, 1998) หากบุคคลใดมีความบกพร่องของการใช้ประสาทสัมผัส จะมีผลกระทบต่อชีวิตของบุคคลนั้นทุกด้านรวมทั้งการเล่นและการเรียนรู้ ซึ่งมีการแสดงลักษณะมากกว่าหนึ่งลักษณะ ดังนี้ 1) ความรู้สึกไวมากต่อการสัมผัส การเคลื่อนไหว การเห็นหรือการได้ยิน 2) ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ผ่านประสาทสัมผัสได้น้อย 3) ระดับของการทำกิจกรรมจะสูงหรือต่ำมากจนผิดปกติ 4) มีปัญหาการประสานสัมพันธ์ของร่างกาย เช่นการทรงตัวได้ไม่ดี การเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ของร่างกายไม่ประสานสัมพันธ์กัน 5) การพูด ภาษา ทักษะการเคลื่อนไหวหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนล่าช้า 6) จัดการกับพฤติกรรมของตนเองได้ไม่เหมาะสมไม่ยั้งคิด วอกแวกง่ายกับข้อใจสูง ก้าวร้าวเป็นต้น 7) มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองเชิงลบเช่น ตนเองเป็นคนขี้เกียจน่าเบื่อ ไม่กระตือรือร้น

Dr.A yres ได้ใช้ความรู้สึกของระบบการเคลื่อนไหว (Vestibular Sense) จากการสัมผัส (Tactile Sense) และจากตำแหน่งของร่างกาย (Proprioception) เข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ระบบประสาทสัมผัสพัฒนาได้ดีขึ้น โดยทั่วไปคนเราได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ผ่านประสาทสัมผัสด้านต่างๆ ได้แก่การเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การชิมรส และการสัมผัส ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะได้รับผ่านระบบการเคลื่อนไหว การสัมผัสและตำแหน่งของร่างกายทำให้ร่างกายสามารถคงสภาพความตึงตัวของกล้ามเนื้อ โดยระบบการเคลื่อนไหวช่วยให้เกิดการประสานงานกันระหว่างซีกซ้ายและซีกขวาของร่างกายและการพุงศีรษะให้ตั้งตรงด้านแรงโน้มถ่วง ระบบการสัมผัสช่วยให้รับรู้ความรู้สึกหลากหลายได้ ทั้งสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ ส่วนระบบตำแหน่งของร่างกายช่วยให้ยับยั้งหรือเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ช่วยให้ทรงตัวไม่ให้ตกจากเก้าอี้หรือที่นั่ง หรือช่วยให้สามารถใช้มือจัดการกับสิ่งต่างๆ เช่น จับดินสอเขียน ตีกระทบคิม จับช้อนและส้อม หวีผม เป็นต้น

วิธีการช่วยเหลือ กระบวนการรับรู้ข้อมูลจากประสาทสัมผัสเป็นขั้นตอนแรกๆ ที่ควรให้การช่วยเหลือซึ่งจะกระทำได้ด้วยการควบคุมสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้ 1) การลดปริมาณข้อมูลจากประสาทสัมผัสด้านต่างๆ ที่บุคคลออทิสติกได้รับมากเกินไป เช่น หากบุคคลออทิสติกมีความรู้สึกไวมากต่อเสียงที่ได้ยินก็อาจให้เขามีโอกาสได้ยินเสียงที่มีระดับความถี่แตกต่างกันที่ตรงระดับความถี่ที่เขาไม่ชอบ 2) การจัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น บุคคลออทิสติกที่มีปัญหาในการรับรู้ข้อมูลจากการสัมผัสอาจใช้สื่อที่มีพื้นผิวแตกต่างกันหลากหลายให้สัมผัสจนสามารถลดความรู้สึกไวต่อการสัมผัสได้ 3) การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อปรับภาวะการตื่นตัวรับข้อมูลจากประสาทสัมผัสให้อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมสำหรับบุคคลแต่ละคน เช่น 1) จัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นหรือรื้อภาวะการตื่นตัวรับความรู้สึก ได้แก่ การเคลื่อนไหวเร็วและแรง การขบเคี้ยวขนมกรอบๆ การนั่งกระแทกบนลูกบอล 2) จัดกิจกรรมเพื่อยับยั้งภาวะการตื่นตัวรับความรู้สึก ได้แก่ การเคลื่อนไหวช้า มั่นคง การฟังเพลงเบาๆ ซ้ำๆ การโยกตัวช้าๆ การแกว่งหรือเหวี่ยงช้าๆ

6. บทบาทหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2554: 9 - 11) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้

6.1 บทบาทหน้าที่หลักของศูนย์การศึกษาพิเศษ

การดำเนินการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา/จังหวัดในรอบทศวรรษที่ผ่านมา มีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ รวมทั้งความชัดเจนเรื่องภาระงานและบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษเสมอมาส่งผลให้การดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษตอบสนองวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการได้ในระดับหนึ่งประกอบกับมีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2553 จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายและภาระงานที่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง ดังนี้

บทบาทที่ 1 จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ดำเนินการโดยจัดและส่งเสริม สนับสนุน การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการ โดยจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan : IFSP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) แผนการสอนรายบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) และให้บริการตามแผน จัดฝึกอบรมเชิง

ปฏิบัติการผู้เกี่ยวข้องเรื่องการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนรายบุคคล (IIP) ให้คำปรึกษา แนะนำ และบริการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ แต่ละประเภท ด้วยการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน/ข้อมูลทั่วไป (จากการสัมภาษณ์ สังเกตและสืบค้นจากแฟ้มประวัติของคณพิการ) การคัดกรองคณพิการทางการศึกษาตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินศักยภาพพื้นฐานของเด็กพิการ จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางการศึกษา การประเมินความก้าวหน้า การสรุปพัฒนาการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อเด็กพิการไปรับบริการที่เหมาะสม เช่น บริการทางการแพทย์ โรงเรียนจัดการเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ เป็นต้น

บทบาทที่ 2 พัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคณพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคณพิการ

ดำเนินการโดย การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และพัฒนาให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาสำหรับคณพิการแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ดูแลคณพิการ ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมด้านการจัดการศึกษาสำหรับคณพิการ ส่งเสริมให้มีการผลิตสื่อ คู่มือและเอกสารทางวิชาการ จัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างวิทยากรแกนนำ และครูต้นแบบด้านการศึกษาพิเศษ ส่งเสริมสนับสนุนสถาบันที่ผลิตบุคลากรซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคณพิการและประกาศเกียรติคุณแก่บุคลากรที่มีผลงานดีเด่นด้านการศึกษาพิเศษ

บทบาทที่ 3 จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคณพิการ

ดำเนินการโดย ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาทั่วไปจัดทำ จัดหา ประสานงานตลอดจนจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน แก่คณพิการ ครอบครัว สถานศึกษา และทุกภาคส่วนในจังหวัด จัดให้มีการส่งเสริมการผลิต การให้บริการ คำปรึกษา การพัฒนาองค์ความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สื่อการเรียนการสอนสำหรับคณพิการแต่ละประเภท

บทบาทที่ 4 จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคณพิการ (Transitional Services)

ดำเนินการโดยประสานเครือข่ายในการบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคณพิการ (Transitional Services) ในลักษณะสหวิทยาการ เช่น ส่งไปรับบริการวินิจฉัยหรือฟื้นฟูทางการแพทย์ ส่งต่อไป ฝึกอาชีพ เป็นต้น

สถานศึกษามีกระบวนการจัดการ การให้บริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคณพิการ โดยการสำรวจ จัดทำและจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานให้คณพิการได้รับบริการอื่นๆ ที่

เกี่ยวข้องกับผู้นักปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคนพิการทั้งด้านการศึกษา การแพทย์ การสังคม สงเคราะห์และการอาชีพ เช่น วินิจฉัย หรือฟื้นฟูทางการแพทย์ การเรียนร่วม การสังคมสงเคราะห์ การได้รับสิทธิทางกฎหมาย และการฝึกอาชีพ เป็นต้น รวมทั้งจัดเตรียมคนพิการให้มีความพร้อม โดยคำนึงถึงความต้องการของคนพิการด้านสภาพแวดล้อม ช่วงระยะเวลาในสภาพแวดล้อมหนึ่งไปสู่ สภาพแวดล้อมหนึ่ง เช่น จากสถานศึกษาหนึ่งไปอีกสถานศึกษาหนึ่ง จากบ้านไปสู่สถานศึกษา/ โรงพยาบาล/สถานประกอบการอื่นๆ ตามความต้องการจำเป็นของคนพิการ โดยจะต้องให้คนพิการ/ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับคณะบุคคลสหวิชาชีพ เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านของคนพิการมี ข้อจำกัดน้อยที่สุด ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพมากที่สุด

บทบาทที่ 5 ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน ด้วย กระบวนการทางการศึกษา

ดำเนินการโดย ให้บริการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชนเป็น ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพและการให้ความช่วยเหลือคนพิการ การจัดกระบวนการ ทางการศึกษาให้สามารถเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ต้อง ดำเนินการโดยการให้ครอบครัวและชุมชนเป็นแกนหลักในการดูแลคนพิการอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้คนพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)แผน ให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) เช่น ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะทางสังคม ทักษะการรับรู้และแสดงออกทางภาษา ทักษะการใช้สติปัญญา และเตรียมความพร้อมทางวิชาการ

บทบาทที่ 6 เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับ คนพิการ

ดำเนินการโดย รวบรวมกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ หลักเกณฑ์ นโยบาย และ จัดทำฐานข้อมูล สารสนเทศ สถิติ ทะเบียนคนพิการ การได้รับบริการทางการศึกษา และอาชีพ ความ ต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ของคนพิการ รวบรวมแหล่งเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานที่ให้บริการสำหรับคนพิการในพื้นที่ ประสาน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างเจตคติ และ ความตระหนัก ร่วมในการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 7 จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

ดำเนินการโดยสนับสนุนให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมแต่งตั้งคณะกรรมการ การจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษา คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการ สอนรายบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคคล ที่มีความบกพร่องทางการศึกษาได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใด

ทางการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สนับสนุนให้สถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมทั้งส่งเสริม และร่วมแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประสานงาน คณะอนุกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการจังหวัด เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการกับทุกภาคส่วน

บทบาที่ 8 ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

6.2 บทบาทหน้าที่อื่นของศูนย์การศึกษาพิเศษ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2554: 91) มีดังนี้

6.2.1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีความบกพร่อง ทางสุขภาพซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรังอยู่ในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นระยะเวลานานจนไม่สามารถไปเรียนใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้ตามปกติ

6.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีการเรียนร่วมใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

6.2.3 จัดทำระบบส่งต่อ และส่งเสริมสนับสนุนช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

6.2.4 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคน พิการตามความเหมาะสมและจำเป็น

6.2.5 ประสานและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สามารถพัฒนา สนับสนุน และจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการ เรียนร่วมทั้งของรัฐและเอกชน

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย (2562 : 5 - 6) กำหนดบทบาทหน้าที่หลัก และบทบาทหน้าที่อื่น ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย ดังนี้

1. จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน อนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3. จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : EP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลือ อื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

4. จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services)

5. ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา

6. เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

7. จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

8. ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย
บทบาทหน้าที่อื่น ในการดำเนินงานดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีความบกพร่องทางสุขภาพซึ่งเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นระยะเวลานานจนไม่สามารถไปเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามปกติ

2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

3. จัดระบบส่งต่อและส่งเสริมสนับสนุนช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

4. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตามความเหมาะสมจำเป็น

5. ประสานและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน สามารถพัฒนา สนับสนุนและจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมทั้งของรัฐและเอกชน

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี (2564 : 1) กำหนดบทบาทหน้าที่หลักของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ดังนี้

1. จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3. จัดระบบและส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

4. จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

5. ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัว และชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา

6. เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

7. จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ในจังหวัด

8. ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กำหนดบทบาทหน้าที่อื่น ในการดำเนินงานดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ซึ่งเจ็บป่วย เรื้อรังในโรงพยาบาลหรือที่บ้านเป็นระยะเวลานานจนไม่สามารถไปเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตามปกติ
2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน
3. จัดระบบส่งต่อและส่งเสริมสนับสนุนช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ
4. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตามความเหมาะสมจำเป็น
5. ประสานและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรคนพิการ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน สามารถพัฒนา สนับสนุนและจัดการศึกษาสำหรับคนพิการที่มีการเรียนร่วมทั้งของรัฐและเอกชน

7. บริบทของห้องเรียนคู่ขนานศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี

ในปีการศึกษา 2551 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ได้รับโอกาสจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกจำนวน 2 ห้องเรียน คือ โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และโรงเรียนวัดอ้อยยี่การาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ต่อมาศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีได้จัดทำโครงการจ้างบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาพิเศษ (ห้องเรียนคู่ขนานในโรงเรียนการจัดการเรียนร่วม โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เพื่อจัดจ้างบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ โดยมี นายชาญ พวงเพ็ชร์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในขณะนั้น เป็นผู้อนุมัติโครงการอย่างต่อเนื่องในตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 (ปีการศึกษา 2552) รวมทั้งหมด 21 ห้องเรียน 21 โรงเรียน ดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2552 - 2561 มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และสอดคล้องกับนโยบายโรงเรียนพระราชรัฐหรือโรงเรียนดีใกล้บ้านสำหรับเด็กทั่วไปและเด็กพิการ การลงทุนต่ำกว่าการสร้างโรงเรียนเฉพาะความพิการ

ต่อมาในปีการศึกษา 2559 คณะครูห้องเรียนคู่ขนานได้รับการมอบหมายให้รวบรวมข้อมูลในเรื่องเชิงลึกตามโครงการโรงเรียนแกนนำการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลออทิสติก (ห้องเรียนคู่ขนาน) บริการชั้นเรียนในลักษณะแผนเปลี่ยนผ่าน ของเด็กห้องเรียนคู่ขนาน จากเรียนร่วมบางเวลา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ฯลฯ เป็นข้อมูลในห้องเรียนคู่ขนานทั้งงบประมาณจ้างบุคลากรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ห้องเรียน และงบประมาณจ้างบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 21 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 26 ห้องเรียน 23 โรงเรียน จนสำเร็จเรียบร้อย เป็นผลให้ในปีการศึกษา 2562 สามารถนำมาจัดระบบ

รายงานข้อมูลเด็กห้องเรียนคู่ขนานต่อเนื่องได้ ในปีการศึกษา 2563 ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2564
ต่อสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก 1 โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิต) ตั้งอยู่ 37/48
ซอยคลองหลวง 40 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/
โทรสาร 02-9020019

2. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก 1 โรงเรียนวัดอัยยการาม ตั้งอยู่ 18 หมู่ 4 ตำบล
ลำผักกูด อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5461255

3. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก 1 โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ ตั้งอยู่ 27/25 ตำบล
คลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์/โทรสาร 02-9864221

4. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก โรงเรียนบัวแก้วเกษร ตั้งอยู่ หมู่ที่ 9 บ้านระแหง
ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5991546

5. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก โรงเรียนวัดบัวสุวรรณประดิษฐ์ ตั้งอยู่ หมู่ 9
ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-9775560

6. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) ตั้งอยู่ 1/26 หมู่ 2
ถนนปทุมธานีสายใน ตำบลบางชะแยง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5811460

7. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดเทียนถวาย ตั้งอยู่ หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอ
เมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 โทรศัพท์/โทรสาร 02-5012297/02-5614233

8. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนวัดจันทน์กะพ้อ ตั้งอยู่ 41 หมู่ที่ 3 ตำบลบางเตย
อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 0-25933140

9. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก 2 โรงเรียนคลองหนึ่ง (แก้วนิมิต) ตั้งอยู่ 37/48
ซอยคลองหลวง 40 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/
โทรสาร 02-9020019

10. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนวัดบางชัน ตั้งอยู่ 68/8 หมู่8 ตำบลคลองหนึ่ง
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์/โทรสาร 02-5168265

11. ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก 2 โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ ตั้งอยู่ 27/25
ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์/โทรสาร 02-9864221

12. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดศิริจันทาราม ตั้งอยู่ 33/6 หมู่ 13 ตำบลคลองห้า
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120 โทรศัพท์/โทรสาร 02-9864742

13. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนลำสนุ่น ตั้งอยู่ 25 หมู่ที่ 7 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี 12130 เบอร์โทรศัพท์/โทรสาร 02-5322211

14. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ ตั้งอยู่ 47 ซอย
พหลโยธิน 127 ตำบลประชาธิปไตย จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ 02-5321789 โทรสาร 02-5674821

15. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนวัดพิชิตปิตยาราม ตั้งอยู่ 44/13 หมู่ที่ 4 ตำบล
บึงน้ำรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110 โทรศัพท์ 02-5461296 โทรสาร 02-9040607
16. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดแสงสรรค์ ตั้งอยู่ 360 ซอยรังสิต-นครนายก 31
ถนนรังสิตนครนายก ตำบลประชาธิปัตย์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ 02-5331099
โทรสาร 02-5330289
17. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดอัยยการาม 2 ตั้งอยู่ 18 หมู่ 4 ตำบลลำผักกูด
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5461255
18. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดกลางคลองสีตั้งอยู่ 24 หมู่ที่ 5 ตำบลลาดสวาย
อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ 02-5332298
19. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนวัดท่าเลทอง ตั้งอยู่หมู่ 17 ตำบลบึงทองหลาง
อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5631200
20. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดธัญญะผล ตั้งอยู่ หมู่ 5 ตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูก
กา จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-1935397
21. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนวัดลาดสนุ่น ตั้งอยู่ ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัด
ปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5322211
22. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนเลิศพินิจพิทยาคม ตั้งอยู่ 15 หมู่ที่ 15 ตำบลบึง
คำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัด ปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5691011
23. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนชุมชนบึงบา ตั้งอยู่ หมู่ 6 ตำบลบึงบา อำเภอหนอง
เสือ จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ 02-5491134 โทรสาร 02-5491304
24. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าปทุมธานี ตั้งอยู่ 11
ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-5931965
25. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระ
ราชูปถัมภ์ ตั้งอยู่ 38 หมู่ 4 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ 02-9027166
26. ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม ตั้งอยู่ ตำบลบึงบา อำเภอหนอง
เสือ จังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์/โทรสาร 02-9059729

8. ความพึงพอใจ

8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” โดยทั่วไปนิยม ทำการศึกษา
ความพึงพอใจในด้านความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน และความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งมี
นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

Yoder (1985: 6) อธิบายความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีความพึงพอใจในงานและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ บุคคลที่มีความพึงพอใจ ในงานที่ทำ เมื่อได้รับผลตอบแทน ประโยชน์ที่ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและด้านจิตใจจากงานนั้น

Cullen (2001 : 664) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึก ของบุคคล ทั้งที่เกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาวที่มีต่อคุณภาพการบริการต่างๆ ทั้งในระดับแคบ ที่เกี่ยวกับ ลักษณะบริการ ที่มีต่อคุณภาพการบริการ เช่น ความรับผิดชอบ ความน่าเชื่อถือน่าไว้วางใจ ของผู้ให้บริการ เป็นต้น และในระดับกว้างที่เป็นมุมมองของผู้รับบริการที่ได้จากบริการทุกประเภทที่ นำไปเป็นข้อสรุปรวมความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อองค์กร

จิราภรณ์ พรหมสืบ (2559: 44) ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึก ทางอารมณ์และจิตใจ ของแต่ละบุคคล ที่มีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น ซึ่งการตอบสนองต่อสิ่งเร้าอาจจะเป็นเชิงบวกหรือลบก็ได้ดังนั้นครูผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้จึงจะทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจและแสดงพฤติกรรมที่ดีออกมา

อุษา มะลิคำ (2561: 16) ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องาน และการทำงานนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้สึกพร้อมจะเสียสละทุกอย่าง อุทิศร่างกาย แรงใจ และสติปัญญา ให้แก่งาน และในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลมีความรู้สึก ไม่พึงพอใจ ต่องาน และการทำงานจะไม่มี ความกระตือรือร้นในการทำงาน เพียงแต่ทำงานตามหน้าที่ให้เสร็จๆ ไปในแต่ละวันเท่านั้น และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานใน ทางบวก เป็นความสุขของ บุคคลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิด ความรู้สึกกระตือรือร้นที่มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญและ กำลังใจในสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อ ความสำเร็จและเป็นไปตาม เป้าหมายขององค์การ

น้ำลีน เทียมแก้ว (2561: 7) สรุปว่าความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึก ชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจาก ความสนใจ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

สัณญา เคนาภูมิ และคณะ 2563: 14) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือการ รับรู้ทางอารมณ์ ทัศนคติในทางบวก ความพอใจ ความชอบใจ ความประทับใจ รู้สึกมีความสุขหลังจาก ที่ผู้มารับบริการมีต่อการให้บริการ และความต้องการของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งความรู้สึกพึงพอใจ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งในที่นี้ได้หมายถึง การบริการที่ดี ความรู้สึกพึงพอใจจะ เกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้บริการ

สรุปความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่ดีหรือการรับรู้ทางอารมณ์ ทัศนคติในทางบวก ความชอบใจ ความประทับใจ ความต้องการของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกพึงพอใจ จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการ รู้สึกมีความสุขหลังจากที่ผู้มารับบริการมีต่อการให้บริการตาม

แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ปทุมธานี

8.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

มาสโลว์ (1970) แนวคิดทฤษฎีการสร้างควมพึงพอใจมีหลายทฤษฎีแต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงได้แก่ ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ซึ่งได้กล่าวไว้ดังนี้

1. บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่สิ่งจูงใจของพฤติกรรมอื่นๆ ต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งจูงใจกับพฤติกรรมของคนนั้น
3. ความต้องการของบุคคล จะเรียงเป็นลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงต่อไป ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ (Basic physiological needs or Biological Needs, Physical Needs) ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการในขั้นนี้ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ที่มีอำนาจมากที่สุดและเห็นได้ชัดที่สุดกว่าความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ความต้องการด้านปัจจัย 4 บำบัด ความหิวกระหาย การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ตลอดจนความต้องการที่แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของร่างกายและอินทรีย์ หากความต้องการในขั้นนี้ได้รับการตอบสนองแล้วจะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่า แต่ถ้าบุคคลประสบความล้มเหลวในการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานนี้แล้ว ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

3.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs and Security) ความต้องการในขั้นนี้สังเกตได้ง่ายในทารกและเด็กเล็กเพราะวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ในวัยผู้ใหญ่ความต้องการขั้นนี้จะมีอิทธิพลต่อบุคคลโดยเฉพาะคนที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครองหรืองานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย ความต้องการความปลอดภัยจะเกี่ยวข้องกับการเผชิญสิ่งต่างๆ เช่น สงคราม อาชญากรรม ภัยธรรมชาติความสับสน ไม่เป็นระเบียบของสังคม เป็นต้น ในขั้นนี้ศาสนาและปรัชญาที่มนุษย์ยึดถือเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง เพราะทำให้บุคคลได้จัดระบบของตัวเองให้มีเหตุผลและวิถีทางที่ทำให้ตนเองรู้สึกปลอดภัย

3.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs or Social Needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านร่างกายและความ

ปลอดภัยได้รับ การตอบสนองแล้ว มนุษย์ต้องการความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวหรือกลุ่มสังคม และจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้ง หรือไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม หรือแม้แต่กรณีที่มีจำนวนเพื่อน หรือสมาชิกในบ้านลดน้อยลงไป ผู้ที่ไปอยู่ในสังคมใหม่จะเกิดความต้องการเป็นเจ้าของและจะแสวงหาการยอมรับจากสังคมใหม่อย่างยิ่ง การขาดสิ่งนี้ทำให้มนุษย์เกิดความคับข้องใจและเกิดปัญหาปรับตัวไม่ได้ส่งผลเป็นความผิดปกติในพฤติกรรมหรือความเจ็บป่วยทางจิตใจ

3.4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs, Self-Esteem Needs)

คือ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองด้านความรักและความเป็นเจ้าของแล้วจะส่งผลให้เกิดความต้องการในขั้นนี้เกิดขึ้น ความต้องการในขั้นนี้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

3.4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (Self-Respect) คือความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความสามารถและความสำเร็จไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นและมีความอิสระ

3.4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from Others) คือ ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงได้รับความสนใจ การยอมรับและยกย่อง มีสถานภาพทางสังคมและ เป็นที่ชื่นชมยินดี ทำให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่า

3.5 ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs, Self-Realization, Self-Fulfillment Needs) หมายถึงความปรารถนาในสิ่งท้าทายทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งบุคคลจะได้รับ โดยใช้ความสามารถและศักยภาพของตนอย่างเต็มที่และอย่างเหมาะสมหากความต้องการในขั้น ต้น ได้รับการตอบสนองมาโดยลำดับทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างบริบูรณ์ความต้องการเข้าใจตนเอง อย่างแท้จริง ในระดับนี้ก็จะเกิดขึ้น บุคคลที่ประสบความสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของตน มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเองเสมอพลังแรงขับของเขาจะผลักดัน ให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความสามารถของตนออกมา

ในการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่มานานบุคคลออกทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีนั้น ส่วนหนึ่งก็เพื่อให้ผู้ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เพื่อนำไปพัฒนางานการนิเทศภายในห้องเรียนคู่มานานบุคคลออกทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีอย่างต่อเนื่องและ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนที่เป็นบุคคลออกทิสติกภายในห้องเรียนคู่มานานบุคคลออกทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีต่อไป

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ซาชาเรียล (Zachariah 2012: 188-216) ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐในประเทศเคนยา โดยพบว่าผลการวิจัยคือ การนิเทศการเรียนการสอนนับว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าเกิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบและขั้นตอนของข้าราชการ ความเชื่อตรงต่อหน่วยงาน ซึ่งประโยชน์ของการดำเนินงานนิเทศ คือ การอำนวยความสะดวกในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการของนักเรียน การปรับปรุงคุณภาพ ในการจัดการเรียนการสอนของครู รวมไปถึงการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของตัวเองได้ ซึ่งปัญหาหลักๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานนิเทศการเรียนการสอน คือ การขาดความสม่ำเสมอการดำเนินงานของผู้บริหารและขาดทรัพยากร ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการกำหนดการพัฒนาโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศการจัดการเรียนการสอนและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น

อัมพรกัญญ บัวครอง (2553: 92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ทำการวิจัย โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 22 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศของผู้บริหารการศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การปฏิบัติการนิเทศการศึกษา การประเมินผลและรายงานผล การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ 2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 1) ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณและให้ความสำคัญรวมถึงการสร้างความร่วมมือในการนำสภาพปัญหา มาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างจริงจัง 2) ควรจัดนิเทศในแนวทางเดียวกันโดยต้องมีการประชุมวางแผนเพื่อหารูปแบบในการนิเทศที่เหมาะสม 3) ควรมีการประชุมอบรมจัดทำสื่อเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศให้มีความหลากหลาย 4) ควรมีแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศที่หลากหลาย ทั้งการนิเทศโดยตรง และทางอ้อม 5) ควรจัดให้มีการประเมินเครื่องมือที่ใช้ว่าตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาในการเรียนการสอน

ลาวัลย์ สอดศรีและปัญญา อัครพุทธพงศ์ (2559: 249-262) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนหลักสูตรสองภาษา (ไทย-จีน) ในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายในมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในจากครูผู้สอน โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล

เพื่อให้มีความ สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัดและกำหนดเป้าหมายทางเลือกในการปฏิบัติงานโดยความร่วมมือ ของผู้อำนวยการและครูผู้สอน รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินการนิเทศ มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยผู้อำนวยการโรงเรียน มีการเลือกกิจกรรมนิเทศด้วยกิจกรรมการเยี่ยมชั้นเรียน การติดตาม การดำเนินการนิเทศภายในโดยผู้อำนวยการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วยการกล่าวชมเชย ต่อหน้าที่ประชุม 3) ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีการประเมินผลก่อนการปฏิบัติโดยหัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้วัดความเข้าใจของครูผู้สอนเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ประเมินระหว่างการปฏิบัติโดย ครูผู้สอนด้วยวิธีการสอบถาม และประเมินหลังการปฏิบัติโดยผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้รับผิดชอบโครงการโดยใช้แบบประเมินโครงการ

สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561:3) ศึกษางานวิจัย เรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานผลกเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1 การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น มีทั้งหมด 4 แนวทาง ได้แก่ (1) ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา (2) ด้านการดำเนินการนิเทศควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งได้อย่างเต็มที่ (3) ด้านการประเมินควรมีการให้ข้อเสนอแนะหลังจากการได้รับการนิเทศ และ (4) ด้านการประชุมหลังการประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ควรมีการประชุมร่วมกันหลังการนิเทศเสร็จสิ้นของผู้รับนิเทศและผู้นิเทศเพื่อรับข้อเสนอแนะและหาแนวทางการแก้ไขเพื่อนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กฤตณัย เจริญสุข และจุไรรัตน์ สุตรุ่ง (2562: 1-13) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การศึกษาสภาพความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แล้ววิเคราะห์ให้เห็นสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ พบว่า โรงเรียนจัดประชุมคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง แล้วจัดทำแผนโครงการทั้ง การนิเทศงานและนิเทศการสอน 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ พบว่า โรงเรียนเลือกสื่อ จากความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศโดยใช้สื่อประเภทสิ่งตีพิมพ์มากที่สุด และสร้างเครื่องมือโดยกำหนดวัตถุประสงค์การใช้อย่างชัดเจนเพื่อกำหนดเนื้อหาและใช้แบบสังเกตการสอน มากที่สุด 4) การปฏิบัติการนิเทศ พบว่า โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานโครงการนิเทศ ภายในโรงเรียน และปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้โดยใช้การสังเกตการสอนมากที่สุด 5) โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกชั้นตอน

สิรินันท์ สุรไพฑูรย์ แซ่ฝุง (2562: ก - ข) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 1) ศึกษาสภาพและความต้องการการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้ กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียน คู่ขนานบุคคลออทิสติก ผลการวิจัย 1. สภาพและความต้องการรูปแบบการนิเทศในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีข้อมูลความต้องการจำเป็นที่นำมาสู่การพัฒนาแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง 3 ประเด็น ดังนี้ประเด็นที่ 1 สภาพในการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก พบว่า โรงเรียนมี การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมภายใต้การบริหารจัดการตามโครงสร้างซีท (SEAT) แต่มีปัญหาและ ความต้องการที่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาอย่างเร่งด่วน อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับเรียง ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านความรู้ในการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาพิเศษ 3) ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ ประเด็นที่ 2 สภาพการนิเทศการ จัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก พบว่า มีการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งการนิเทศพบปะเผชิญหน้าและการนิเทศออนไลน์ มีการนิเทศภายในของสถานศึกษา แต่การนิเทศดำเนินการได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ไม่มีคู่มือและเครื่องมือในการดำเนินงานนิเทศที่ชัดเจน เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครู และการติดตามผลเป็นระยะๆ และประเด็นที่ 3 ความต้องการ รูปแบบการนิเทศในการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก พบว่า โรงเรียนมีความต้องการ รูปแบบในการนิเทศการศึกษาที่มุ่งเน้นการนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งรูปแบบในการนิเทศในการ จัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกที่ผู้บริหารและครูต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาความรู้ในการจัดการศึกษาพิเศษแก่ บุคลากร 2) ด้านสื่อนวัตกรรมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2. การพัฒนาแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า รูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมเรียกว่า รูปแบบการนิเทศแบบ 4 co ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 collaboration and co-planning (ร่วมวิเคราะห์และ วางแผน) องค์ประกอบที่ 2 cooperation (ร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ) องค์ประกอบที่ 3 co-measure and reflection (ร่วมวัด ประเมินสะท้อนผล) และองค์ประกอบที่ 4 co-development (ร่วมคิดค้น วิธีปรับปรุงพัฒนาพ่ายั่งยืน) 3) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีผลการใช้รูปแบบการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับเรียงตามลำดับ

จากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1.การนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงมีประโยชน์ต่อผู้บริหาร และครูต่อการจัดการศึกษาห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ($X=4.00$) 2.ครูสามารถจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($X=3.82$) 3.ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในรูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง อยู่ในระดับมาก ($X=3.60$) 4.ผู้บริหาร และครูปฏิบัติตามรูปแบบการนิเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($X=3.65$) 5.ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกอยู่ในระดับมาก ($X=3.52$)

สถานศึกษาในการ พัฒนาการศึกษายาสามัญหรือยาอาชีพ ต้องมีการนิเทศเป็นหลักของการจัดกิจกรรมบริหาร สถานศึกษา การนิเทศเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานของการศึกษา ผู้นิเทศต้องมีความรู้ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ ในการนิเทศขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศต้องการการดูแลเอาใจใส่ต้องการขวัญและกำลังใจและการสนับสนุนจากผู้บริหารเช่นกัน ในการนิเทศการศึกษานั้น ต้องอยู่บนหลักการด้านวิชาการ มีจุดมุ่งหมายชัดเจนเป็นประจำปีไทย รับฟัง ความคิดเห็นและการกระทำให้หลักมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งการให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นในที่สุด

ตอนที่ 6

กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายใน

จากการประชุมจัดทำแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาจากผลที่ได้จาก ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดีผู้ศึกษาและผู้เข้าร่วมการประชุมร่วมกันสรุปประเด็นต่างๆ จากการระดมความคิดเห็น และร่วมกันพิจารณาตรวจสอบผลการร่างรูปแบบแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี และตรวจสอบรูปแบบแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสมบูรณ์ ของรูปแบบ แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจะได้รูปแบบแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีฉบับสมบูรณ์มีกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายใน 4 ขั้นตอน/ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 แสดงกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในตามแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

แนวทางในการนิเทศภายใน
1. การวางแผนการนิเทศ (Plan)
1.1 ศึกษาหลักการแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมในรูปแบบที่หลากหลาย
1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศให้ ผู้บริหาร ผู้นิเทศและ ผู้ได้รับการนิเทศให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เหมาะสม โดยเลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติงาน และการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง
1.3 ศึกษาบริบทและความต้องการจำเป็นของแต่ละโรงเรียน ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรควิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จ
1.4 นำผลการประเมินความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานแต่ละปี ตลอดจน ปัญหา อุปสรรคที่พบ มาวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญที่จะแก้ปัญหา

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

แนวทางในการนิเทศภายใน
1.5 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี จัดทำปฏิทินการนิเทศ ประเด็นที่จะนิเทศให้ชัดเจน กำหนดงาน/กิจกรรมและรายละเอียดการนิเทศรองรับผู้นิเทศ กับ ผู้รับการนิเทศ
1.6 ผู้รับนิเทศ ร่วมกันสร้างเครื่องมือในการนิเทศให้เหมาะสมและจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้
1.7 จัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งครูผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ จัดทำเป็นแนวทางในการนิเทศเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการนิเทศภายใน
1.8 วางแผนระดมทรัพยากรจากชุมชน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูในการสอนนักเรียนบุคคลออทิสติก เช่น ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น
2. การปฏิบัติงานตามแผน (Do)
2.1 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนปฏิบัติการนิเทศ แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
2.2 กระบวนการทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ศึกษาพิเศษ ครู นักสหวิชาชีพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีการทำหนังสือเชิญและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ
2.3 มีการนัดหมายผู้เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนเรียนร่วม และบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วม ทั้งด้านประเด็นการนิเทศ เอกสารหลักฐาน ร่องรอยต่างๆ และช่วงเวลา ในการนิเทศก่อนการดำเนินงานนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้
2.4 มีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ด้านความคิดและการกระทำ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2.5 มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าด้านวิชาการ และวิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น
2.6 มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องบุคคลออทิสติก การจัดการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนบุคคลออทิสติก
2.7 นิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ ตามประเด็นการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ และให้ข้อเสนอแนะทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

แนวทางในการนิเทศภายใน

4. การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)

- 4.1 การจัดทำรายงานผลการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ
 - 4.2 ตรวจสอบผลการปรับปรุงแก้ไข ว่าได้มีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร
 - 4.3 หากผลการประเมินปรากฏว่าได้ผลดี ก็กำหนดให้เป็นระเบียบปฏิบัติหรือมาตรฐานที่ดำเนินการต่อไป
 - 4.4 หากมีปัญหาใดบ้างที่ทำให้การปรับปรุงแก้ไขงานไม่สำเร็จ ไม่บรรลุผล ก็ให้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่การกำหนดความต้องการจำเป็น ในกิจกรรมเชิงระบบอีกครั้ง
 - 4.5 คณะกรรมการนิเทศ ร่วมศึกษาและออกแบบแก้ไขปัญหาร่วมกับครูและผู้ปฏิบัติงานใหม่ให้ได้ผลตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
 - 4.6 ถ้าปัญหาเดิมยังมีอยู่ หรือพบว่ายังไม่มีการพัฒนาถึงเกณฑ์ที่คาดหวัง ให้นำข้อมูลมาวางแผน แก้ไขใหม่ เป็นวงจรที่ 2 ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพที่สูงยิ่งขึ้น
 - 4.7 การนำเสนอผลการนิเทศให้กับโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
 - 4.8 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานที่หลากหลายรูปแบบ
-

จากตารางที่ 6.1 แสดงกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในตามแนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี พบว่า มี 4 ขั้นตอน/ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ (Plan) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ (Check) และการนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)

ตอนที่ 7

เครื่องมือประกอบการนิเทศภายใน

ในการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคูขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี สิ่งที่ทำให้การทำการศึกษสำเร็จลงได้ คือ เครื่องมือประกอบการศึกษา ทำให้สามารถเก็บข้อมูลได้ถูกต้องกับวัตถุประสงค์การทำการการศึกษา มีรายละเอียดเครื่องมือประกอบการนิเทศภายในดังนี้

7.1 แบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคูขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคูขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง :

1.แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคูขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

2.แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
ประสบการณ์

การจัดการเรียนร่วมในห้องเรียนคูขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายใน
ห้องเรียน

คูขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความต้องการให้ความช่วยเหลือ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของ

นางสาวอุดมลักษณ์ หมีสมุทร

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วมในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติกของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ลักษณะการเลือกตอบ (Check list)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับเพศ อายุ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วมในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติกของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามความเป็นจริง ดังนี้

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 10 – 20 ปี ☐ 21 – 40 ปี
☐ 41 - 60 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร
☐ ครู
☐ ผู้ปกครอง
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ประสบการณ์
☐ 1-5 ปี
☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี
☐ 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกิสถิติของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (/) ตามที่ท่านได้พิจารณาในช่องขวามือ คือ ช่วงระดับคะแนนที่ตรงสภาพความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออกิสถิติของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีใน 4 ขั้นตอน การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ และการประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีทั้งหมด 40 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกิสถิติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกิสถิติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกิสถิติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกิสถิติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออกิสถิติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ นิเทศ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การวางแผนการนิเทศ (Plan)						
1.1	การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการส่งเสริม คุณภาพการเรียนการสอน ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
1.2	สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศให้ผู้บริหาร ผู้นิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติและการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ นิเทศ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.3	การนิเทศภายในต้องให้ ครูเข้าใจถึง ปรัชญาและความต้องการทางการศึกษา					
1.4	การนิเทศภายในช่วยครูให้รู้สึกมั่นคงและ มั่นใจในความสามารถของตนเอง					
1.5	การนิเทศภายในช่วยครูให้สามารถศึกษา ค้นหาความรู้และวิธีทำงานด้วยตนเอง					
1.6	การนิเทศภายในช่วยครูรู้จักวิเคราะห์ ปัญหาด้วยตนเอง					
1.7	การนิเทศภายในช่วยครูให้คุ้นเคยกับแหล่ง วิชาการ และสามารถนำมาใช้ให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียน					
1.8	ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ ต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน บุคคลออทิสติก และจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและความต้องการ					
1.9	วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุ กำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหา สร้างเครื่องมือ ในการ นิเทศให้เหมาะสม และดำเนินการตาม ความต้องการ					
1.10	กำหนดกิจกรรมการนิเทศและวางแผนการ นิเทศ จัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน นิเทศ แนวทางการนิเทศ เขียนเป็นแนว ทางการนิเทศภายใน					
2.การปฏิบัติงานตามแผน (Do)						
2.1	การทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู นักสหวิชาชีพ บุคลากร ภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด ปทุมธานี และบุคคลที่เกี่ยวข้อง					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ นิเทศ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.2	การลงมือปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ขั้นตอนของแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก					
2.3	ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมและ รับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ได้แสดงความสามารถเชิง สร้างสรรค์ ทั้งทางด้านความคิดและการ กระทำ					
2.4	ส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูจัดการเรียนรู้และ จัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการปฏิบัติงานของครู ทำใ้ นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพในทุกด้าน อย่างมีคุณภาพ					
2.5	ส่งเสริมสนับสนุน หรือ ให้ความช่วยเหลือ ในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการ เรียนการสอน บนพื้นฐานของ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศเพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงาม ในวิชาชีพ มีความก้าวหน้าด้านวิชาการ และวิชาชีพ					
2.6	ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง บุคคล ออทิสติก การจัดการเรียนการ สอนให้แก่บุคคล ออทิสติก และเทคนิค การสอนบุคคลออทิสติก					
2.7	นิเทศแบบเป็นทางการ มีการวางแผนการ นิเทศอย่างเป็นระบบ ประชุมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การนิเทศภายใน					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ นิเทศ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.8	การนิเทศแบบไม่เป็นทางการ เป็นการ นิเทศในระหว่างการจัดกิจกรรมนอก แผนการนิเทศที่กำหนด					
2.9	ปฏิบัติการนิเทศโดยใช้สื่อและ เครื่องมือ การนิเทศต่างๆ ดำเนินการนิเทศทั้ง ทางตรงและทางอ้อม					
2.10	ใช้วิธีดำเนินงานด้วยความสร้างสรรค์และ ยืดหยุ่น สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการ ทำงาน					
3. การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ (Check)						
3.1	มีการกำหนดวัตถุประสงค์การติดตาม การ ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.2	มีการจัดทำปฏิทินการติดตาม การ ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.3	จัดหาหรือสร้างเครื่องมือประเมินการ ติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการ นิเทศ					
3.4	มีการกำกับติดตาม การควบคุมคุณภาพ การรายงานความก้าวหน้าเป็นระยะๆ					
3.5	มีการประเมินผลการติดตาม การ ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศตาม แผนที่วางไว้					
3.6	มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการ ติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการ นิเทศ					
3.7	มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.8	มีการวิเคราะห์ข้อมูลผลการติดตาม การ ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ นิเทศ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.9	มีการติดตาม การตรวจสอบ และ ประเมินผลการนิเทศเพื่อสรุปว่าบรรลุ เป้าหมายตามที่คาดการณ์ไว้ หรือไม่					
3.10	มีการรายงานผลสรุปการติดตาม การ ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ อย่าง เป็นทางการ และ รายงานแบบอย่างไม่เป็น ทางการ					
4.การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)						
4.1	จัดทำรายงานผลการนิเทศ ให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบ					
4.2	การจัดทำรายงานผลการนิเทศเป็นระยะๆ ทั้งแบบที่เป็นทางการ กับไม่เป็นทางการ					
4.3	การนำเสนอผลการนิเทศให้กับโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาชั้น พื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบ ห้องเรียนคู่ขนาน ทั้งแบบที่เป็นทางการ กับไม่เป็นทางการ					
4.4	การนำเสนอผลการนิเทศให้กับศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ทั้งแบบที่เป็นทางการ กับไม่เป็นทางการ					
4.5	รายงานผลการนิเทศสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ					
4.6	รายงานผลการนิเทศองค์การบริหารส่วน จังหวัดปทุมธานี					
4.7	การแก้ไขปัญหา ผลของการนิเทศพบว่า เกิดข้อบกพร่อง ขึ้นทำให้งานที่ได้ไม่ตรง ตามเป้าหมายให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ					
4.8	ในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผลงานได้ มาตรฐานอาจใช้มาตรการ การนโยบาย					

7.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี

แบบสัมภาษณ์แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี

เรื่อง การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน
บุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี โดยแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น
2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษา
พิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาในการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น ไม่มีผลต่อการบริหารงาน
และการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อสกุล

ประวัติการศึกษา

.....
.....
.....

สถานที่ทำงาน

.....
.....
.....

ประสบการณ์ในการทำงาน

.....
.....

ตอนที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์

1.แนวทางในการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีการปฏิบัติที่ดี

1.1 การวางแผนการนิเทศ (Plan)

ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการวางแผนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.2. การปฏิบัติงานตามแผน (Do)

ท่านมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านการดำเนินการนิเทศ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.3 การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ (Check)

ท่านมีแนวทางการพัฒนาการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผล การนิเทศ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.4 การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)

ท่านมีแนวทางการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

7.3 แบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศตามแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

แบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศตามแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง ให้ผู้นิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ โดยพิจารณาในช่องรายการ
นิเทศแต่ละขั้นตอน/ด้าน ในแต่ละรายการว่าได้ดำเนินการในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องที่ ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำอธิบายระดับการดำเนินการ

5 หมายถึง มีการดำเนินการมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินการมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินการปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินการพอใช้

1 หมายถึง มีการดำเนินการน้อยที่สุด

รายการนิเทศ	ระดับการดำเนินการ				
	5	4	3	2	1
1. การวางแผนการนิเทศภายใน (Plan)					
1.1 ศึกษาหลักการแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียน ร่วมในรูปแบบที่หลากหลาย สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศให้ ผู้ นิเทศและ ผู้ได้รับการนิเทศให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ เหมาะสม โดยเลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติงาน และการ ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง ศึกษาบริบทและความต้องการ จำเป็นของแต่ละโรงเรียน					
1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ของครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ อุปสรรค วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ความต้องการ และจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหาและความต้องการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาให้ประสบความสำเร็จ					

รายการนิเทศ	ระดับการดำเนินการ				
	5	4	3	2	1
1.3 นำผลการประเมินความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานแต่ละปี ตลอดจน ปัญหา อุปสรรคที่พบ มาวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญที่จะแก้ปัญหา					
1.4 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี จัดทำปฏิทินการนิเทศ ประเด็นที่จะนิเทศให้ชัดเจน กำหนดงาน/กิจกรรมและรายละเอียดการนิเทศรองรับ					
1.5 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดทางเลือกและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี จัดทำปฏิทินการนิเทศ ประเด็นที่จะนิเทศให้ชัดเจน กำหนดงาน/กิจกรรมและรายละเอียดการนิเทศรองรับผู้นิเทศ กับ ผู้รับการนิเทศ					
1.6 ร่วมกันสร้างเครื่องมือในการนิเทศให้เหมาะสมและจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้					
1.7 จัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทั้งครู ผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ จัดทำเป็นแนวทางในการนิเทศเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการนิเทศภายใน					
1.8 วางแผนระดมทรัพยากรจากชุมชน ท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูในการสอนนักเรียนบุคคลออทิสติก เช่น ขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น					
2. การปฏิบัติงานตามแผน (Do)					
2.1 ผู้นิเทศ กับ ผู้รับนิเทศ ปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนปฏิบัติการนิเทศ แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี					
2.2 กระบวนการทำงานร่วมกันและมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน ศิกษานิเทศก์ ครู นักสหวิชาชีพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี มีการทำหนังสือเชิญและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศ					
2.3 นัดหมายผู้เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนเรียนร่วม และบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วม ทั้งด้านประเด็นการนิเทศ เอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ และช่วงเวลา ในการ					

รายการนิเทศ	ระดับการดำเนินการ				
	5	4	3	2	1
นิเทศก่อนการดำเนินงานนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบตามปฏิทินที่กำหนดไว้					
2.4 ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ด้านความคิดและการกระทำ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
2.5 ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูมีความก้าวหน้าด้านวิชาการ และวิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น					
2.6 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องบุคคลออกทิสติก การจัดการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนบุคคลออกทิสติก					
2.7 นิเทศ การติดตาม การตรวจสอบ ตามประเด็นการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่างๆ และให้ข้อเสนอแนะทั้งจุดแข็ง และจุดอ่อน					
2.8 การนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบที่หลากหลายวิธี ทั้งแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ มีการพูดคุยระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ					
3. การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ (Check)					
3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.2 การจัดทำปฏิทินติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.3 จัดหา หรือ สร้างเครื่องมือการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.4 การกำกับติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินความสำเร็จตามแผนงาน ปฏิทิน และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นระยะๆ					
3.5 การประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานทุกขั้นตอน มีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานความก้าวหน้า					

รายการนิเทศ	ระดับการดำเนินการ				
	5	4	3	2	1
3.6 นัดหมายช่วงเวลา ที่ให้มีการปรับปรุงแก้ไข ตามประเด็นการนิเทศ และกระตุ้นให้มีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ					
3.7 เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานมีการประเมินความพึงพอใจเพื่อนำผล ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะมาใช้วางแผนในการพัฒนางานต่อไป					
3.8 มีการประเมินผล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการรายงาน ผลสรุป					
4. การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน (Act)					
4.1 การจัดทำรายงานผลการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผล การนิเทศ					
4.2 ตรวจสอบผลการปรับปรุงแก้ไข ว่าได้มีการแก้ไขตามข้อเสนอแนะหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร					
4.3 หากผลการประเมินปรากฏว่าได้ผลดี ก็กำหนดให้เป็นระเบียบ ปฏิบัติหรือมาตรฐานที่ดำเนินการต่อไป					
4.4 หากมีปัญหาใดบ้างที่ทำให้การปรับปรุงแก้ไขงานไม่สำเร็จ ไม่บรรลุผล ก็ให้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ หรือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปสู่ การกำหนดความต้องการจำเป็น ในกิจกรรมเชิงระบบอีกครั้ง					
4.5 คณะกรรมการนิเทศ ร่วมศึกษาและออกแบบแก้ไขปัญหาร่วมกับ ครูและผู้ปฏิบัติงาน ใหม่ให้ได้ผลตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้					
4.6 ถ้าปัญหาเดิมยังมีอยู่ หรือพบว่ายังไม่มีการพัฒนาถึงเกณฑ์ที่ คาดหวัง ให้นำข้อมูลมาวางแผน แก้ไขใหม่ เป็นวงรอบที่ 2 ซึ่งจะนำไปสู่การ พัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพที่สูงยิ่งขึ้น					
4.7 การนำเสนอผลการนิเทศให้กับโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียน คู่ขนาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี สำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี					

รายการนิเทศ	ระดับการดำเนินการ				
	5	4	3	2	1
4.8 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานที่หลากหลายรูปแบบ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

[illegible]

7.4 แบบนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

**แบบนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ
ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก
ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี**

คำชี้แจง :

1.แบบนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ ฉบับนี้สำหรับใช้ประกอบการ
นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศตามแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนาน
บุคคลออทิสติก ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา

3. แบบนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศฉบับนี้ ประกอบด้วย
6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศการดำเนินงานของ
ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก

ตอนที่ 3 แบบนิเทศการสอนห้องเรียนบุคคลออทิสติก

ตอนที่ 4 แบบสรุปผลการนิเทศการสอนห้องเรียนบุคคลออทิสติก

ตอนที่ 5 ผลการปฏิบัติงานที่ภาคภูมิใจ/ผลงานดีเด่น

ตอนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ และหรือเติมข้อความให้ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของโรงเรียน

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อโรงเรียน

.....

สังกัด ☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต

☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

☐ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ชื่อ-สกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน โทรศัพท์

E-mail :

1.2 ขนาดโรงเรียน

☐ โรงเรียนขนาดเล็ก

☐ โรงเรียนขนาดใหญ่

☐ โรงเรียนขนาดกลาง

☐ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

1.3 รูปแบบการดำเนินงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม

☐ โรงเรียนที่จัดห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก

1.4 โรงเรียนเปิดสอนระดับ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ปฐมวัย ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ข้อมูลบุคลากร

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

2.1.1 ผู้อำนวยการ

ผ่านการอบรมความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ☐ เคย

☐ ไม่เคย

หลักสูตรที่ผ่านการอบรม

.....

2.1.1.1 วุฒิการศึกษาพิเศษ ☐ มี ☐ ไม่มี

2.1.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทั้งหมด คน
 ผ่านการอบรมความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ☐ เคย ☐ ไม่เคย
 หลักสูตรที่ผ่านการอบรม

.....

2.1.2.1 วุฒิการศึกษาพิเศษ ☐ มีจำนวน คน ☐ ไม่มีจำนวน คน

2.1.3 ข้อมูลครูผู้สอน

2.1.3.1 ครูผู้สอนทั้งโรงเรียน ทั้งหมด คน

2.1.3.2 ครูผู้สอนนักเรียนพิการบุคคลออทิสติก ทั้งหมด คน

ผ่านการอบรมความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

หลักสูตรที่ผ่านการอบรม

.....

2.1.3.3 วุฒิการศึกษาพิเศษ ☐ มีจำนวนคน ☐ ไม่มีจำนวน คน

2.1.4 พี่เลี้ยงเด็กพิการ ทั้งหมด คน

ผ่านการอบรมความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ☐ เคย ☐ ไม่เคย

หลักสูตรที่ผ่านการอบรม

.....

2.1.4.1 วุฒิการศึกษาพิเศษ ☐ มีจำนวน คน ☐ ไม่มีจำนวน คน

3. ข้อมูลนักเรียน

3.1 จำนวนนักเรียนทั้งหมด คน จำแนกเป็น (ใช้ข้อมูล ณ วันที่ เดือน
 พ.ศ.)

3.1.1 นักเรียนทั่วไป จำนวน คน

3.1.2 นักเรียนพิการเรียนร่วม และเรียนรวม จำนวน คน

4. จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วมในโรงเรียน

4.1 จำแนกตามประเภทความพิการและจำนวนนักเรียนพิการที่ผ่านการคัดกรองตามประกาศคณะกรรมการ ฯ ระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา

ประเภทความ พิการ	จำนวนนักเรียนพิการที่ผ่านการคัดกรองตามประกาศคณะกรรมการ ฯ																																
	อ.1		อ.2		อ.3		ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		ม.1		ม.2		ม.3		ม.4		ม.5		ม.6		รวม		
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
บุคคลออทิสติก																																	
รวม																																	

4.2 จำแนกตามประเภทความพิการและจำนวนนักเรียนพิการที่มีเอกสาร หลักฐานแสดงความพิการ ระดับชั้นประถมศึกษา - มัธยมศึกษา

ประเภทความ พิการ	จำนวนนักเรียนพิการที่ผ่านการคัดกรองตามประกาศคณะกรรมการ ฯ																																
	อ.1		อ.2		อ.3		ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		ม.1		ม.2		ม.3		ม.4		ม.5		ม.6		รวม		
	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	
บุคคลออทิสติก																																	
รวม																																	

หมายเหตุ หลักฐานแสดงความพิการ คือ บัตรประจำตัวคนพิการ สมุดประจำตัวคนพิการ ใบรับรองแพทย์ และหลักฐานทางการแพทย์

5. งบประมาณ/สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

5.1 งบประมาณที่ได้รับสนับสนุน (ปีงบประมาณ)

ที่	ชื่อหน่วยงานที่สนับสนุน	กิจกรรม/โครงการ	งบประมาณที่ใช้	ผลการใช้งบประมาณ
1.	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ			
2.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา			
3.	ศูนย์การศึกษาพิเศษ			
4.	หน่วยงานอื่น (ระบุ)			

5.2 สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

นักเรียนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อฯ จำนวน.....คน จำแนกเป็น

5.2.1 นักเรียนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อฯ จำนวน คน

5.2.2 นักเรียนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อฯ อื่น ๆ จำนวน คน

5.3 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

- () รูปแบบที่ 1 การเรียนร่วมเต็มเวลา
- () รูปแบบที่ 2 การเรียนร่วมบางเวลา
- () รูปแบบที่ 3 การจัดให้มีครูผู้ช่วย

ตอนที่ 2 การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศการดำเนินงานของห้องเรียนคู่ขนานสำหรับ
บุคคลออทิสติก

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพ ดังนี้

- ระดับคุณภาพ 5 หมายถึง ปฏิบัติตามประเด็นการพิจารณาได้ 5 ข้อ
 ระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ปฏิบัติตามประเด็นการพิจารณาได้ 4 ข้อ
 ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ปฏิบัติตามประเด็นการพิจารณาได้ 3 ข้อ
 ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง ปฏิบัติตามประเด็นการพิจารณาได้ 2 ข้อ
 ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ปฏิบัติตามประเด็นการพิจารณาได้ 1 ข้อ

รายการประเมิน / ประเด็นการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. การบริหารจัดการห้องเรียนคู่ขนานออทิสติก ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 1.1 มีการจัดแผนผังในห้องเรียนคู่ขนาน ☐ 1.2 มีการจัดอุปกรณ์ต่างๆในที่เก็บและสะดวกต่อการหยิบใช้ ☐ 1.3 มีการจัดพื้นที่สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีตารางเรียนเฉพาะบุคคลโดยติดไว้ที่โต๊ะนักเรียน ☐ 1.4 มีการจัดพื้นที่สำหรับนักเรียนเป็นกลุ่มและการจัดตารางเรียนรวม โดยติดไว้หน้าชั้นเรียน ☐ 1.5 มีการใช้ภาพติดไว้ในจุดที่มองเห็นได้ง่ายเพื่อใช้ในการสื่อสารสำหรับนักเรียน ที่เรียนรู้ได้ดี ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				
2. การคัดกรอง คัดแยก วินิจฉัย ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 2.1 มีการวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล ☐ 2.2 มีการวิเคราะห์ความสามารถปัจจุบัน จุดเด่น/จุดด้อย ข้อจำกัดของผู้เรียนรายบุคคล ☐ 2.3 มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ☐ 2.4 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ☐ 2.5 มีการใช้สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามที่กำหนดไว้ใน IEP ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				

รายการประเมิน / ประเด็นการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
3. การจัดการเรียนการสอน ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 3.1 มีการสอนเฉพาะบุคคล ☐ 3.2 มีการสอนเป็นกลุ่มย่อย ☐ 3.3 มีการจัดทำตารางเวลาเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ☐ 3.4 มีการใช้ Computer เพื่อการเรียนการสอน ☐ 3.5 มีการใช้การผสมผสานประสาทสัมผัส แก้นักเรียนเป็นรายบุคคล ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				
4. เทคนิควิธีการสอน ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 4.1 มีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน ☐ 4.2 มีการใช้เทคนิคการเสริมแรง/การกระตุ้นเตือน (กาย วาจา ท่าทาง) ☐ 4.3 มีการใช้เทคนิคการสาธิต/เลียนแบบ/สอนเชิงพฤติกรรม ☐ 4.4 มีการใช้เทคนิคการสอน TEACCH/ PECS ☐ 4.5 มีการใช้เทคนิคการสอนฟลอไทม์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				
5. การใช้หลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 5.1 มีการจัดกิจกรรมทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ☐ 5.2 มีการจัดกิจกรรมทักษะทางพฤติกรรมและอารมณ์ ☐ 5.3 มีการจัดกิจกรรมทักษะทางสังคม ☐ 5.4 มีการจัดกิจกรรมทักษะทางการรับรู้และการเคลื่อนไหว ☐ 5.5 มีการจัดกิจกรรมทักษะการดูแลช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				

รายการประเมิน / ประเด็นการพิจารณา	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
6. การวัดและประเมินผล ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 6.1 มีการวัดและประเมินผล ☐ 6.2 มีการบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง ☐ 6.3 มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ☐ 6.4 มีการรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน ☐ 6.5 มีการทบทวนแผนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				
7. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเด็นการพิจารณา (ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ได้ปฏิบัติ) ☐ 7.1 มีการวางแผนสร้างเครื่องมือการนิเทศ ☐ 7.2 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศ ☐ 7.3 มีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน ☐ 7.4 มีการประเมินผลการนิเทศ ☐ 7.5 มีการสรุปและรายงานผลการนิเทศ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
	บันทึกเพิ่มเติม				

ตอนที่ 3 แบบนิเทศการสอนห้องเรียนบุคคลออทิสติก

คำชี้แจง ให้ผู้นิเทศประเมินพิจารณาในช่องรายการประเมินแต่ละข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำอธิบายระดับคุณภาพ

5 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมพอใช้

1 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการนิเทศ	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมด้วยการปฏิบัติจริง					
2	ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน					
3	ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม					
4	ผู้เรียนกล้านำเสนอ/แสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถามอย่างมีเหตุผล					
5	ผู้เรียนใช้สื่อ เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
6	ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ ชื่นงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการ เรียนรู้					
ด้านคุณภาพครู						
7	ครูดำเนินการวางแผนชั้นตอน มีการกำหนดตารางและเวลาจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม					
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
9	ครูมีวิธีการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
10	ครูมีวิธีสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
11	ครูมีการสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็นหรือซักถาม					

ข้อที่	รายการนิเทศ	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
12	ครูมีการประยุกต์ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อ กระตุ้น ความสนใจให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม					
13	ครูมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม					
ด้านคุณภาพบริหารจัดการ						
14	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศติดตาม/การจัดการ เรียนรู้ทั้ง บทบาทผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ					
15	มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน					
16	มีกระบวนการร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ					
17	มีการบริหารจัดการชั้นเรียนตามกระบวนการรับ การนิเทศ					
18	มีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการ PDCA มีการวัดผล และประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลายอย่างเหมาะสม					
19	มีการวัดผลและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลายอย่างเหมาะสม					
20	มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจ					
	คะแนนรวม					
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (คะแนนรวมคูณ 100)หาร 100					
	ระดับคุณภาพ					

เกณฑ์การแปลความหมาย

- คะแนนรวมได้จาก คะแนนด้านที่ 1 + ด้านที่ 2 + ด้านที่ 3
- คะแนนเฉลี่ยร้อยละได้จาก (คะแนนรวมคูณ 100)หาร 100
- ระดับคุณภาพพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละ
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 – 100 ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 – 79 ระดับคุณภาพ ดีมาก
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60 – 69 ระดับคุณภาพ ดี
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 - 59 ระดับคุณภาพ พอใช้
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ น้อยกว่า 50 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ตอนที่ 4 แบบสรุปผลการนิเทศการสอนห้องเรียนบุคคลออทิสติก

คำชี้แจง ให้ผู้นิเทศประเมินพิจารณาในช่องรายการประเมินแต่ละข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำอธิบายระดับคุณภาพ

5 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมพอใช้

1 หมายถึง มีความสอดคล้อง / เชื่อมโยง / ครอบคลุม / เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการนิเทศ	ผู้นิเทศ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย
ด้านคุณภาพผู้เรียน					
1	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมด้วยการปฏิบัติจริง				
2	ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน				
3	ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม				
4	ผู้เรียนกล้านำเสนอ/แสดงความคิดเห็นและตอบข้อซักถามอย่างมีเหตุผล				
5	ผู้เรียนใช้สื่อ เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ที่เหมาะสม				
6	ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ ชื่นงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้				
ด้านคุณภาพครู					
7	ครูดำเนินการวางแผนชั้นตอน มีการกำหนดตารางและเวลาจัดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม				
8	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม				
9	ครูมีวิธีการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล				
10	ครูมีวิธีสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้				
11	ครูมีการสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและ				

ข้อ ที่	รายการนิเทศ	ผู้นิเทศ			
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย
	ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็นหรือซักถาม				
12	ครูมีการประยุกต์ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม				
13	ครูมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม				
ด้านคุณภาพบริหารจัดการ					
14	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศติดตาม/การจัดการ เรียนรู้ทั้งบทบาทผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ				
15	มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน				
16	มีกระบวนการร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ				
17	มีการบริหารจัดการชั้นเรียนตามกระบวนการรับการนิเทศ				
18	มีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการ PDCA มีการวัดผลและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลายอย่างเหมาะสม				
19	มีการวัดผลและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลายอย่างเหมาะสม				
20	มีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจ				
	คะแนนรวม				
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (คะแนนรวมคูณ 100)หาร 100				
	ระดับคุณภาพ				

เกณฑ์การแปลความหมาย

- คะแนนรวมได้จาก คะแนนด้านที่ 1 + ด้านที่ 2 + ด้านที่ 3
- คะแนนเฉลี่ยร้อยละได้จาก (คะแนนรวมคูณ 100)หาร 100
- ระดับคุณภาพพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละ
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 – 100 ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 – 79 ระดับคุณภาพ ดีมาก
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60 – 69 ระดับคุณภาพ ดี
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 - 59 ระดับคุณภาพ พอใช้
 - คะแนนเฉลี่ยร้อยละ น้อยกว่า 50 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ตอนที่ 5 ผลการปฏิบัติที่ภาคภูมิใจ/ผลงานดีเด่น

5.1 ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

5.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

5.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

5.4 ด้านการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

5.5 ความต้องการให้ความช่วยเหลือ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 6 ปัญหา/อุปสรรคและแนวทางแก้ไข

6.1 ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

6.2 แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้รับการนิเทศ
(.....)
ตำแหน่ง

ลงชื่อ ผู้นิเทศ ติดตาม
(.....)
ตำแหน่ง
วันที่..... เดือน พ.ศ.
โทรศัพท์

7.5 แบบคัดกรองคนพิการทางการศึกษา

ประเมินครั้งที่.....

เลขประจำตัว.....

แบบคัดกรองบุคคลออทิสติก

ชื่อ-นามสกุล (ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นางสาว).....

วัน เดือน ปี เกิด..... อายุ ปี เดือน

ระดับชั้น..... วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

คำชี้แจง

1. แบบคัดกรองฉบับนี้เป็นแบบคัดกรองเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาเท่านั้น
2. วิเคราะห์ลักษณะ/พฤติกรรม ของเด็กซึ่งเป็นลักษณะหรือพฤติกรรม ที่เด็กแสดงออกบ่อยๆ โดยให้ทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ที่ตรงกับลักษณะหรือพฤติกรรมนั้นๆ ของเด็ก
3. ผู้ทำการคัดกรองเบื้องต้นต้องผ่านการอบรมวิธีการใช้ และการประเมิน ตามแบบคัดกรองนี้ และควรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด เช่น ผู้ปกครองหรือครู เพื่อให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง
4. ผู้คัดกรองควรจะมีอย่างน้อย ๒ คนขึ้นไป

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	ด้านพฤติกรรม / อารมณ์		
1	มีพฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมซ้ำๆ เช่น สะบัดนิ้วมือ เล่นมือ ตม เคาะ หรือหมุนสิ่งของ เป็นต้น		
2	แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมประจำวัน เช่น เด็กไม่ยอมเปลี่ยนเส้นทางการไปโรงเรียน เด็กไม่ยอมเปลี่ยน แก้วน้ำในห้องเรียน เป็นต้น		
3	มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสัมผัส เช่น เดินเซี่ยงปลายเท้า ไม่ชอบการกอดรัด ทนต่อเสียงบางอย่างไม่ได้ เป็นต้น		
4	มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง เช่น ชอบวิ่ง เดินไปมารอบห้อง เป็นต้น		
5	ไม่เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เช่น ไม่เข้าใจเวลาเพื่อนโกรธ เศร้า เสียใจ เป็นต้น		

ที่	ลักษณะ / พฤติกรรม	ผลการวิเคราะห์	
		ใช่	ไม่ใช่
	ด้านการสื่อความหมาย		
6	แสดงความต้องการโดยการงู้มือ เช่นเด็กจะงู้มือผู้ปกครอง / ครู เพื่อนำไปทำสิ่งที่ต้องการ เป็นต้น		
7	ใช้ภาษาพูดของตนเองที่ผู้อื่นไม่เข้าใจ		
8	พูดเลียนแบบ หรือพูดวนคำถาม		
9	พูดคำซ้ำๆ ที่เคยได้ยินบ่อย เช่นพูดตามโฆษณาที่ได้ยินจากโทรทัศน์		
10	ไม่สามารถเริ่มต้นบทสนทนากับผู้อื่นได้		
11	พูดเรื่องที่ตนเองสนใจโดยไม่สนใจผู้ฟัง		
12	ไม่เข้าใจคำที่เป็นนามธรรม เช่นการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่		
	ด้านสังคม		
13	ไม่มองสบตาผู้อื่นขณะสนทนา		
14	ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง เช่น ไม่เล่นกับเพื่อน ไม่สนใจคนรอบข้าง เป็นต้น		
15	มีปฏิสัมพันธ์ต่อบุคคลรอบข้างไม่เหมาะสม เช่น เล่นกับเพื่อนแรง		
16	แสดงพฤติกรรมตอบสนองทางอารมณ์ และสังคมไม่เหมาะสม เช่น ส่งเสียงกรีดร้อง ทำร้ายตนเองหรือผู้อื่นเมื่อถูกขัดใจ เป็นต้น		
17	แยกตัวออกมาอยู่ตามลำพัง เช่นในขณะที่เพื่อนทำกิจกรรมกลุ่ม ไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม		
18	ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎกติกา ระเบียบหรือข้อตกลงได้ เช่น ไม่รู้จักการรอคอย ไม่รู้จักการเข้าแถว เป็นต้น		

เกณฑ์การพิจารณา

ถ้าตอบว่าใช่ อย่างน้อย 2 ด้านๆ ละ 2 ข้อ ขึ้นไป แสดงว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลออทิสติก ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษ และส่งต่อให้แพทย์ตรวจวินิจฉัยต่อไป

ผลการคัดกรอง

☐ พบความบกพร่อง

☐ ไม่พบความบกพร่อง

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ..... ใบุฒิบัตร เลขที่..... (ผู้คัดกรอง)
(.....)

ลงชื่อ..... ใบุฒิบัตร เลขที่..... (ผู้คัดกรอง)
(.....)

คำยินยอมของผู้ปกครอง

ข้าพเจ้า (นาย /นาง /นางสาว).....เป็นผู้ปกครองของ
(ด.ช. /ด.ญ. /นาย / นางสาว)..... ☐ ยินยอม ☐ ไม่ยินยอม
ให้ดำเนินการคัดกรอง (ด.ช. /ด.ญ. /นาย /นางสาว).....
ตามแบบคัดกรองนี้

เมื่อพบว่ามีความโน้มเป็นผู้ที่มีความบกพร่องตามแบบคัดกรองข้างต้น ☐ ยินดี ☐ ไม่ยินดี
ให้จัดบริการช่วยเหลือทางการศึกษาพิเศษต่อไป

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
(.....)

ความเห็นผู้บริหารตามแบบคัดกรองประเภทความพิการของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้าพเจ้า ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

☐ ทราบผลคัดกรอง ว่า

เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย /นางสาว.....มีแนวโน้มที่จะเป็น

- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ
- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูด และภาษา
- ☐ บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์
- ☐ บุคคลออทิสติก
- ☐ บุคคลพิการซ้อน.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

7.6 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

แบบฟอร์มแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Education Program: IEP)

ชื่อสถานศึกษา ระดับ.....สังกัด

เริ่มใช้แผนวันที่ สิ้นสุดแผนวันที่

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-ชื่อสกุล

เลขประจำตัวประชาชน

การจดทะเบียนคนพิการ ☐ ไม่จด ☐ ยังไม่จด ☐ จดแล้ว ทะเบียนเลขที่

วัน/เดือน/ปีเกิดศาสนา.....

ประเภทความพิการ ลักษณะความพิการ

ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา

ชื่อ-ชื่อสกุลมารดา

ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ปกครองเกี่ยวข้องเป็น

ที่อยู่ผู้ปกครองที่ติดต่อได้

ตำบล/แขวงอำเภอ/เขตจังหวัด

รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์โทรศัพท์เคลื่อนที่.....

โทรสาร e-mail address

2. ข้อมูลทางด้านการแพทย์หรือด้านสุขภาพ

- ☐ โรคประจำตัว
- ☐ โรคภูมิแพ้.....
- ☐ การแพ้ยารักษาโรค.....
- ☐ ข้อมูลประจำตัว.....
- ☐ อื่นๆ

3. ข้อมูลด้านการศึกษา

ไม่เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา

เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ระดับ..... พ.ศ.

โรงเรียนเรียนร่วม ระดับ..... พ.ศ.

การศึกษาด้านอาชีพ..... ระดับ..... พ.ศ.

การศึกษานอกระบบ..... ระดับ..... พ.ศ.

การศึกษาตามอัธยาศัย..... ระดับ..... พ.ศ.

อื่นๆ..... ระดับ..... พ.ศ.

4. ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ

[illegible]

6. ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ที่	รายการ	รหัส	สิ่งที่มีอยู่แล้ว						สิ่งที่ต้องการ						จำนวนเงิน ที่ขอ อุดหนุน	เหตุผลและ ความ จำเป็น	ผู้ประเมิน
			ผู้จัดหา			วิธีการ			ผู้จัดหา			วิธีการ					
			(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)			
รวมรายการที่ขอรับการอุดหนุน		 รายการ															
รวมจำนวนเงินที่ขอรับการอุดหนุน		บาท (สองพันบาทถ้วน)															

หมายเหตุ

ผู้จัดหา

(1) ผู้ปกครอง

(2) สถานศึกษา

(3) สถานพยาบาล/อื่นๆ

วิธีการ

(1) ขอรับการอุดหนุน

(2) ขอยืม

(3) ขอยืมเงิน

7. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
7.1	ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้แทน	
7.2	บิดา/มารดาหรือผู้ปกครอง	
	หรือผู้ดูแลคนพิการ	
7.3	ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว	
	หรืออาจารย์ที่ปรึกษาหรือครูการศึกษาพิเศษ	
	หรือครูที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษ	
	ที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย	
7.4		
7.5		

ประชุมวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

8. ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ฉบับนี้

ข้าพเจ้า

☐

เห็นด้วย

☐

ไม่เห็นด้วย

ลงชื่อ.....

(.....)

บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน
วันที่เดือน พ.ศ.

7.7 แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP)

แผนการสอนเฉพาะบุคคล ที่

(Individual Implementation Plan : IIP)

ห้องเรียนคู่ขนาน โรงเรียน.....

ชื่อ-นามสกุล : ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ประเภทความพิการ

ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ผู้รับผิดชอบใน.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....เรื่อง.....

เป้าหมายระยะยาว 1 ปี ภายใน (เด็กชายสามารถ....ใส่ตามเป้าหมายเราเลย)

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เป้าหมายระยะสั้น) ภายใน.....(ใส่ตามจุดประสงค์เราเลย)

เริ่มใช้แผนวันที่..... วันสิ้นสุดแผน..... จำนวน ชั่วโมง

1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

(ใส่ตามจุดประสงค์ของเราเลย)

2. เนื้อหา

(ใส่เนื้อหาที่จะสอน)

3. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

3.1 ขั้นนำ

(เขียนตามที่สอน)

3.2 ขั้นสอน

(เขียนตามที่สอน)

3.3 ขั้นสรุป

(เขียนตามที่สอน)

4. สื่อ/อุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวก/บริการ

(ใส่สื่อการสอน)

5. การวัดผลและการประเมินผล

5.1 วิธีการ

- การบันทึก
- การสังเกต
- การปฏิบัติจริง

5.2 เครื่องมือ

- แบบทดสอบ
- แบบสังเกต
- แบบบันทึกการเรียนรู้

5.3 เกณฑ์การผ่าน

(ทำกิจกรรมถูกต้องอย่างน้อย ร้อยละ 70)

6. การเสริมแรง

- คำชม
- ประมานนี้

7. บันทึกหลังการสอน

.....

ลงชื่อ
 ()

ครูผู้รับผิดชอบ

วันที่ เดือน พ.ศ.

8. ความเห็นของผู้บริหารหรือผู้ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ
 ()

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

7.8 แบบสอบถามความพึงพอใจแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

แบบสอบถามความพึงพอใจ แนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามความพึงพอใจแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

2.แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ การจัดการเรียนร่วมในห้องเรียนคู่ขนานออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของ

นางสาวอุดมลักษณ์ หนีสมุทร
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วม ห้องเรียน คู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี โดยใช้ลักษณะการเลือกตอบ (Check list)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การจัดการเรียนร่วมในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี ของผู้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ดังนี้

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ	☐ น้อยกว่า 21 ปี	☐ 21 – 40 ปี
	☐ 41 - 60 ปี	☐ 61 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง	☐ ผู้บริหาร
☐ ครู
☐ ผู้ปกครอง
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
5. ประสบการณ์	☐ 1-5 ปี
☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี
☐ 15 ปีขึ้นไป	

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี

ความหมายของระดับคะแนน คือ

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศอยู่ในระดับมาก
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศอยู่ในระดับมาก
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศอยู่ในระดับมาก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตรงกับข้อความที่ท่านมีความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีตามความเป็นจริง ดังนี้

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. การวางแผนการนิเทศ						
1.1	มีการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจ้างครูในการสอนนักเรียนบุคคลออทิสติก					
1.2	มีการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีในการจ้างครูในการสอนนักเรียนบุคคลออทิสติก					
1.3	มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการนิเทศให้ ผู้บริหาร ผู้นิเทศและ ผู้ได้รับการนิเทศให้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างถูกต้อง					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.4	มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานีและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ					
1.5	มีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา สร้างเครื่องมือ ในการนิเทศให้เหมาะสม และการดำเนินการตามความต้องการ					
1.6	มีการวางแผนการนิเทศ กำหนดกิจกรรมการนิเทศและรายละเอียดการนิเทศ จัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศ ตามแนวทางการนิเทศภายใน					
2.การปฏิบัติงานตามแผน						
2.1	มีกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ครู นักสหวิชาชีพ บุคลากรภายในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี					
2.2	มีการลงมือปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ขั้นตอนของแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคล ออทิสติก					
2.3	มีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูทุกคน ได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ด้านความคิดและการกระทำ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.4	มีการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูมี ความก้าวหน้าด้านวิชาการ และวิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น					
2.5	มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ใน เรื่องบุคคลออทิสติก การจัดการเรียนการ สอนให้แก่บุคคลออทิสติก และเทคนิคการ สอนบุคคลออทิสติก					
2.6	มีการนิเทศที่หลากหลายวิธี ทั้งแบบเป็น ทางการ และแบบไม่เป็นทางการ มีการ พูดคุยระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ ข้อเสนอแนะ					
3. การติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ						
3.1	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.2	มีการจัดทำปฏิทินติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
3.3	มีการกำกับติดตาม การควบคุมคุณภาพ การรายงานความก้าวหน้า และการประเมิน ความสำเร็จเป็นระยะๆ					
3.4	มีการจัดหา/สร้างเครื่องมือประเมิน					
3.5	มีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการวิเคราะห์ ข้อมูล					

ข้อ	แนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก	ระดับความพึงพอใจต่อแนวทางการนิเทศภายใน ห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3.6	มีการประเมินผล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการรายงานผลสรุป					
4.การนำผลการนิเทศ การติดตาม การตรวจสอบมาปรับปรุงงาน						
4.1	มีการจัดทำรายงานผลการติดตาม การ ตรวจสอบ และประเมินผลการนิเทศ					
4.2	มีการนำเสนอผลการนิเทศให้กับโรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาชั้น พื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติกในรูปแบบ ห้องเรียนคู่ขนาน และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี					
4.3	มีการรายงานผลการนิเทศให้แก่สำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ และองค์การ บริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี					
4.4	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงาน โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับ การศึกษาชั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานที่หลากหลาย รูปแบบ					
4.5	มีการพัฒนางานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ร่วมระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคล ออทิสติกในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนานอย่าง ต่อเนื่อง					
4.6	ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้และหากไม่ได้ผลลัพธ์ ตามที่คาดหวังไว้ จะต้องทำการทบทวน แผนการ โดยเริ่มต้นใหม่และทำตามวงจร คุณภาพซ้ำอีก					

[illegible]

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2553) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- กฤตนิย เจริญสุข และจุไรรัตน์ สุดรุ่ง (2562) การศึกษาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขยาย
โอกาสที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในระดับดีมาก สังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- กิริณา บุญวรรณ (2565) รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรวมเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 วารสาร
สังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ 7 ฉบับที่ 4
- จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จิรนนท์ หาที่ถูกต้อง (2557) การนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- จรีลักษณ์ รัตนพันธ์ (2559) ทำอย่างไรเมื่อได้สอนเด็กพิเศษ สำนักพิมพ์ แห่ง
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- จิราภรณ์ พรหมสืบ (2559) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเทคนิคแบ่งกลุ่มคณะ
ผลสัมฤทธิ์(STAD) รายวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สารละลายกรดและเบส
วิทยานิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมีศึกษา คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- แจ่มจันทร์ อินทะพล (2561) สภาพการดำเนินงานและผลสำเร็จของการบริหารจัดการห้องเรียน
คู่ขนานออสติก ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- จริยา ตรุษณี (2562) แนวทางการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน
เรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ชลลดา สะอาดวงศ์ (2557) ผลการใช้มาตรฐานการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น

- โชคระวี เจริญพุก (2563) กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม การค้นคว้าอิสระ การศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ชลณา ม่วงหวาน (2564) รายงานการนิเทศเพื่อส่งเสริมความสามารถของครู ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- ณัฐพร วัตถุ (2560) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี งานนิพนธ์ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ทิพวรรณ ถาวรโชติ (2564) รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558) สภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 งานนิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ธนวุฒิ คำประเทือง (2562) ผลการศึกษาระดับความเครียดและแนวทางจัดการกับความเครียดของสมาชิกในครอบครัวนักเรียนออทิสติก งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว (2562) การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดป่าดงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- น้ำลิน เทียมแก้ว (2561) การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นัตสวรี ทานโธสง (2562) ความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในด้านวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครุสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
- นิคม สุวรรณปักข์ (2563) การศึกษาวิเคราะห์เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลา กระบวนการจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้าง หมวดครุภัณฑ์ที่ดินสิ่งก่อสร้าง ศูนย์ภูมิภาค คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ด้วยแนวคิด Lean และเครื่องมือ ECRS (Eliminate Combine Rearrange & Simplify) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด (2553) หลักการวิจัยเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์
- เบญจา ชลธารนนท์ (2545) เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (Assistive technology : AT for persons with disabilities), นวสาร 1,1/2545,61-73.
- บุรินทร์ นิติธรรมานุสรณ์ (2562) การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โดยการใช้เกม กระดานร่วมกับการชี้แนะ ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ผดุง อารยะวิญญู และคณะ (2546) *วิธีการสอนเด็กออทิสติก* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พุดฉิมพษ์ เพชรรัตน์ (2552) *การศึกษาพฤติกรรมซ้ำ ๆ ของนักเรียนออทิสติกอายุ 7-10 ปี ในโรงเรียนศึกษาพิเศษ จากการใช้โปรแกรมปรับพฤติกรรมกิจกรรมการเคลื่อนไหว* ปรินญา นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพริน ปุกมะ (2553) *การจัดการเรียนร่วมของครูในโรงเรียนแกนนำระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1* วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554) *การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี* สารนิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พัชรา เชื้อประดิษฐ์ (2556) *แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1* วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขร
- พัชรดา นิลสุข (2558) *การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม การค้นคว้าอิสระ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- พิรุณรักษ์ อติพิต (2559) *ผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กออทิสติก* การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- พจน์ปรีชา คำมี (2562) *เอกสารประกอบการสอน รายวิชา การศึกษาแบบเรียนรวม* ลำปาง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- พุมพินิต คงแสง (2563) *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาทักษะการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกเรียนร่วม โรงเรียนบ้านลิมุด จังหวัดยะลา* งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ภณทิรา สุภาร (2557) *รูปแบบการบริหารจัดการการนิเทศการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21* วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ภิชาวิษฐ์ ยางงาม (2564) *กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 การค้นคว้าอิสระนี้ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข มหาวิทยาลัยศิลปากร*
- รดา ธรรมพูนพิสัย (2556) *สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส* วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก
(6 เมษายน 2560)

ราชกิจจานุเบกษา (2550) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่ง
อำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 เล่ม
124 ตอนที่ 71 ก (19 ตุลาคม 2550)

_____. (2551) พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 เล่ม 125 ตอนที่ 28
ก (5 กุมภาพันธ์ 2551)

_____. (2552) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการ
ทางการศึกษา พ.ศ. 2552 เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง (8 มิถุนายน 2552)

รุจิเรศ หนูนาค (2562) การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรม
ของบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลาวัลย์ สอดศรี และปัญญา อัครพุทพวงศ์ (2559) การศึกษาสภาพการดำเนินการนิเทศภายใน
โรงเรียน หลักสูตรสองภาษา (ไทย-จีน) ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร วารสาร
อิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัชรรา เล่าเรียนดี (2554) รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด
(พิมพ์ครั้งที่ 7) นครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร

วรานิษฐ์ พิธิยศวัฒน์ (2555) ประสิทธิภาพของกิจกรรมดนตรีบำบัดต่อการพัฒนาการทางสื่อ
ความหมายและปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนออทิสติก การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษา
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

วชิรา เครือคำอ้าย (2558) ตำราการนิเทศการศึกษา เชียงใหม่ ส.การพิมพ์

วิพล พิมพ์ (2558) การศึกษาปัญหาและความต้องการการรับการนิเทศภายในโรงเรียนของครู
เครือข่ายโรงเรียนที่ 43 และเครือข่ายโรงเรียนที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก
กรุงเทพมหานคร งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

วิฐารณ บุญสิทธิ (2559) โรคออทิซึมสเปกตรัม (Autism Spectrum Disorder) นันทวิช ลิทธิภัก
จิตเวชศิริราช DSM-5 (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: ประยูรสาส์น

วรรณภา ไหล่มาก และคณะ (2561) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ของบุคคลกร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ กองทุนส่งเสริมงานวิจัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
สุวรรณภูมิ

วิชชุดา เขียวขุ่ม (2561) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตทัพหลวงแจ่งงาม
การค้นคว้าอิสระ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศุภลักษณ์ มีปาน และคณะ (2562) รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับการจัดการเรียนร่วมใน
โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี (2552) รายงานผลการดำเนินงาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ วารสารประชาสัมพันธ์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
- _____. (2563) ข้อมูลครูนักเรียนห้องเรียนคู่ขนานตามโครงการแกนนำการจัดการเรียนร่วม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลออทิสติก และนักเรียนพิการรุนแรงศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในห้องเรียนคู่ขนาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
- _____. (2564) แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 - 2565 (ฉบับปรับปรุงปีการศึกษา 2565) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย (2562) แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2562 - 2566) ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย
- ศิริขวัญ โกญจันท์ (2564) การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัด กรุงเทพมหานคร การค้นคว้าอิสระ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา แผน ข มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุรศักดิ์ ปาเฮ (2549) การนิเทศภายในหัวใจปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน วารสารวิชาการ สมประสงค์ เสนารัตน์ (2551) PDCA เครื่องมือในการจัดการคุณภาพสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) เดิมมีกับหลักการบริหารคุณภาพ ค้นคืนวันที่ 9 กันยายน 2565 จาก http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=185&pageid=27&read=true&count=true
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2552) การประกันคุณภาพมุ่งสู่คุณภาพการศึกษา กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช
- สุวิมล บุญไทย (2555) การนำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- สถาบันราชานุกูล (2555) เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: ปิยอนด์พับลิชชิง จำกัด
- _____. (2557) เด็กออทิสติก คู่มือสำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 4) โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

- สิรินันท์ สุรไพฑูรย์ แซ่ฝูง (2562) การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบที่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- สัญญา เคนาภูมิ และคณะ (2563) การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสงยาง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- สุนิสา สกุลเกื้อกุล (2563) รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน วิทยานิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 (2554) คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (2554) ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา กรุงเทพฯ: ครุสภา
- _____ (2549) การปฏิรูปการศึกษาการเรียนรู้ไม่เรียนสำคัญที่สุด กรุงเทพฯ: ครุสภา ลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) รายงานการวิจัยการพัฒนาหลักสูตร สำหรับบุคคลออทิสติกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2547 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- _____ (2550) รายงานวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับบุคคลออทิสติก รูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน กรณีศึกษาโรงเรียนดีเด่นใน 4 ภูมิภาค กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2564) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก : ผลการประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ (2554) รายงาน การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับบุคคลออทิสติก ปีงบประมาณ 2553 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว
- _____ (2555) แนวทางการจัดหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก พ.ศ. 2555 กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ ถ่ายเอกสาร
- หทัยทิพย์ หนูมงกุฎ (2557) การสอนตรงร่วมกับสื่อวีดิทัศน์เพื่อเพิ่มความสามารถรับรู้อารมณ์ผู้อื่นของเด็กออทิสติก วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร

- อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา* ค้นคืนวันที่ 9 กันยายน 2565 จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision/>
- อดิศักดิ์ สมบูรณ์กุล (2553) *การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ของ อำเภอดอนจานนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2* วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- อัมพรกัญญ บัวครอง (2553) *การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรี เขต 2* วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร
- อุดมลักษณ์ หมีสุมทร (2554) *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมใน โรงเรียนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี* วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระ นคร
- อุไรวรรณ ทานนท์ (2556) *การศึกษาการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1* วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อุษา มะลิคำ (2557) *ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสรี รารา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18* วิทยานิพนธ์ การศึกษา มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- เอกพงศ์ สุริยงค์ (2558) *ทัศนศิลป์สร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กออทิสติกในสถาน สงเคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*
- อัญชลา เกลี้ยงแก้ว (2560) *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม*
- อนูวรรตน์ ช่างหล่อ (2561) *การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ของ โรงเรียนจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1* วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- อุษา มะลิคำ (2561) *ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอสรีรารา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 18 งานนิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*
- American Psychiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorder*. (4th ed.). Washington, DC: Author.
- Acheson, Keith A. and, Meredith D. Gall (1992) *Techniques in the Clinical Supervision of Teachers: Preservice and Inservice Application* 4ed. New York : Longman
- Burton, W., & Brueckner, L.J (1955) *Supervision: A social process* (3rd ed.) New York : Appleton-Century

- Bondy, & A. Frost (2003) *The Picture Exchange Communication System* Expenet Books
- Car D. Glickman (1990) *Supervision of Instruction : A Developmental Approach* (2nd ed.) Massachusetts : Allyn and Bacon, Inc
- Cartwright and ward (1995) *A study of the state and problems of co-educational management in kindergarten in primary schools under the Office of the National Primary Education Commission, Educational Region 5, Administration of Kindergarten Educational Management* Master of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Chulalongkorn University
- Conner, M. (1999). Children on the autistic spectrum: Guidelines for mainstream, practice. *Support for Learning*, 14(2), 80-86.
- Cullen, Rowena (2001) *Perspectives on user Satisfaction Surveys* Library Trends 49 (Spring)
- Deming, W. Edwards (1986) *Out of the Crisis* MIT Press
- Green, G. (1996), Evaluating claims about treatment for autism. In C. Maurice, G. Green, & S. Luce (Eds.), *Behavioral intervention for young children with autism: A manual for parents and professional* (pp. 29-44). Austin: Pro-Ed.
- Greenspan, S. I., & Weider, S (1997) *The child with special needs: Encouraging intellectual and emotional growth* Reading, MA: Perseus Books.
- Holmes, D. (1998). *Autism through the lifespan: The Eden Model*. Bethesda, MD: Woodbine House.
- Koegel, R. L. & Koegel, L. K. (1995). *Teaching children with autism: Strategies for initiating positive interactions and improving learning opportunities*. Baltimore, MD: Bookes.
- Lantz, J. (n.d.). Play Time: *An examination of play intervention strategies for children with autism spectrum disorders*. Retrieved March 24, 2004, from Indiana Resource Center for Autism Website: <http://www.iidc.indiana.edu/irca/SocialLeisure/playtime.html>
- Lovaas, O. I. (2003). *Teaching individuals with developmental delays: Basic intervention techniques*. Austin: Pro-Ed.
- McCarthy, H. (1998). *Sensory integration*. Retrieved March 24, 2004, from http://www.comeunity.com/disability/sensory_integration/sensory-integration.html
- Maslow, A (1970) *Motivation and Personality* (2nd ed.) New York: Harpers and Row
- Reynolds & Birch (1997) *Teaching exceptional children in all America's schools* Virginia: The Council for Exceptional Children

- Rutter, M. (1978). Language disorder and infantile autism. In M. Rutter & E. Schopler (Eds.), *Autism: A reappraisal of concepts and treatment* (pp. 85-104). New York: Plenum.
- Skarzynski Gibbsob (2007) *Innovation To The Core Competency* Expenet Books
- Wing, L. (1997). *The autistic spectrum*. *Lancet*, 350, 1761-1767.
- Slee, R (2006) *Inclusion In Proceedings Disability Studies in Education Special InterestGroup American Educational Research Association (AERA) 2006 Annual Conference* San Francisco
- Smith, T. (1996). Are other treatments effective? In C. Maurice, G. Green & S. Luce (Eds.). *Behavioral intervention for young children with autism: A manual for parents and professional* (pp. 45-59). Austin: Pro-Ed
- Stacey, P. (2003). *Floortime*. Retrieved March 24, 2004, from <http://www.>
- Yarnall, P. A., (2000). *Current interventions in autism - A brief analysis*. Retrieved March 24, 2004, from Autism Society of America Website: www.autismsociety.org
- Yoder, D (1985) *Handbook of personnel management and labor relations* New York McGraw-Hill Book
- Zachariah Wanzare (2012) *Instructional Supervision in Public Secondary Schools in Kenya* Educational Management Administration & Leadership Journal

ภาคผนวก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ -นามสกุล นางสาวอุดมลักษณ์ หมีสมุทร
 วัน เดือน ปีเกิด 11 มีนาคม 2506
 ที่อยู่ปัจจุบัน 62/32 หมู่บ้านทรัพย์หมื่นแสน ตำบลบ้านฉาง อำเภอเมือง จังหวัด
 ปทุมธานี
 สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี 43/2 ซอยลาดบัว 1
 (ทำสะดวกอนุสรณ์) ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
 ตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี
 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
 วิทยฐานะชำนาญการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2526 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาบัญชี วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
 เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2528 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาบัญชี วิทยาลัยพณิชยการ
 ธนบุรีเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2529 ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมธุรกิจ วิทยาเขตพณิชยการพระ
 นครเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2531 การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) เอกการแนะแนว
 พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

รางวัลเกียรติประวัติที่ได้รับ

1. เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและเรียนรวม ประจำปี 2557 เนื่อง
 ในงาน “การศึกษาพิเศษไทย ก้าวไกลสู่อาเซียน(THAILAND SPECIAL EDUCATION : MOVING
 FORWARD IN BUILDING THE ASEAN COMMUNITY) ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า
 ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร จากสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาดีเด่น ประจำปี 2565 เนื่องในโอกาสวันครูครั้งที่
 66 พ.ศ. 2565 “พลังครูยุคใหม่ สร้างคุณภาพคนไทยสู่สากล” ให้ไว้ ณ วันที่ 16 มกราคม 2565 จาก
 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ประจำปี
 2563 ให้ไว้ ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2563 จากกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 กลุ่ม 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือแนวทางการนิเทศภายในห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออกทิสติก
ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปทุมธานี